

NORSK KENNEL KLUB
Hundeeiernes organisasjon

REGLER FOR INTERNASJONALE KONKURRANSER RIK

Vedtatt av NKKs Hovedstyre 14. mai 1996
Revidert 1999, 2002, 2004, 2006
Sist endret 1. mai 2008

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. FELLESBESTEMMELSER.....	5
1.1. ARRANGEMENT.....	5
Generelt.....	5
Søknader.....	5
Prøvedokumenter.....	5
Ledelse av prøven.....	5
Overtegning.....	6
Avlysning av prøven.....	6
Godkjenning av prøveresultatene.....	6
1.2. DELTAKELSE.....	6
Hunder.....	6
Førere.....	7
Påmelding.....	7
Påmeldingsavgift.....	7
Tilbakebetaling av påmeldingsavgift.....	7
Avvisning.....	7
Utestengelse av hund.....	7
Doping - Kunstig stimulering.....	7
Ansvar.....	7
Deltakerbegrensning.....	7
1.3 DOMMERE.....	7
Oppnevning av dommere.....	7
Dommerplikter.....	7
Opprettholdelse av dommer autorisasjon.....	8
Regodkjenning.....	8
1.4 DISIPLINÆRFORHOLD OG.....	8
Disiplinærforhold.....	8
Klager.....	8
1.5 DISPENSASJON.....	8
2. KOMMENTARER TIL NKKs FELLESBESTEMMELSER.....	9
3. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT VED INTERNASJONAL PRØVE.....	10
4. GENERELLE BESTEMMELSER.....	11
Vesensprøver / ID-merke kontroll.....	13
POENG OG PREDIKATER.....	14
FIGURANTER.....	15
"DSB"-BEDØMMELSE.....	18
CERT og CACIT.....	18
5. MESTERSKAP.....	19
6. SPOR OG LYDIGHETSPRØVER – SL 1, 2 og 3.....	20
7. FERDSELSPRØVE – FP (BH).....	20
Del A – lydighetsdelen:.....	20
Del B- ferdselelsen.....	21
8. UTHOLDENHETSPRØVE – UHP (AD).....	22
9. BEGYNNERPRØVER - B - AB – ABC.....	23
Generelt for sporarbeide.....	23
Generelt for lydighetsarbeidet.....	23
Generelt for gruppe C.....	24
10. IPO 1.....	31
IPO 1 gruppe A – spor.....	31
IPO 1 gruppe B – lydighet.....	32

IPO 1 gruppe C.....	36
12. IPO 2	39
IPO 2 gruppe A - spor	39
IPO 2 gruppe B – lydighet.....	40
IPO 2 gruppe C.....	44
13. IPO - 3	48
IPO 3 gruppe A – spor.....	48
IPO 3 gruppe B – lydighet.....	49
IPO 3 gruppe C.....	53
13. SPORHUNDPRØVE SPH 1 OG 2	58
Generelt om sporarbeide i SPH 1	58
Generelt om sporarbeide i SPH 2.....	60
14. RIK BRUKSHUNDPRØVER RSP 1, 2, 3 OG RRP 1, 2, 3.....	62
15. SKISSER OG TEGNINGER	95
16. UTDANNING	99
17. SØKNADSFRISTER FOR AVHOLDELSE AV PRØVER	104

FORMÅL: Prøver og konkurranser skal tjene to formål.

Gjennom avleggelse av en prøve skal på den ene side de enkelte hunder bli framstilt som egnet for deres respektive anvendelsesformål, på den annen side skal prøvene sørge for å bibeholde og fortrinnsvis øke sunnheten og arbeidsdyktigheten hva angår brukshundegenskapene, fra generasjon til generasjon for brukshundavlen. De tjener videre til fremme og bevaring av sunnhet og fitness.

Avleggelse av en prøve gjelder også som bevis på avlsdugelighet.

1. FELLESBESTEMMELSER.

1.1. ARRANGEMENT.

(gjelder for samtlige av NKKs prøveregler)

Generelt.

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), samarbeidende klubber eller sammenslutninger av disse.

Se også kommentarer pkt 2.

Søknader.

Søknad om å avholde prøve skal sendes NKK for godkjenning av Hovedstyret i NKK. Se liste over søknadsfrister på siste side.

Avdelinger/grupper sender søknad om å avholde prøve til sitt forbund/raseklubb som så koordinerer disse og legger søknadene inn elektronisk til NKK innen fristens utløp.

Søknaden må inneholde tid og sted for prøven, samt påmeldingsadresse, påmeldingsfrist og kontaktperson.

Klubber som ikke overholder søknadsfristen kan ikke forventes å bli gitt dispensasjon.

Terminlisten og skriv om søknadsrutiner finnes på www.nkk.no

Prøvedokumenter.

Senest 14 dager før prøven avholdes skal oppgave over dommere sendes til NKK slik at NKK kan få oppnevnt sin representant ved prøven.

Uten denne opplysning kan NKK ikke få oppnevnt sin representant, og prøven vil ikke kunne anerkjennes.

Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes til NKK 4 uker før prøven for klarering.

Dersom det kun benyttes utenlandsk dommere må arrangøren sende inn forslag til NKKs representant.

Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK:

- Rapport fra prøvens leder.
- Rapport fra NKKs representant.
- Oppgjørsskjema
- Oppgjør for aktivitetsavgift.
- Resultatliste i 2 eksemplarer.
- 1 eksemplar av kritikkskjemaene i original.

Et eksemplar av kritikkene og et eksemplar av resultatlistene sendes direkte til de respektive raseklubber.

Arrangøren skal ikke sende påmeldingsskjemaer til NKK. Skjemaene skal oppbevares av klubben i minst 1 år etter prøven er avholdt. Dersom skjemaene benyttes som regnskapsbilag, må de oppbevares av klubben slik at kravene i regnskapsloven oppfylles.

Se også kommentarer pkt 2.

Ledelse av prøven.

Arrangøren oppnevner prøvens leder som er prøvens høyeste tekniske myndighet. NKK oppnevner sin representant som er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av reglene. Prøvens leder og NKKs representant kan ikke være samme person. NKKs representant skal være tilstede alle prøvedager ved ordinære/samlede prøver. NKKs representants myndighet og plikter fremkommer av egen instruks. Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål, behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorteres under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

Dommer, dommerelev eller dommeraspirant kan ikke bedømme hund i eget eie eller føre hund til bedømmelse den dagen de fungerer.

Prøvens funksjonærer skal motta sine instruksjoner fra prøvens leder, og utføre oppgaven på en forsvarlig måte, slik at prøven kan gå etter det fastsatte program. Hundefører skal under prøven følge prøveleder og dommers anvisninger. Ønsker vedkommende å avbryte prøven skal dette meddeles dommer.

Overtegning.

Se kommentarer pkt 2.

Avlysning av prøven.

Prøvens leder i samråd med NKKs representant kan avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven.

Reaksjoner mot arrangør ved avlysning/uregelmessigheter:

- Ved avlysning av terminfestet arrangement gis arrangør en advarsel. Man påpeker det ansvar og de forpliktelser som ligger i å søke om offisielle arrangementer og at det forventes at tilsvarende ikke skjer flere ganger. I så tilfelle må arrangør da regne med å bli fratatt retten til å arrangere offisielle arrangementer for en periode.
- Reaksjonene skjer administrativt dersom ikke saken oppfattes å være av graverende art. I så tilfelle legges den først fram for Hovedstyret til vurdering.
- Ved annen gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av retten til å arrangere samme type arrangement i et år.
- Ved tredje gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av rett til å arrangere terminfestede arrangementer i minst 2 år.

Avlysning av stevner pga. ingen eller så få påmeldte at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene, tas til etterretning, men arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub en detaljert redegjørelse om forholdet og vedlegge tilstrekkelig dokumentasjon på de faktiske forhold. Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle

formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte.

Arrangøren må nøye vurdere om det er grunnlag for å søke om tilsvarende arrangement neste år, for å unngå en ny avlysning da.

Se også kommentarer pkt 2.

Godkjenning av prøveresultatene.

NKK avgjør om prøven kan anerkjennes. Resultatene er registreringsberettiget når prøven er anerkjent.

1.2. DELTAKELSE.

Hunder.

Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK. For alle norskeide og utenlandsk registrerte hunder som etter 1. september 1998 har en første "kontakt" med Norsk Kennel Klub (dvs. deltar på offisielt arrangement – uansett arrangør osv.) skal omregistrering til NKKs register foretas.

Hunder fra Nordiske land som før 1. september 1998 har vært i "kontakt" med Norsk Kennel Klub (dvs. deltatt på offisielt arrangement – uansett arrangør, HD/AD fotografert eller benyttet i avl osv.) må ikke omregistreres, men kan det dersom eier ønsker.

Ved all omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige reg.nr., men det utstedes ett NKK registreringsbevis som også dokumenterer og bekrefter at omregistrering er foretatt.

Ovennevnte må være utført før hunden kan delta på terminfestet arrangement.

Alle hunder født etter 1. januar 1998 må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer (utstillinger, prøver, mentaltester osv) i Norge. ID-merkingen må være utført før fremmøte på arrangementet. Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksinering. Hunden må være vaksinert mot valpesyke.

Vaksinasjonen må ha blitt foretatt ikke tidligere enn 2 år før prøven. Ved førstegangs vaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato til prøvedato. Ved revaksinering gjelder ingen slik karenstid. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må

medbringes til prøven og fremvises uoppfordret til arrangør.

Iflg. Landbruksdepartementets forskrift for "Øre- og/eller halekupert hund - §4. – Forbud mot å stille ut kupert hund." "Det er forbudt å stille ut hund som har fått øre og /eller hale kupert. Forbudet gjelder alle arrangementer som er en del av avlsarbeid, og alle arrangementer hvor hunder konkurrerer og/eller rangeres for eksteriør og/eller prestasjon".

Se også kommentarer pkt 2.

Førere.

Rett til å delta har enhver som av NKK eller samarbeidende klubb ikke er fratatt denne rett.

Påmelding.

All påmelding er bindende, og skal skje på eget skjema innen påmeldingsfristens utløp. Skjemaet må være undertegnet av hundens registrerte eier(e), eller den som overfor arrangør kan sannsynliggjøre sin rett eller tillatelse til å starte med hunden. Påmelding som ikke er skrevet på korrekt skjema, mangler opplysninger eller kommer for sent, aksepteres ikke. Dersom en deltaker uteblir fra prøven, skal avgiften uoppfordret sendes arrangørklubben.

Påmeldingsavgift.

Prøvedeltaker som ikke er medlem av NKK, samarbeidende klubb eller utenlandsk kennelklubb samarbeidende med NKK, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

Tilbakebetaling av påmeldingsavgift.

Påmeldingsavgiften betales bare tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas
  - Ved forfall legitimert ved veterinærattest.
- Utover tilbakebetaling av påmeldingsavgiften har arrangør ikke ansvar for tap eller skade.

Avvisning.

Påviselig syke hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven. Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tispes får da

ikke adgang til prøveplassen før prøvens leder har gitt sin tillatelse til dette.

Se også kommentarer pkt 2.

Utestengelse av hund.

Hund som i noe tilfelle under prøven opptrer ulempeleg, f. eks. jager vilt/bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven.

Ved slik utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport til NKK. NKK kan etter vurdering av det inntrufne forhold nekte hund/fører deltakelse på prøver for kortere eller lengre tid.

Doping - Kunstig stimulering.

Med doping forstås her medisin eller annet middel brukt i den hensikt å påvirke hundens temperament, natur og atferd. Det er forbudt å gi hunden midler som gjennom sin virkning stimulerer, beroliger, stiller smerte, påvirker atferd, temperament eller på annen måte kan antas å virke inn på hundens prestasjon eller kvalitet.

Ansvar.

Eieren og den som disponerer hunden, er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Se også kommentarer pkt 2.

Deltakerbegrensning.

Se kommentarer pkt 2.

1.3 DOMMERE.

Oppnevning av dommere.

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes autoriserte dommere.

Se også kommentarer pkt 2.

Dommerplikter.

Dommeren skal:

- Påse at førers navn og hundens ID-merking er angitt på kritikken og kontrollere dokumentasjon på ID-merking.
- Under prøven bedømme hundens prestasjoner.

Dersom hunden utfører et utilfredsstillende arbeide, kan dommer avbryte prøven.

Se også kommentarer pkt 2.

Opprettholdelse av dommer autorisasjon.

Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli avautorisert. Dommer som flytter fra Norge skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. Dommer må selv ta initiativet til å overføre sin autorisasjon.

Regodkjenning.

Se kommentarer pkt 2.

**1.4 DISIPLINÆRFORHOLD OG
KLAGER.**

Disiplinærforhold.

Enhver skal under prøven følge gjeldende regler og bestemmelser og opptre overensstemmende med god skikk og bruk. Hardhendt avstraffelse av hund er forbudt. Bruk av pigghalsbånd og strøm, er forbudt. Deltaker skal rette seg etter anvisning fra dommer. Dommeren må ikke klandres for sine avgjørelser.

Brudd på regler og bestemmelser kan medføre advarsel, eventuelt bortvisning fra prøveområdet.

Disiplinære forhold i prøveområdet påklages til dommer. Forseelser av graverende art skal skriftlig rapporteres til prøveledelsen og NKKs representant innen prøvens utløp. Ved bortvisning refunderes ikke påmeldingsavgiften.

Se også kommentarer pkt 2.

Klager.

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages.

Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet. Avgjørelsen kan appelleres til NKK innen 1 uke sammen med appellgebyr.

Protestgebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til Norsk Kennel Klubs utstillinger. Gebyret tilbakebetales hvis klagen godtas.

Se også kommentarer pkt 2.

1.5 DISPENSASJON.

NKKs Hovedstyre kan, når særlige omstendigheter gjør det påkrevet, dispensere fra disse regler.

2. KOMMENTARER TIL NKKS FELLESBESTEMMELSER

Som tillegg til fellesbestemmelser pkt.1. gjelder også følgende for Internasjonale prøver.

Generelt

Arrangør må søke lokalt politi for godkjenning av arrangementet, samt søke dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene dersom prøven avholdes i tidsrommet 1/4-20/8.

En hund kan kun avlegge en prøve i hver prøvekategori pr. prøvetermin, dog slik at man ikke kan ta IPO og SchH samme helg. En prøvetermin defineres som det tidsrom som går fra en prøves start til slutt.

Prøvedokumenter

Kritikkskjemaer beholdes av dommer.

Kritikkskjemaer sendes ikke til NKK eller samarbeidende klubber, de skal heller ikke gis ut til deltaker. Resultatene skal føres i hundens resultatbok.

Kritikkskjemaer sendes ikke NKK, men oppbevares av dommeren i minst 3 år.

Ledelse av prøven

Prøveledelsen er ansvarlig for kontroll av lisens for start i gruppe C.

Overtegning

Er prøven overtegnet skal hundene sorteres etter påmeldingsdato, slik at de som først er påmeldt til prøven får delta.

Deltakelse

Hundens aldersgrense – se pkt 4.

Prøvene er åpne for alle raser. Kupert hunder som er av opprinnelig kuperingsrase, kan ikke delta jf. med Landbruksdepartementets forskrifter. For å avlegge en prøve i gruppe C, kreves at alle deltakende førere/hunder har en lisens som er utstedt av NKK, se pkt 4.

Hunder som er drektige (over 4 uker), diegivende, syke eller skadede kan ikke avlegge prøve.

Løpske tisper kan avlegge prøve, med unntagelse av UHP. De må dog ikke være til sjenanse for de øvrige deltagere.

For å starte i IPO/SchH 1 eller til første gangs prøve i Norge må man først ha bestått Ferdssprøve (BH). Prøven skal være innført som bestått i Startboken/Resultatboken.

Påmelding

Det må klart fremkomme av påmeldingen hvilken gren ekvipasjen skal delta i, om det f.eks. er IPO eller SchH eller VPG.

Ansvar

Skjer det under en prøve at hund / hundefører pådrar seg skader, kan verken NKK, raseklubben eller arrangøren gjøres ansvarlig for dette.

Deltakerbegrensning

Antall hunder pr dag - Se pkt 4.

Dommer

Ved avleggelse av førstegangsprøver skal samme dommer dømme hele prøven. Ved gjentakelse av en allerede bestått prøve kan forskjellige dommere dømme hver sin gruppe.

Regodkjenning

Vurderes i hvert enkelt tilfelle av NKK.

Disiplinærforhold

Forseelser begått med overlegg kan resultere i utelukkelse av prøven.

3. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT VED INTERNASJONAL PRØVE.

NKKs representant oppnevnes av NKK, evt. etter forslag fra klubb/forbund.

NKKs representant må være medlem i en av Norsk Kennel Klubs medlemsklubber.

NKKs representant må være godkjent dommer i RIK.

Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av regler.

Representanten må være tilstede under hele prøven. NKKs representant kan ikke starte med hund. Hund tilhørende NKKs representant kan heller ikke starte.

Om disiplinære forhold oppstår, tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes, skal man innrapportere saken til NKK.

For å unngå problemer etter at prøven er avholdt, skal NKKs representant så langt som mulig å benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser, og om mulig avklare disse på stedet i samråd med prøvens leder.

Når prøven er avsluttet skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter.

NKKs representant skal bistå prøveleder ved uttakelse av dommere som skal ha med eksamenskandidater.

4. GENERELLE BESTEMMELSER

Prøvekategori	Norske betegnelser (int.)	Aldersgrense
IPO Forprøve	IPO-V	14 måneder INT
Spor- og Lydighetsprøve 1	SL 1	18 måneder N
Spor- og Lydighetsprøve 2	SL 2	19 måneder N
Spor- og Lydighetsprøve 3	SL 3	20 måneder N
IPO 1 / SchH 1	IPO / SchH / VPG 1	18 måneder INT/N/N
IPO 2 / SchH 2	IPO / SchH / VPG 2	19 måneder INT/N/N
IPO 3 / SchH 3	IPO / SchH / VPG 3	20 måneder INT/N/N
RIK Bruksprøve Spor 1	R.SP 1	12 måneder N
RIK Bruksprøve Spor 2	R.SP 2	18 måneder N
RIK Bruksprøve Spor 3	R.SP 3	18 måneder N
RIK Bruksprøve Rundering 1	R.RP 1	12 måneder N
RIK Bruksprøve Rundering 2	R.RP 2	18 måneder N
RIK Bruksprøve Rundering 3	R.RP 3	18 måneder N
Sporhundprøve	SPH 1 (FH1)	16 måneder N
Sporhundprøve	SPH 2 (IPO-FH)	20 måneder INT
Utholdenhetsprøve	UHP (AD)	16 måneder N
Ferdsselsprøve	FP (BH)	12 måneder N

SL 1, 2 og 3 består av gruppe A og B henholdsvis fra IPO 1, 2 og 3.

IPO 1, 2 og 3 inneholder gruppe A, B og C.

Regler for SchH er lik regler for IPO. HF må oppgi ønsket prøvekategori ved påmelding.

SPH 1 og 2 inneholder kun spor.

FP består av en lydighetsdel og en praktisk prøve i å fungere under normale samfunnsmessige forhold.

Forkortelser.

IPO = Internationale Prüfungs Ordnung

SchH = Schutzhundprøve

VPG = Mangfoldighetsprøve

GST = Grunnstilling (hunden sittende ved førers venstre side)

H = Hund

HF = Hundefører

Gruppe A = Spor

Fig = Figurant

Gruppe B = Lydighet

D = Dommer

Gruppe C = Forsvarsarbeid

Prøverekkefølge/Adgangsbetingelser

For å kunne trene og starte i gruppe C, må man ha deltatt på RIK Grunnkurs, samt skaffet seg nødvendig lisens utstedt av NKK, for trening og start i gruppe C. Dette skal kunne dokumenteres ved første start i IPO Forprøve og IPO/SchH/VPG 1, 2 og 3. Dessuten skal hunden ha bestått Ferdsselsprøve før start i IPO Forprøve, SchH1, IPO1, VPG1, SL1, R.SP1, R.RP1, SPH1 og SPH2.

IPO Forprøve er en ny enkel begynerprøve som er valgfri, dvs den er ikke obligatorisk i forhold til tillatelse til start i IPO1/SchH1/VPG1.

Opprykk til høyere klasse i IPO/SchH/VPG kan først skje når alle grupper i lavere klasse er bestått ved samme prøve. Det er mulig å gå fra IPO til høyere klasse i SchH/VPG eller omvendt, SL 1, 2 og 3 skal avlegges i den nevnte rekkefølge. Opprykk til høyere klasse, kan først skje når alle grupper er bestått i lavere klasse ved samme prøve. Ved bestått IPO / SchH/VPG prøve kan den tilsvarende eller høyere SL-prøve avlegges.

SPH 1 og SPH 2 er to atskilte prøver, og det er ingen forbindelse dem i mellom. Dette innebærer at man kan starte direkte i SPH2 uten å ha startet i SPH1, eller omvendt. En bestått SPH2 forhindrer dermed ikke deltagelse i en SPH1.

En bestått prøve kan gjentas så ofte som ønsket. Verken IPO Forprøve eller SL - prøvene er en forutsetning for å avlegge IPO/SchH/VPG.

Spesielt for RIK Brukshundprøver

Hunden må være fylt 12 måneder senest første prøvedag for å kunne delta på RIK

Brukshundprøve I, og den må være fylt 18 måneder for å kunne starte i

RIK Brukshundprøve 2. Hund som har oppnådd predikat Tilstrekkelig i RIK Brukshundprøve kan umiddelbart rykke opp til neste klasse, men *kan* fortsette i klassen i inntil 12 måneder etter opprykk.

Antall hunder pr. prøvedag

En dommer kan innenfor samme prøvetidspunkt maksimalt dømme hunder tilsvarende 5 dommertimer. Dommertimene kan settes sammen etter behov ut fra følgende dommertidsskjema.

Dommertidsskjema pr. prøve:

- 30 minutter for IPO, og SPH.
- 20 minutter for SL og ABC,
- 25 minutter for Spor- og Runderingsprøvene
- 15 minutter for AB prøve
- 10 minutter for begynerprøve B.

Hvis det er påmeldt flere hunder skal det benyttes ekstra dommer eller prøven forlenges med en ekstra dag. For FP og UHP prøver gjelder spesielle regler. Disse er oppført under den enkelte prøve.

Avleggelse av prøve

Innen en hund starter på avleggelse av en prøve, skal lisens være avlevert til prøvelederen som samtidig skal kontrollere at hunden oppfyller de nødvendige adgangsbetingelser. Dommerens og prøvelederens anvisninger skal etterkommes. Ved prøvens start skal hver deltager presentere seg for dommeren med hunden sittende i GST med eget navn, hundens navn og hvilken prøve man ønsker å avlegge. HF skal føre sin hund på en sportslig korrekt måte.

HF kan alltid spørre dommeren om hvordan en øvelse skal utføres. Dersom en HF på grunn av et fysisk handikap ikke kan vise en øvelsesdel korrekt, skal dette meddeles dommeren før prøvens start. Tillater et handikap ikke at hunden føres på venstre side av HF, kan hunden føres på høyre side, men dette skal godkjennes av dommeren før prøvens start. Det må kun benyttes alminnelig kjedehalsbånd. Det er ikke tillatt å hjelpe hunden ved å gi tegn med kropp, hender eller føtter. Dette vil medføre tap av poeng. Alle øvelser starter og slutter med at hund og fører inntar GST dersom ikke annet er beskrevet i programmet. Hvis HF utfører en annen øvelse enn den som er beskrevet i programmet skal dommeren stoppe HF og be om å få utført den korrekte øvelsen. Det medfører ikke tap av poeng.

Lisens og Resultathefte

Alle hunder som skal avlegge RIK prøver, hvor gruppe C – figurantarbeide- inngår i prøven, må inneha lisens utstedt av NKK og denne skal fremvises på prøven. Regler for utstedelse og bruk av lisens fastsettes av NKK. Lisensen utstedes til den enkelte fører, hvor fører og hund sammen utgjør en ekvipasje med godkjent lisens. Hunden må være norskregistrert og id-merket. Da det ikke utdeles kritikker/dommerprotokoller som bevis for oppnådd resultat ved avlagte prøver, må resultathefte medbringes på prøven slik at resultatet kan påføres. Resultatboken skal følge hunden ved eventuelt eierskifte.

Vesensprøver / ID-merke kontroll.

Før det gis adgang til å avlegge en prøve skal dommer gjennomføre en vesensprøve av alle påmeldte hunder. Kontroll av hundens ID-merking er en del av vesensprøven. Hunder som ikke består Vesensprøven, kan ikke delta på prøven, dvs de skal diskvalifiseres. Vurdering av vesensprøven pågår deretter under hele prøven. Viser en hund vesensmangler under prøvens forløp, er dommer forpliktet til å utelukke den fra videre deltagelse. Dette innføres i resultatheftet som: ”vesensprøve ikke bestått”.

Hunder som diskvalifiseres på grunn av vesensmangel, skal rapporteres til NKK.

Gjennomføring av Vesensprøve. Vesensprøven skal utføres i normale omgivelser, på et for hunden nøytralt sted. Alle deltakende hunder skal føres for dommer enkeltvis. Hunden skal framstilles med en hensiktsmessig førerline. Linen skal føres slakk. Dommeren skal unngå enhver form for trusselpåvirkning. Dommeren skal ikke ta tak i hunden.

Bedømmelse:

- Positiv adferd fra hunden: Hunden oppfører seg for eksempel nøytral, selvbevisst, sikker, oppmerksom, temperamentsfull, uberørt.
- Grensetilfeller: Hunden forholder seg for eksempel litt urolig, lett opphisset, lett usikker. Disse hunder kan tillates starte, men skal betraktes svært nøye under det videre forløp av prøven.
- Negativ atferd av hunden: Hunden forholder seg for eksempel sky, usikker, redd, skuddredd, ulydig, bitende, aggressiv. Disse skal diskvalifiseres.

Kommandoer:

Kommandoer oppført i programmet skal benyttes. Den tyske utgaven av kommandoen aksepteres dog, eller kommandoer som avgis på HF's eget språk.

Alle kommandoer skal være hørbare, klare og tydelige. Om hunden ikke utfører en gitt øvelse eller moment senest på tredje kommando, avbrytes øvelsen og det gis 0 poeng. Ved innkalling kan man i stedet for kommandoen «HER» benytte hundens kallenavn. Men dersom det benyttes kallenavn sammen med kommandoen «HER» er dette en dobbelkommando som vil medføre poengfradrag.

POENG OG PREDIKATER

Minimum poeng pr. gruppe. En hund kan kun oppnå en utdannelsesbetegnelse (bestått prøve) hvis den minst har oppnådd 70 poeng i hver gruppe.

Predikater	Fork.	300-poeng skala	200-poeng skala	100-poeng skala
Fremragende	(F)	286 – 300	191 - 200	096 – 100
Særdeles god	(SG)	270 – 285	180 - 190	090 – 095
God	(G)	240 – 269	160 - 179	080 – 089
Tilstrekkelig	(T)	210 – 239	140 - 159	070 – 079
Mangelfullt	(M)	000 – 209	000 - 139	000 – 069

Poengtabell :

Høyest oppnåelig	Fremragende	Svært god	God	Tilstrekkelig	Mangelfullt
5	5	4,5	4	3,5	3,0 - 0
10	10	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
30	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35	35,0 – 33,0	32,5 – 31,5	30,5- 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
40	40 - 38,5	38 - 36	35,5 - 32	31,5 - 28	27,5 - 0
60	60 - 57,5	57 - 54	53 - 48	47,5 - 42	41,5 - 0
70	70,0 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80	80,0 - 76,0	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
100	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0
120	120 - 115	114,5 - 108	107,5 - 96	95,5 - 84	83,5 - 0
140	140 - 134,5	134 - 126	125,5 - 112	111,5 - 98	97,5 - 0

Ved totalbedømmelsen av en avdeling skal det gis kun hele poeng. Derimot kan det gis delte poeng i enkeltøvelsene. Skulle det, ved summeringen av totalpoeng for en avdeling ikke oppnås hele poeng, avrundes summen opp eller ned etter helhetsinntrykket av øvelsene. Ved poenglikhet mellom flere hunder er det oppnådde resultat i gruppe C som er avgjørende, deretter gruppe B. Er det fremdeles poenglikhet sidestilles hundene. Der hvor gruppe C ikke inngår er gruppe B avgjørende.

Diskvalifikasjon

Dommeren kan diskvalifisere ekvipasjen ved; vesensmangler ved hunden, usportslig opptreden fra HF (synlig påvirket av rusmidler, medbringende motivasjonsgjenstander og/eller fór), brudd på prøvereglene, brudd på regler i henhold til dyrevern, eller uhøvisk opptreden fra HF. Diskvalifikasjon medfører utestenging av videre deltakelse på prøven.

Ved denne type diskvalifikasjon fradømmes tidligere oppnådde poengsummer, også fra andre grupper. Verken poeng eller predikater blir innført i resultatheftet.

Er hunden ute av HF kontroll (for eksempel hunden forlater fører under side eller ryggtransport, forlater prøvebanen og ikke kommer tilbake etter 3. gangs anrop, ikke slipper på kommando, biter eller belaster kraftig figurant andre steder enn i beskyttelsesarmen), blir ekvipasjen diskvalifisert for videre deltakelse på prøven. Alle oppnådde poeng fradømmes, og verken poeng eller predikat føres i resultatheftet.

Freidighet og arbeidsglede

Hundens freidighet, arbeidsglede, energi og effektivitet skal vurderes under alle øvelser. Kun den freidige, arbeidsglade, energiske og effektivt arbeidende hund kan oppnå predikatet Fremragende.

FIGURANTER

Forutsetninger for figurantarbeid i gruppe C. Retningslinjer og bestemmelser angående figurantarbeid i prøveregulene skal følges. Figuranten i gruppe C er på prøvedagen Ds assistent. Med henblikk på personlig sikkerhet og av sikkerhetsrettslige grunner skal Fig være utstyrt med beskyttelsesklær (beskyttelsesbukse, - jakke, -arm, suspensorium og evt. hansker). Dette gjelder så vel på treninger som på prøver og i konkurranser. Figurantens fottøy skal være tilpasset vær- og føreforholdene, samt være stødig og sklisikkert. Før start på gruppe C gir dommer Fig anvisninger. Fig. skal utføre sitt arbeide etter dommerens anvisninger. Fig skal ved avvæpning/visitasjon rette seg etter HF's anvisninger, så langt dette er mulig etter prøveregulene. Han skal gjøre det mulig for HF å få hunden i GST igjen før starten på side- og ryggtransport. Ved prøver på klubbnivå kan det jobbes med bare en fig. Fra og med 6 hunder på et prøvenivå må det likevel settes inn to fig. Ved arrangementer som f. eks konkurranser, kvalifiseringsprøver, mesterskap osv. skal det i alminnelighet benyttes minst to fig. En fig kan benyttes ved alle typer arrangementer selv om han deler husvære med en HF.

Prinsipper for figurantopptreden ved prøvearbeidet

Generelt: Innen rammene av en prøve skal D bedømme utdannelsesnivå, og så vidt mulig, kvaliteten til den framførte hund (f.eks. driftsanlegg, belastbarhet, selvsikkerhet og førighet). Dommeren kan objektivt vurdere hva han akustisk og visuelt oppfatter i løpet av prøven. Dette aspektet, og framfor alt med hensyn på den sportlige karakter en slik prøve har (det betyr mest mulig like betingelser for alle deltakere) kreves det, at figurantarbeidet gir D et vidtgående utvilsomt bilde. Det får derfor ikke overlates Fig. for godtbefinnende, hvordan gruppe C skal utføres. Dessuten har Fig. en rekke regler å ta hensyn til: Dommeren skal bedømme de viktigste bedømmelseskriteriene for gruppe C i de enkelte øvelsene. Disse er f.eks. belastbarhet, selvsikkerhet, driftsanlegg, førighet. Utover det skal grepskvaliteten på de fremførte hunder bedømmes. Følgelig må hunden, når f.eks. grepskvaliteten skal bedømmes, av Fig. gis mulighet til å overhodet sette et ”godt grep”, eller når belastbarheten skal bedømmes, er det påkrevet at ”belastning” gis gjennom Figs innsats. Det bør tilstrebes et mest mulig enhetlig Fig-arbeid, som er tilpasset kravene til bedømmelsesmulighet.

”Bevoktning og Standhals” (IPO 1-3)

Fig. står - ikke synlig for hunden – med lett vinklet beskyttelsesarm stille og uten ”truende” kroppsholdning i tilvist skjul. Beskyttelsesarmen tjener som kroppsbeskyttelse. Hunden skal betraktes av Fig under ”standhals og bevoktning”, tilleggspåvirkninger så vel som allslags hjelpestillinger, er ikke tillatt. Softstokken blir holdt til siden og nedover vendt. Støting og biting får ikke svares på med avvergingsbevegelser av Fig.

"Forhindring av fluktforsøk" (IPO 1 - 3)

Fig kommer etter „standhals og bevoktning“ på HF's anmodning, i normal gangart ut av skjulet og stiller seg på den av D anviste plass (markert fluktposisjon). Figs posisjon må gi HF mulighet til å legge sin hund i en distanse av 5 skritt, på en likeledes av D anvist plass, sideveis fra Fig, på beskyttelsesarmensiden. HF må kunne se fluktretningen. Fig foretar, med raske og sterke skritt, et fluktforsøk i rett retning, uten å løpe ukontrollert eller overdrevet. Beskyttelsesarmen skal ikke beveges annet enn i retningen, hunden skal finne en optimal grepsmulighet. Fig får ikke i noe tilfelle under fluktforsøket dreie seg mot hunden, han kan likevel ha hunden "i øyekroken". Vekkdiring av beskyttelsesarmen får ikke finne sted. Har hunden tatt tak, løper Fig videre i rett retning, han drar under bevegelsen beskyttelsesarmen tett mot kroppen. Lengden av den tilbakelagte fluktdistansen blir angitt av D. Fig innstiller fluktforsøket på anvisning av D. Dersom fluktforsøket blir gjennomført med den foreskrevne dynamikk, har D en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpstillinger av Fig, som f.eks. overdrevet tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen før eller under fluktforsøket, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen før grepet, senking av flukthastigheten, selvstendig innstilling av fluktforsøket, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" side 17 (gjelder for alle øvelser).

"Avverging av overfall fra bevoktningsfasen" (IPO 1 - 3)

Etter bevoktningsfasen foretar Fig på dommerens anvisning et angrep på H. Herved innsettes softstokken med truende bevegelser over beskyttelsesarmen uten å slå H. I samme øyeblikk blir H angrepet frontalt ved å løpe fram med den nødvendige motstand, uten å lage tilleggsbevegelser med beskyttelsesarmen. Beskyttelsesarmen holdes tett mot kroppen. Har H tatt tak, skal den under bevegelsen plasseres sideveis, og belastningsfasen i rett retning starter. Fig må trenge alle H i samme retning. Derved skal D plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, deres grepsadferd, deres slippadferd, og bevoktningsfasen. Trenging i retning HF er ikke tillatt.

Stokkeslagene med softstokken skal anbringes på skuldrene i mankeområdet. Stokkeslagene skal anbringes i den samme intensitet på alle hundene. Det 1. slaget kommer etter 4 – 5 skritt, det 2. slaget skal komme etter 4 – 5 videre skritt i belastningsfasen. Etter det 2. slaget skal det vises en videre trengning uten stokkeslag. Varigheten av belastningsfasen bestemmer D. Fig innstiller belastningen på anvisning av D. Dersom angrepet blir utført av Fig med den foreskrevne dynamikk, har D en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpstillinger av Fig, som f.eks. overdrevet tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen før eller under fluktforsøket, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen og ved stokkeslagene, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt.

Se også "Innstilling" side 17 (gjelder for alle øvelser).

"Ryggtransport" (IPO 2 - 3)

På oppfordring av HF utfører Fig en ryggtransport i normal gangart over en distanse på ca 30 skritt. Forløpet av transporten bestemmer D. Fig får ikke utføre rykkvise bevegelser under transporten. Softstokken og beskyttelsesarmen skal bæres slik at de ikke utgjør noen tilleggs påvirkning for hunden. Spesielt softstokken skal her holdes skjult. Fig går med den samme hastighet for alle hundene.

"Utfall mot hunden under ryggtransporten" (IPO 2 - 3)

Overfallet under ryggtransporten foregår under bevegelse på D's anvisning. Overfallet blir gjennomført av Fig med en dynamisk høyre- eller venstrehelomvending og et kraftfullt framløp i retning av hunden. Softstokken innsettes gjennom truende bevegelser over beskyttelsesarmen.

Beskyttelsesarmen skal holdes frontalt mot Figs kropp, i løpsretningen. Andre bevegelser i beskyttelsesarmen skal unngås. Har H tatt tak, skal den under bevegelsen plasseres sideveis, og belastningsfasen i rett retning starter. Fig må trenge alle H i samme retning. Derved skal D plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle Hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, deres grepsadferd, deres slippadferd, og bevoktningsfasen. Trenging i retning HF er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmer D. Fig innstiller belastningen på anvisning av D. Dersom angrepet blir utført av Fig med den foreskrevne dynamikk, har D en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpestillinger av Fig, som f.eks. overdrevet sideavvik før grepet, tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen i starten av overfallett, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt. Se også ”Innstilling” side 17 (gjelder for alle øvelser).

”Motprøve under bevegelse (IPO 1 - 3)

Fig forlater på Ds anvisning det tilviste skjul og krysser med normale skrittgang (IPO 1) / løpende (IPO 2 + 3) banen inntil midtlinjen. HF oppfordrer Fig gjennom anrop å stoppe. Fig enser ikke oppfordringen og går fra den normale skrittgangen direkte over i løpende og angriper HF og H frontalt under avgivning av trussellyder og trusselbevegelser med softstokken (IPO 1).

Uten å endre løpefarten, angriper han HF og H frontalt under avgivning av trussellyder og trusselbevegelser med softstokken (IPO 2 + 3). Hunden må mottas med elastisk beskyttelsesarmføring, uten at Fig stanser opp. Ved mottaket av hunden, må det – så vidt mulig – gjennomføres en kroppsdreining, for å fange opp hundens sving. Hund får ikke i noe tilfelle løpes overende. Har hunden grepet fast, skal han under bevegelsen plasseres sideveis av Fig, og belastningsfasen starter i rett retning. Herved må det i alle fall unngås at hunden ruller over. Fig må trenge alle hunder i samme retning. Derved skal D plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes angrepsadferd, deres adferd under belastningsfasen, deres grepsadferd, deres slippadferd, og bevoktningsfasen. Trenging i retning HF er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmer D. Fig innstiller belastningen på anvisning av D. Dersom angrepet blir utført av Fig med den foreskrevne dynamikk, har D en optimal bedømmelsesmulighet. Hvilke som helst hjelpestillinger av Fig, som f.eks. senkning av farten, mottak av hunden stående, overdrevet sideavvik før grepet, overløping av hunden, tilbud av armen før grepet, påvirkningslyder eller slag med softstokken mot buksen i starten av overfallett, spenningsløs holding av beskyttelsesarmen etter grepet under belastningsfasen, forskjellig intensitet under belastningsfasen, selvstendig innstilling av belastningen ved mangler på belastbarheten, osv, er ikke tillatt.

Se også ”Innstilling” i neste avsnitt (gjelder for alle øvelser).

Innstilling (gjelder for alle øvelser)

Innstillingen av alle forsvarsøvelsene skal gjennomføres slik, at D kan betrakte grepsadferden, slippen og bevoktningsfasen til hunden (innstill ikke med ryggen til D, hold øyekontakt med D). Etter innstilling av en forsvarsøvelse skal motstanden mot hunden minskes, Fig skal innstille bevegelsepåvirkningene, uten tydelig å løsne beskyttelsesarmen. Beskyttelsesarmen skal ikke bæres høyt vinklet, men den forblir i den posisjonen den ble ført i under den forrige øvelsen. Softstokken blir holdt langs siden ovenfra og ned, ute av syne for hunden. For slippen skal Fig på ingen måte innta hjelpestillinger. Etter slippen holder Fig øyekontakt med hunden, tilleggspåvirkninger så vel som hjelpestillinger av alle slag, er ikke tillatt. For å holde øyekontakt med hunden, kan Fig under bevoktningsfasene, dersom hunden kretser omkring, bevege seg langsomt med, uten rykkende bevegelser.

Usikkerhet og vegring av hunden

En H som ikke griper fast ved en forsvarsøvelse, eller løsner og slipper grepet i en belastningsfase, skal trenges videre av Fig, inntil D avbryter øvelsen. Fig får i slike situasjoner ikke i noe tilfelle gjøre hjelpstillinger, eller selvstendig innstille øvelsen. Hunder som ikke slipper, får ikke bringes til å slippe av Fig gjennom dennes holdning eller bevegelser av softstokken. Hunder som under bevokningsfasene tenderer til å forlate Fig, får ikke holdes hos Fig gjennom påvirkninger. Fig skal under alle øvelser og øvelsesdeler forholde seg aktiv eller nøytral i samsvar med kravene i prøveordningen. Støter eller biter en hund til under bevokningsfasene, skal Fig unngå avvergingsbevegelser.

"DSB"-BEDØMMELSE

(gjelder for alle klasser IPO / SchH og begynerprøve ABC)

Med predikatene utpreget (utp), tilstrekkelig (t) og ikke tilstrekkelig (i.ts) bedømmes følgende egenskaper: Driftsanlegg, Selvsikkerhet og Belastbarhet. "DSB"-bedømmelsen skal beskrive vesensanleggene til hunden med henblikk på en avlsanvendelse. "DSB"-bedømmelsen har ingen innflytelse på utfallet av en prøve eller på en evt. rangering. For å få en "DSB"-bedømmelse, må hunden minst ha utført en forsvarsøvelse.

DSB "utpreget": Får en hund ved stor arbeidsberedskap, klare driftsanlegg, målrettet utførelse av øvelsene, selvsikker opptreden, uinnskrenket oppmerksomhet og uvanlig stor belastbarhet.

DSB "tilstede": Får en hund ved innskrenkninger i arbeidsberedskap, i driftsanlegg, i selvsikkerhet, i oppmerksomhet, og i belastbarhet.

DSB "ikke tilstrekkelig": Får en hund ved mangler i arbeidsberedskap, ved manglende driftsanlegg, manglende selvsikkerhet og utilstrekkelig belastbarhet.

CERT og CACIT

Vinnerne i SchH3 / IPO3 / R.SP3/ R.RP3 kan tildeles brukshundsertifikat IP dersom totalpoengsummen er 270 poeng eller mer. Vinnerne i SPH 2 kan tildeles brukshundsertifikat IP dersom totalpoengsummen er 180 poeng eller mer. Også de andre deltagerne i samme klasse som oppnår 270 / 180 poeng eller mer tildeles brukshundsertifikat IP, forutsatt at de ikke har mer enn 10 poeng mindre enn vinneren. En hund som har fått tre brukshundsertifikat IP for minst to forskjellige dommere, kan søke NKK om å få tildelt tittelen Norsk Brukshund Champion IP (N BCH IP)

Ved terminfestet internasjonal prøve etter FCIs regler (CACIT prøve), kan det tildeles CACIT og Reserve CACIT til hunder som står på FCIs liste over "ikke-jagende Brukshunder", og som på prøven i IPO3 har oppnådd Fremragende eller SG.

5. MESTERSKAP.

VM: Her gjelder bestemmelsene i „Pflichtenhefte für die Durchführung der verschiedenen Weltmeisterschaften der FCI“. Utgivelse og endringer av Pflichtenheftet tilligger FCIs Brukshundkommisjon.

NM: Kan avholdes etter søknad til NKK. NM avholdes etter regelverket for VM.

Nord.M: Nordisk mesterskap avholdes på rundgang i de nordiske land, etter de til enhver tid gjeldende prøveregler.

REGLER FOR UTTAK TIL FCI VM OG NORDISK MESTERSKAP I IPO.

Laget til FCI-VM består av max. 5 ekvipasjer pluss 1 reserve, til Nordisk Mesterskap sendes max. 3 deltakere.

- a. De to beste plasseringene fra uttakstevne + plassering i IPO –NM er tellende. IPO-NM er obligatorisk (veterinærattest eller legeattest gir ikke dispensasjon). Uttaket gjøres ut fra resultatene på IPO-NM, pluss den beste plasseringen på ett av uttakstevnene.
- b. Vinneren av IPO-NM er automatisk kvalifisert.
- c. Det avholdes to uttakstevner i tillegg til IPO-NM, som begge skal avholdes før IPO-NM.
- d. For at uttakstevne skal være tellende må ekvipasjen ha oppnådd minimum 270 poeng.
- e. Uttakstevne skal ha norske dommere og norske figuranter.
- f. Det blir gitt poeng for plassering i uttakstevne + plassering i IPO-NM på følgende måte:
1 poeng til den beste, 2 poeng til den neste beste osv. ned til siste deltaker med minst 270 poeng. Snittet på plasseringene regnes ut, og de fem med lavest snitt i tillegg til vinneren av IPO-NM utgjør laget. Ved likt resultat er det plasseringen på IPO-NM som er avgjørende.
- g. Ekvipasjer som er kvalifisert etter ovennevnte krav må melde sin interesse og søke om plass på laget innen 10 dager etter IPO-NM.

Søknad om å få delta på laget til FCI-VM og/eller Nordisk Mesterskap skal være

NKK v/Jakt- og Brukshundavdelingen i hende innen 10 dager etter IPO-NM. og skal inneholde:

Førers - Navn/adresse/tlf/e-post.

Hundens - Rase/navn/regnr.

Oppnådde krav: IPO - NM: Plassering og totalt poengsum

Uttakstevne: Arrangør/sted/dato – Plassering og totalt poengsum

6. SPOR OG LYDIGHETSPRØVER – SL 1, 2 OG 3.

SL 1, SL 2 og SL 3 står for spor og lydighet av stigende vanskelighetsgrad. Prøvene er ikke direkte beskrevet i programmet, men de skal utføres og bedømmes som gruppe A og B i de tilsvarende IPO-prøver. Prøvene kan avlegges gruppevis. D.v.s. gruppe A for seg eller gruppe B for seg, men både A og B skal bestås ved samme prøve for at man kan oppnå en utdannelsesbetegnelse og gå videre til en høyere SL prøve. Har man bestått en IPO prøve skal man gå direkte over til samme nivå i SL eller et nivå høyere.

7. FERDSELSPRØVE – FP (BH)

Generelle bestemmelser for Ferdseleksprøve FP: Ferdseleksprøven består av to deler, en lydighetsdel – Del A, og en praktisk ferdseleksdel – Del B. Prøven er åpen for alle raser. Hunden må være fylt 12 mnd for å delta. Ved starten av hver del skal hundefører melde seg til dommer på en sportslig måte, med hunden i GST i line foran D. Ved prøvens slutt gies det ikke poeng, kun bestått eller ikke bestått. Del A skal være bestått med minimum 70% av poengene for at man kan gå videre til del B. For å bestå Del B skal alle de praktiske øvelsene bestås med predikatet "Tilstrekkelig". Det er ingen tidsfrist på hvor lang tid prøven skal være.

DEL A – LYDIGHETSDELEN:

Lydighetsdelen kan avholdes på en treningsplass eller ute i terrenget.

Alle øvelsene starter og slutter med at ekvipasjen inntar GST. Det er kun tillatt og kommandere hunden en gang til GST ved starten av hver øvelse.

HF kan rose hunden etter hver øvelse, men hunden skal sitte i GST før rosen tar til. Etter at HF har roset hunden er det tillatt og kommandere hunden i ny GST. Da HF 3 sekunder på seg å innta ny GST. Mellom hver øvelse skal hunden føres " På plass ".

Oppmuntring og lek er ikke tillatt. D gir tegn ved start av hver øvelse, resten av øvelsen skal foregå uten tegn fra D.

Avvikling av øvelsene. I forbindelse med avviklingen av øvelse "sitt " og " dekk med innkalling " må kommandoen komme når man har gått 10 skritt, og skal være gitt innen ekvipasjen har gått 15 skritt. Øvelsene skal utføres på en kommando. Ekstra kommando er kun tillatt umiddelbart etter den første kommando. Feil ved GST eller avvikling vil være med i bedømmelsen av den enkelte øvelse. Momentene i de enkelte øvelsene skal tydelig markeres med 3 sek, pause (stopp), dette gjelder også når hunden har sitt foran ved innkalling, tilbakekomst ved dekk. Alle disse momentene skal markeres ved 3 sek pause før neste kommando gis. I de øvelsene HF skal gå fra hunden er det angitt i programmet hvor langt HF må gå, men HF kan gå lenger en angitt i programmet, dog ikke lenger en det D sier. I programmet er det angitt hvilke kommandoer som er tillatt å bruke og disse skal benyttes.

Hunden skal i de øvelsene det er påkrevd sette seg hurtig, tett og nær foran HF. Etter påkrevd pause (3 sek) skal hunden innta GST. Hunden kan gå inn rundt eller rett inn på siden. Når hunden skal hentes, kan HF gå inn forfra eller rundt.

BESKRIVELSE AV DE ENKELTE ØVELSER I DEL A - LYDIGHET:

1. Lineføring – kommando "FOT" el. – 15 poeng.

Hunden skal på kommandoen "fot" freidig, oppmerksomt og tett følge HF's venstre kne, i alle gangarter, vendinger og gjennom gruppen. Linen skal holdes i venstre hånd og skal være slakk. Hunden skal holde sin plass på føres venstre side og innta GST på eget initiativ. Hunden skal under hele øvelsen forholde seg rolig og være oppmerksom på HF. Under utførelsen av de forskjellige gangarter skal det være markant tempoendring. Kommando er kun tillatt ved forandring av gangart. De skritt som er angitt i programmet er kun minste antall skritt som må utføres i øvelsen.

Gruppen: HF skal gå igjennom en gruppe på minst fire personer som er i bevegelse.

Når HF er i gruppen skal det gjøres en venstre om marsj og en høyre om marsj(i form av et åttetall) i gruppen. Etter gjennomgang av gruppen, gjør HF holdt og inntar GST, tar av linen og gjør seg klar til øvelsen fri ved fot.

2. Fri ved fot – Kommando ”FOT” el. lignende – 15 poeng.

Øvelsen begynner med at hund og HF går inn i gruppen som under øvelsen lineføring. Når ekvipasjen har vært i gruppen gjøres det holdt, og HF viser så resten av øvelsen som er lik øvelsen lineføring.

Skudd: Skuddene skal komme i begynnelsen av øvelsen, når ekvipasjen er på vei vekk fra D.

Skuddene skal komme med ca 5 sekunders mellomrom. Det første skuddet kommer etter ca 15 skritt. Er D i tvil skal D teste skuddfastheten ved at HF tar hunden i line, i en avstand på ca 15 skritt avfyres det ett skudd til på dommers tegn. Hunden skal da stå i slakk line. Viser hunden tegn til redsel på skudd, avsluttes prøven.

3. Sitt under marsj – kommandoer ”FOT – SITT” el. lignende – 10 poeng.

Fra GST går HF med hunden fri ved fot i normal gangart. Etter minst 10, maks 15 skritt, skal hunden kommanderes ”sitt”, hunden skal da sette seg hurtig, HF forsetter videre uten endring av marsjtempo, minst 30 skritt. HF gjør helt om holdt. På tegn fra D går HF tilbake til hunden og inntar GST. Hvis hunden legger seg eller står, trekkes det 5 poeng. Hunden skal sitte rolig. Øvelsen skal foregå på en kommando. Ekstra kommando er kun tillatt umiddelbart rett etter den første.

4. Dekk med innkalling – kommandoer ”FOT – DEKK – SITT” el. lignende – 10 poeng.

Fra GST går HF fri ved fot, etter ca 10 skritt, max 15 skritt kommanderes det ”dekk”, og hunden skal hurtig legge seg. Uten at HF endrer gangart eller ser seg tilbake, fortsetter HF ca 30 skritt rett frem, stopper og gjør helt om. På tegn fra D kaller HF hunden inn. Hunden skal komme hurtig tilbake til HF, sette seg foran og innta GST etter ca 3 sek. Hvis hunden står eller legger seg, skal det trekkes 5 poeng. Øvelsen skal utføres på en kommando, ekstra kommando er kun tillatt rett etter den første kommando.

5. Dekk med forstyrrelser – kommandoer ”FOT – DEKK – SITT ” eller lignende - 10 poeng.

Før en annen hund begynner sin lydighetsdel, dekker HF sin hund på anvist sted inne på banen. Fra GST dekkes hunden, uten at line eller andre ting blir ved hunden. HF går fra hunden minst 30 skritt og blir stående med ryggen til hunden. Under øvelsen skal hunden forholde seg rolig. På dommerens anvisning etter øvelse 4, går HF tilbake til hunden og stiller seg ved siden av hundens høyre side, etter ca 3 sek kommanderes hunden opp.

Bedømmelse: Sitter eller står hunden, ligger urolig eller fjerner seg fra utgangspunktet gis det en delbedømmelse. Kommer hunden HF i møte når HF går for å hente hunden når øvelsen er ferdig, kan den høyst oppnå predikatet ”Tilstrekkelig” i øvelsen.

Hvis det er mulig kan man la hannhunder og tisper ligge på forskjellige plasser.

DEL B- FERDSELSDELEN

Del B skal foregå på åpen vet eller gate eller sted hvor det er normal ferdsel av folk. Kun D, eventuelle prøveleder, hunden og dens fører er på stedet. Alle de andre skal være borte fra plassen slik at ingen er til sjenanse for den øvrige ferdselen på stedet. Kravet til denne delen er at man har god tid på grunn av den er så spesiell. Man må passe på at kravene ikke blir satt ned på grunn av at man har dårlig tid. Det gies ikke poeng på denne delen kun helheten som avgjør om at hunden har bestått eller ikke.

BESKRIVELSE AV DE ENKELTE ØVELSER I DEL B - FERDSELSDEL

Praktisk utførelse - Hundens oppførsel og lydighet (appell) på åpen gate. På Ds anvisning går HF med hunden bortover gaten/veien i line (på fortauet). D skal følge etter på passende avstand. Linen skal henge løst ved førerens venstre side. Hunden skal forholde seg rolig ovenfor folk og biler som de møter. Under gangen skal hundefører passeres av en syklist som passerer på førerens venstre side. Syklisten skal komme bakfra. Når syklisten passerer skal den ringe med sykkelbjella. Når syklisten har passert skal hundefører vende helt om og gå mot D som går bak. HF håndhilser på D og snakker med vedkommende dommer. Hunden skal her stå rolig (den kan sette seg eller legge seg, men den skal forholde seg rolig).

Hundens atferd under vanskelige trafikkforhold. På Ds anvisning går HF med hunden til et sted hvor det er sterk trafikk både av biler og fotgjengere. Her skal HF to ganger gjøre holdt, den første gangen skal hunden sette seg og bli sittende rolig. Ved den andre stoppen skal HF kommandere dekk, hvorpå hunden skal legge seg og bli liggende rolig.

Under denne øvelsen skal det også være et kort opphold på et sted hvor det er mye støy (jernbanestasjon, busstasjon eller torg). Under hele øvelsen skal hunden følge fører villig og freidig.

Hundens atferd når den er alene, - og ovenfor andre dyr. På dommerens kommando går føreren bort til et sted med moderat ferdsel av folk og setter hunden fast. HF går rolig fra hunden og gjemmer seg i oppgang eller butikk slik at HF er utenfor hundens synsfelt. Hunden kan stå sitte eller ligge. HF skal være borte i 2 minutter. I tiden HF er borte skal en hjelper med en annen hund passere hunden. Disse skal passere på ca 5 skritts avstand. Hunden som står fast skal forholde seg rolig når den andre hunden passerer (den hunden som skal passere må være rolig og ikke være til utfordring for den hunden som står fast).

Bemerkninger til øvelsen:

D avgjør om alle hundene skal gjennomføre øvelsene på samme sted eller om man skal forflytte seg.

8. UTHOLDENHETSPRØVE – UHP (AD)

Formålet med UHP-prøven: Utholdenhetsprøven (UHP) skal bevise at hunden er i stand til å yte en bestemt fysisk anstrengelse. På grunn av hundens bygning kan de krevende anstrengelser kun bestå av en løpsøvelse, om hvilket vi vet at den stiller store krav til de indre organer, især hjerte og lunger samt bevegelsesfunksjonen. I tillegg kommer egenskaper som temperament og hardhet også til uttrykk. At anstrengelsen overvinnes uten at hunden blir utslitt, må anses for å være bevis på kroppslig sunnhet og tilstedeværelse av de ønskede egenskaper. Begge deler er nødvendige betingelser for at hunden eventuelt kan brukes i avl.

Adgangsbetingelser: For å delta skal hunden ha fylt 16 måneder, og den må ikke være eldre enn 6 år. Hunder som er syke, ikke i god form, samt løpske, drektige eller diende tisper må ikke delta.

Gjennomførelsen: D skal forvise seg om at hundene er i god form.

UHP-prøven kan kun avholdes når temperaturen ute ikke overskrider +22 grader C. Prøven skal avholdes på gater og veier av forskjellig beskaffenhet. På sykkel skal det tilbakelegges en strekning på 20 km med en gjennomsnittshastighet på 12 - 15 km i timen. D og prøvelederen skal følge hundene, enten på sykkel eller i bil. Hundenes identitet skal kontrolleres ved start og ved avslutning. I pausene skal D undersøke hundens tretthetstegn eller nedslitte poter. Hundene skal i pausene ha mulighet til å bevege seg fritt uten tvang. Hunder som under pote- og tretthetsundersøkelsen viser vesensmangler, kan utelukkes fra videre deltakelse. Sterkt utmattede hunder, samt hunder med nedslitte poter utelukkes fra videre deltagelse. Prøvedeltakerne skal følges

av en bil som kan ta med hunder som ikke klarer anstrengelsene eller som utelukkes fra videre deltakelse.

Antall hunder pr. dommer: UHP-prøven avholdes uavhengig av andre prøver, og en dommer kan kun dømme 20 hunder på samme prøve.

Løpsøvelsen: Hunden skal løpe i line ved sykkelens høyre side i normalt trav. Linen skal ha en lengde som gjør at hunden hele tiden har mulighet for å tilpasse seg hastigheten. Bruk av "Springer" er tillatt. For høy hastighet skal unngås. Det er ikke feil om hunden går fram i linen og trekker lett. Derimot er det feil hvis hunden henger etter og trekkes med.

Pauser: Etter 8 km holdes en pause på 15 min. etter ytterligere 7 km holdes en pause på 20 min. Etter avslutning av løpsøvelsen holdes en pause på 15 min, før dommeren kan godkjenne prøven.

Bedømmelse: Det gis ikke poeng etter predikater, kun bestått eller ikke bestått. Ved bestått tildeles hunden utdanningsbetegnelsen UHP, som føres inn i resultatheftet. Det kan utdeles diplom til hundene som har bestått.

Prøven ikke bestått: - hvis hunden fullstendig mangler temperament, hardhet eller viser utmattelse ut over det normale.
- hvis hunden ikke kan holde en gjennomsnittshastighet på 12 km/t, men bruker vesentlig lengre tid.

9. BEGYNNERPRØVER - B - AB – ABC.

Bestått ABC prøve krever minst 70 poeng i alle grupper.

I programmet er kun ABC prøven beskrevet. Begynnerprøve B skal utføres og bedømmes som beskrevet i Begynnerprøve ABC gruppe B. Begynnerprøve AB skal utføres og bedømmes som beskrevet i Begynnerprøve ABC gruppe A og B.

Poeng og predikater

En hund kan kun oppnå en utdanningsbetegnelse (bestått prøve) hvis den minst har oppnådd 70 poeng i hver av gruppene A, B og C.

Predikater	Fork.	300-poeng skala	200-poeng skala	100-poeng skala
Fremragende	(F)	286 - 300	191 - 200	096 – 100
Særdeles god	(SG)	270 - 285	180 - 190	090 – 095
God	(G)	240 - 269	160 - 179	080 – 089
Tilstrekkelig	(T)	210 – 239	140 - 159	070 – 079
Mangelfullt	(M)	000 – 209	000 - 139	000 – 069

GENERELT FOR SPORARBEIDE

(Som for IPO)

Tidsfrister for selve sporsøket: Søkstiden er max 20 minutter.

Om sporsøket ikke er gjennomført innenfor de angitte tidsfrister avbrytes gruppe A.

GENERELT FOR LYDIGHETSARBEIDET

Tilmelding: HF melder seg for D ved å innta GST og si sitt og hundens navn samt prøvens art.

Lineføring: Øvelsen starter ved at HF og hund inntar GST. Herfra går HF og H ca. 50 skritt rett fram etter anvisning fra D.

Fri ved foten: Øvelsen starter ved at HF og hund går inn i gruppen. Etter at HF har forlatt gruppen inntas ny GST, og heretter vises resten av fri ved foten som beskrevet under.

Hopp: Høyde: 1 meter, bredde: 1,5 meter. Hinderet må ikke ha noen tverravstivning i øvre del (ca. 20 cm).

Klatrehinder: Høyde: 1,8 meter, bredde: 1,5 meter. Avstanden mellom veggene skal ved bakkenivå være 1,3 meter.

Pistol: Det må kun benyttes kaliber 6 millimeter.

Grunnstilling (GST): Alle øvelser starter og slutter med at hund og HF inntar GST. Hunden skal sitte ved HFs venstre side og med høyre skulder ut for HFs kne. Skrevende stilling er ikke tillatt. Det er kun tillatt å innta GST ved starten av hver øvelse. Slutt-GST fra den forrige øvelsen kan dog benyttes som utgangs-GST for den neste øvelsen. I de øvelser hvor hunden skal bringes i GST kan følgende kommandoer benyttes: »FOT» eller »SITT», men kun én av disse.

Øvelsesavvikling: Avviklingen av de enkelte øvelser i gruppe B starter først når D gir tegn til HF om å starte øvelsen. Feil ved GST eller avviklingen av øvelsen vil inngå i bedømmelsen av den enkelte øvelse. Momentene i de enkelte øvelser skal tydelig markeres med minst 3 sek pause. Dette gjelder også når hunden sitter foran, avhentes etter stå eller dekk, samt når man går tilbake til hund som dekker. Alle disse momentene skal tydelig markeres med 3 sek pause innen neste kommando avgis. I øvelser hvor HF skal fjerne seg fra / gå fra hunden, angir programmet minimum antall skritt som HF skal gå. Om man vil gå flere skritt er opp til HF, men D kan stoppe HF. Hunden skal der hvor det kreves sette seg hurtig, tett og rett foran HF. Etter det foreskrevne tidsrom (ca. 3 sek) skal hunden hurtig og tett innta GST ved siden av HF. Hunden kan innta GST enten forfra eller bakfra. Når HF skal hente hunden kan han gå bort til hunden enten forfra eller bakfra. HF kan rose sin hund ved avslutningen av hver øvelse, men kun i GST, – etter 3 sekunder. Etter å ha gitt ros til hunden må HF innta ny GST, men det skal gå 3 sek fra man har gitt ros til hunden til man inntar den nye GST eller påbegynner en ny øvelse. Mellom øvelsene skal hunden føres »På plass», oppmuntring og lek er ikke tillatt.

Apporteringer: Om hunden ikke slipper apporten etter tredje kommando avbrytes øvelsen og det gis 0 (null) poeng. Det skal spesielt vektlegges at apporten holdes i et rolig og fast grep under hele øvelsen. I SL skal alle hunder ved samme prøve benytte den samme foreskrevne apportbukk i de enkelte øvelser. HF må ikke spytte på apporten eller legge den i hundens munn før øvelsen.

GENERELT FOR GRUPPE C

Tilmelding: I Begynnerprøve ABC melder HF seg til D ved å innta GST og meddele sitt og hundens navn samt prøvens art.

Generelt om bedømmelse av gruppe C: Bedømmelsen av gruppe C er av største betydning for avslutvelgelsen av brukshunder i de klubber og foreninger som benytter seg av dette. Derfor har nettopp denne bedømmelse høy prioritet. Det er derfor meget viktig, spesielt i beskyttelsesarbeidet å skille mellom naturlige og brukbare anlegg i forhold til tillærte ferdigheter.

De viktigste kriterier for bedømmelsen av gruppe C er:

Belastbarhet – Selvsikkerhet - Nervefasthet- Driftsanlegg- Førbarhet

Faser: Det er tre faser som beskjeftiger seg med forskjellige karakter og driftsanlegg. Det må skilles mellom følgende:

1. Runderings- og standhalsfaser (inkl. bevoktningsfaser)
2. Kamphandlinger
3. Førbarhet (lydighet: optimalt fører - hund - forhold)

1. Runderings- og standhalsfaser (inkl. bevoktningsfaser):

Bedømmelseskriterier for rundering:

- a) pågående
- b) målrettet
- c) går direkte til de anviste skjul
- d) lar seg lede og styre godt
- e) tett og oppmerksom passering av skjulet

- **Bedømmelseskriterier for bevoktningsfasene: standhals og bevoktning:**

(Gjelder også bevoktningsfaser etter kamphandlinger)

I bevoktningsfasene er selvbevissthet og nervefasthet av største betydning sammen med en naturlig driftsadfærd.

Bevoktning:

- a) oppmerksom
- b) tett
- c) pågående
- d) vedvarende
- e) selvsikker

Standhals:

- a) vedvarende
- b) energisk

2. Kamphandlingen:

Består av 3 faser som viser hundens besluttosomhet, belastbarhet og selvsikkerhet.

- 1) Kamp og motvergeberedskap
- 2) Belastningsfase (inkl. adferd innen slipp)
- 3) Bevoktningsfase

1). **Kamp og motvergeberedskap**

Flukt, motverge, overfall, angrep

Bedømmelseskriterier:

- a) energisk og målrettet
- b) selvsikker
- c) fullt, fast og rolig grep

2). **Belastningsfase (inkl. adferden ved slipp)**

Hunden skal i alle belastningsfaser arbeide energisk og selvsikkert. Den skal upåvirket overvinne påvirkninger fra tregning og stokkeslag.

Bedømmelseskriterier:

- a) Energi
- b) selvsikkerhet
- c) upåvirkethet også i grepet

3). **Bevoktningsfase**

Hunden skal pågående, selvsikkert og oppmerksomt holde Fig. i sjakk.

Bedømmelseskriterier

- a) pågående og tett
- b) oppmerksomt og selvsikkert

3. Førbarhet (optimalt fører - hund - forhold)

Førbarhet forteller oss om hundens evne til å vise lydighet under hele gruppe C.

Det viser seg spesielt i øvelsene rundering, transport, avdekking (funn), ved slipp og i bevoktningsfasene.

Bedømmelseskriterier

- a) førbarhet ved klarmelding og under rundering
- b) hurtig slipp
- c) å gå tett på plass i forbindelse med oppmerksom bevoktning av fig.
- d) kommer raskt til HF på kommando.

Grepet: Grepet har en vesentlig betydning for bedømmelse av gruppe C. D har mulighet til å bedømme hundens kvalitet spesielt ved å bedømme grepet. Helt grunnleggende så skal grepet i alle

faser under kamphandlingen vært fullt, fast og rolig. Bedømmelsen av hundens kvalitet på bakgrunn av grepsadferden skal foregå under hele gruppe C. Herunder tas bl.a. hensyn til fig. prestasjon.

Slipp: Etter avslutning av en kamphandling skal hunden slippe selvstendig eller på en enkelt kommando «slipp». Om hunden ikke slipper etter første tillatte kommando, må HF vente på tegn fra D før neste kommando gis.

Når kommandoen «slipp» avgis skal HF stå helt rolig uten å påvirke hunden på annen måte.

Ved bedømmelse av slipp gjelder følgende:

- Fig står stille på Ds anvisning
- Hunden skal slippe og den skal bevokte fig.
- Første kommando er tillatt (uten poeng fradrag).

IPO Forprøve (IPO-V)

Fordeler seg på

Gruppe A	100 Poeng
Gruppe B	100 Poeng
Gruppe C	100 Poeng

Dersom det ikke står uttrykkelig i disse regler, gjelder de generelle regler for IPO/SchH

Bestemmelser for deltakelse.

Hunden må være fylt 14 mnd før prøvedagen. Det gis ingen dispensasjon på dette.

En IPO forprøve (IPO-V) består av 3 grupper, og derfor kan det maksimalt være 15 startende på en dag for samme dommer.

Vesenstest:

Før hunden kan starte må den gjennom en vesenstest på lik linje som andre prøver. Se regler for Vesenstest.

IPO Forprøve (IPO-V) Gruppe A

Egenfert, ca 200 skritt, 2 langstrekker, 1 vinkel ca 90°, en gjenstand som tilhører hundefører, legges ned, uten å stanse, i enden av sporet. Søkstid 10 minutter.

Oppsøk		10 Poeng
Utarbeidelse av sporet	(30+30)	60 Poeng
Vinkel		10 Poeng
Gjenstand		20 Poeng
Totalt		100 Poeng

Sporstart merkes med et flagg/skilt som settes i bakken tett til venstre for sporstart.

Hundefører HF (Sporlegger) skal før start vise gjenstanden til dommer eller sporansvarlig.

Gjenstanden skal; ha god vitring av hundefører, være ca 15 cm lang, 3-5 cm bred og ca 1 cm tykk, farge skal ikke vesentlig fravike terrenget. HF gjør en kort stans i starten av sporet, og går deretter i anvist retning med normal skritt/gange. Vinkelen utarbeides også i normal gange, og gjenstanden legges under bevegelse i slutten av sporet.

Prøvedommer (D) eller andre funksjonærer får ikke være i umiddelbar nærhet til huden under søksarbeidet. HF og hund har krav på å få jobbe uforstyrret.

Kommando – «SØK»

En kommando for; ”søk”

Utførelse: HF gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan søke løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som strupehalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder HF med hund seg i GST hos D. HF melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. En skal avstå fra enhver tvang så vel før sporet som ved påsett og under sporets utarbeidelse. På anvisning fra D føres hunden langsomt og rolig til sporstart og settes på sporet. Hunden skal ved sporstart rolig og med dyp nese ta opp vitringen. Deretter skal hunden med dyp nese intensivt utarbeide sporet i regelmessig tempo. HF følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand. Sporlina kan henge løst hvis hundeføreren ikke slipper den. Hunden skal utarbeide vinkelen sikkert. Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner gjenstanden må den uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til HF. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående. Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger HF sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser HF at hunden har gjort et funn. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises D.

Bedømmelse: Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratrekk gis ved «tøysing», høy nese, naturbehov, kretsing i vinkelen, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis HF forlater sporet med mer enn en linelengde (10 m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og holdes igjen av HF skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal D avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 10 minutter etter påsett skal D avbryte søket. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes. Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for den gjenstanden som finnes i samsvar med HF's melding ved start. Feil påvisning bedømmes sammen med gjeldende langside. For gjenstand som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng. Poengene for sporarbeidet på langsidene må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad. Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes selv om hunden befinner seg i sporet.

IPO Forprøve (IPO-V) Gruppe B.

Øvelse 1:	Lineføring	30 poeng
Øvelse 2:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	15 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Hopp over hinder	10 poeng
Øvelse 6:	Dekk med forstyrrelser	15 poeng
Totalt		100 poeng

Dersom det ikke står uttrykkelig i disse regler, gjelder de generelle regler for IPO/SchH
For å innta grunnstilling er det tillatt med kommando "fot".

1. Lineføring 30 poeng

Kommando: "FOT"

Utførelse: HF går med hunden koblet frem til D, setter hunden i GST og presenterer seg. Direkte fra GST, med kommando "plass", skal hunden følge HF, glad og oppmerksom og med skulderblad ved HF venstre kne. Førerlina får ikke være stram. Først går ekvipasjen 30 skritt rett fram uten stans, etter

en helt om vending skal det fremvises en høyre og en venstre vending. Mens ekvipasjen går den første strekken, skal det avfyres 2 skudd (6 mm) med ca 5 sek. intervall og i en avstand på minst 15 skritt fra hunden. Hunden skal forholde seg uberørt av skuddene. Etter anvisning fra D går ekvipasjen inn i en gruppe av minst 4 personer, som beveger seg. Ekvipasjen må gjøre en holdt inne i gruppa. Ekvipasjen forlater deretter gruppa, inntar grunnstilling og kobler løs hunden.

Bedømmelse: Dersom hunden går foran, avviker sideveis, henger etter blir stående igjen, fører bruker ekstra kommandoer eller bruk av kroppsspråk, hunden er uoppmerksom og/eller viser trykkethet (ulyst) medfører dette fradrag av poeng.

2. Fri ved foten   20 poeng

Kommando: "FOT"

Utførelse: Direkte fra GST, med kommando "plass", skal hunden følge HF, glad og oppmerksom og med skulderblad ved HF venstre kne. Først går ekvipasjen 30 skritt rettfram uten stans, etter en helt om vending skal det fremvises en høyre og en venstre vending. Ved avslutning av øvelsen gjør HF holdt, setter hunden i grunnstilling og kobler hunden.

Bedømmelse: Dersom hunden går foran, avviker sideveis, henger etter blir stående igjen, fører bruker ekstra kommandoer eller bruk av kroppsspråk, hunden er uoppmerksom og/eller viser trykkethet (ulyst) medfører dette fradrag av poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling   15 poeng

Kommando: En kommando for hver av momentene «PLASS», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at HF avbryter, endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 20 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende beinstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 7 poeng.

4. Apportering   10 poeng

Kommando: " APPORT- SLIPP – FOT"

Utførelse: Apporten skal veie 650 gram og skal tilhøre HF. Ved avhenting av apporten skal hunden følge HF. Apporten kastes minst 10 skritt ut, og hunden skal sitte rolig i GST inntil kommando «apport» blir gitt. Kommandoen «apport» må først gis når apporten ligger stille. Hunden skal på kommando "apport" løpe raskt fram til apporten plukke opp denne og returnere raskt tilbake til HF. Hunden skal sette seg tett foran HF og beholde apporten rolig og fast i munnen, inntil HF etter ca. 3 sek tar den med kommandoen »slipp». På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke flytte beina under øvelsen. Etter endt øvelse kan hunden kobles i lina.

Bedømmelse: Feil grunnstilling, løper tregt ut og treg tilbakelevering, slipper apporten, plukker den nølende opp, holder den urolig, apporterer tregt, leker eller tygger, feil ved avlevering og feil innsitt medfører trekk. Likeledes dersom HF uten å forflytte seg hjelper til med kroppen. Dersom HF flytter beina før øvelsen er avsluttet, tildeles predikatet Mangelfullt. Apportere ikke hunden, tildeles øvelsen 0 poeng.

5. Fritt Hopp over hinder (80 cm)   10 poeng

Kommando: "HOPP", "KOM", "HOPP TILBAKE", "FOT".

Utførelse: HF går med hunden ca 5 skritt foran hinderet inntar GST og kobler løs. Hunden skal på kommando for "HOPP", umiddelbart hoppe fritt over hinderet, og på kommando

”KOM”, snu og på kommando ” HOPP TILBAKE”, hoppe fritt tilbake over hinderet, og sette seg rett og tett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF’s venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF kan i forbindelse med kommando for ”HOPP”, ta et par steg fremover. Etter øvelsen kan hunden kobles.

Bedømmelse: Feil i grunnstilling, nølende hopp, feil ved innsitt foran og ved fot, påvirkning fra fører med fører passende trekk. Streifer hunden hinderet med fører det 1 poeng trekk pr gang, og ved ansats trekkes det 2 poeng.

6. Dekk med forstyrrelse **15 poeng**

Kommando: en for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT».

Utførelse: Før den andre hunden starter gruppe B, går HF med hunden til anvist plass, inntar grunnstilling og kobler løs hunden. Deretter legger HF sin hund med kommando for«dekk», og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 20 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til og med 3. På anvisning fra dommer går HF tilbake tilhunden og stiller seg på dennes høyre side. På Ds anvisning og HF’s kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST. Hunden kobles.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 3 gis det 0 poeng i øvelsen.

IPO Forprøve (IPO-V) Gruppe C

Øvelse 1:	Standhals og bevoktning	15 poeng
Øvelse 2:	Avverging av figurantflukt	30 poeng
Øvelse 3:	Utfall mot hund og fører	50 poeng
Øvelse 4:	Sidetransport til dommer	5 poeng
Totalt		100 poeng

Dersom det ikke står uttrykkelig i disse regler, gjelder de generelle regler for IPO/SchH.

Det gis ingen DSB bedømmelse. Figurant benytter softstokk ved trenging av hunder, men skal ikke benyttes til slag.

Kommando for ”SLIPP” er kun tillat en gang, i de forskjellige øvelsesdeler.

For øvrig bedømmes slipp etter følgende skala:

Nølende slipp	0,5 - 3,0 poeng
1. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	3,0 poeng
1. ekstra komm. med nølende slipp	3,5 - 6,0 poeng
2. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	6,0 poeng
2. ekstra komm. med nølende slipp	6,5 - 9,0 poeng
Slipper ikke hunden etter 2. ekstra kommando eller andre/flere påvirkninger	= Diskvalifikasjon

Øvelse 1: Standhals og bevoktning **15 poeng**

Kommando: ”Runder”

Utførelse: Figuranten oppholder seg skjult bak hinderet ca 20 skritt fra ekvipasjen. På tegn fra D kobles hunden løs, og HF sender den med kommando ”Runder”, og/eller signalisert mot skjulet med armen. Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte Fig. og halse vedvarende. Hunden får verken hoppe opp på og/eller gripe tak i Fig. HF går på signal fra D bort til hunden og tar tak i halsbåndet.

Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende halsingen og pågående bevoktningen medfører trekk. Ved belastning av figurant, f. eks ved å hoppe opp på figuranten trekkes det 3 poeng, og ved

fast bitt i figuranten inntil 12 poeng. Forlate hunden figuranten, utføres det en delbedømmelse innenfor predikatet mangelfullt. Går ikke hunden ut til figuranten avbrytes gruppe C.

Øvelse 2: Avverging av figurantflukt

30 poeng

Kommando: "SLIPP"

Utførelse: Mens HF holder hunden fast i halsbåndet, går figuranten ut av skjulet og flykter. På tegn fra dommer slippes hunden, som selvstendig og energisk skal avverge flukten med et kraftig grep. Den får kun lov å bite i beskyttelsesarmen. På kommando fra dommer innstiller figuranten flukten. Etter at Fig. står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tredje kommando, medfører det diskvalifikasjon. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved Fig. og bevokte ham oppmerksomt. Etter anvisning fra D går HF rett bort til hunden og holder den fast i halsbåndet.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige deler medfører poengtrekk. Positivt er; Hurtig og energisk forhindring av flukten, fullt, fast og rolig bitt helt frem til slippfasen, oppmerksom og tett bevokning av figuranten. Har ikke hunden forhindret flukten og fast bitt i armen innen 20 skritt, avbrytes gruppe C.

Øvelse 3: Utfall mot hund og fører

50 poeng

Kommando: "AVVERG OVERFALL", "SLIPP", "PLASS" og "FOT".

Utførelse: HF holder hunden i halsbåndet uten å stimulere hunden. På tegn fra dommer går figuranten i normale skritt vekk fra hund og fører. Etter ca 20 skritt vender han seg om mot ekvipasjen og gjør utfall, med heftige truende bevegelser. HF slipper hunden og kommanderer den til å avverge overfallet. Hunden skal uten å nøle avverge overfallet med energisk og kraftig grep. Hunden får kun lov til å bite i beskyttelsesarmen. HF får ikke forlate sin posisjon. På signal fra dommer avslutter figuranten kampen. Etter at Fig. står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tredje kommando, medfølger det diskvalifikasjon. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På signal fra dommer går hundefører direkte bort til hunden og kommanderer den i grunnstilling. Deretter kobles hunden.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige deler medfører poengtrekk. Positivt er; Hurtig og energisk, fullt, fast og rolig bitt helt frem til slippfasen, oppmerksom og tett bevokning av figuranten. Forlater hunden figuranten i bevokningsfasen og dersom HF gir kommando for at hunden skal bli hos figuranten, blir øvelsen bedømt til mangelfullt.

Øvelse 4: Sidetransport til dommer

5 poeng

Kommando: "FOT".

Utførelse: Det utføres en sidetransport av figurant bort til dommeren over en distanse på ca 10 skritt. Tillatt kommando er "FOT". Hunden skal gå på figurantens høyre side, slik at hunden går mellom figurant og fører. Hunden skal oppmerksom bevokte figuranten under transporten. Den får ikke lov å belaste figuranten, hoppe opp over figuranten eller bite seg fast. Ekvipasjen stanser foran dommer gjør holdt og melder Gruppe C for avsluttet.

Bedømmelse: Innskrenkninger i momentets viktige faser medfører poengtrekk. Positivt er oppmerksom bevokning av figuranten, eksakt fremføring med slakk line.

10. IPO 1

Gruppe A - Spor	100 poeng
Gruppe B - Lydighet	100 poeng
Gruppe C -	100 poeng
<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

IPO 1 GRUPPE A – SPOR

Eget spor, minst 300 skritt langt, 3 langsider, 2 vinkler (90 grader), 2 egne gjenstander, minst 20 min. gammelt, søketid 15 min.

Sporsøket	80 poeng
Gjenstandene (10 + 10)	20 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: Prøvens dommer trekker lodd om startrekkefølgen.

D eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenn som foreligger. Sporene må legges forskjellig. Det skal ikke skje at f. eks de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet må være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Dommeren skal godkjenne gjenstandene.

Hundeføreren (sporleggeren) må vise gjenstandene til prøveleder eller sporansvarlig før sporet legges. En får bare bruke gjenstander med god egenreting. Hundeføreren (HF) oppholder seg kort ved sporstart og går så med normale skritt i den anviste retning. Også vinklene skal gås i normal gangart. Den første gjenstanden legges etter minst 100 skritt på den 1. eller 2. langside, den siste gjenstanden legges i sporsluten. Gjenstandene må legges ned under bevegelse. Etter å ha lagt ned den siste gjenstanden går sporleggeren enda noen skritt i samme retning. Det skal benyttes ulike gjenstander i sporet. (Material: f. eks lær, tekstil, tre) Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5 - 1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget. Under sporleggingen skal hunden være ute av syne.

D og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen(hund og fører) har lov å søke.

Kommando - «SØK»

Kommandoen for «søk» er tillatt ved start og etter den 1. gjenstanden.

Utførelse: HF gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan søke løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som kvelerhalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder HF med hund seg i GST hos D. HF melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene En skal avstå fra enhver tvang så vel før sporet som ved påsett og under sporets utarbeidelse. På anvisning fra D føres hunden langsomt og rolig til sporstart og settes på sporet. Hunden skal ved sporstart rolig og med dyp nese ta opp vitringen. Deretter skal hunden med dyp nese intensivt utarbeide sporet i regelmessig tempo. HF følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand.

Sporlina kan henge løst hvis hundeføreren ikke slipper den. Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner en gjenstand må den uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til HF. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående (også vekslende mellom disse). Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger HF sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser HF

at hunden har gjort et funn. Deretter tar HF sporlinen opp igjen og fortsetter sporet med hunden. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises D.

Bedømmelse: Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratrekk gis ved «tøysing», høy nese, naturbehov, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis HF forlater sporet med mer enn en linelengde (10 m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og holdes igjen av HF skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal D avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 15 minutter etter påsett skal D avbryte søket. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes. Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for de gjenstandene som finnes i samsvar med HF's melding ved start. Feil påvisning bedømmes sammen med gjeldende langside.

For gjenstander som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng. Poengene for sporarbeidet på langsidene må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad. Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes selv om hunden befinner seg i sporet.

IPO 1 GRUPPE B – LYDIGHET

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
<u>Totalt:</u>		<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: D gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holdter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning. I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra. Ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov. HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven. Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på

mønnet blir 180 cm. Hele overflaten til mønnet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønnet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (vekt 650 g). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal D be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggivning. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - Kommando «FOT» - 20 poeng.

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppen. det står D fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra D går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med

navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Apportering - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

5. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» OG «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «HOPP» og «APPORT» (kommando for «APPORT» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «SLIPP» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:

Framhopp	= 5 poeng
Apportering	=5 poeng
Tilbakehopp	=5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt =15 poeng

Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering =10 poeng

Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert =10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

6. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

En kommando for hver av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginndeling for Apportering over møne:	Framhopp	5 poeng
	Apportering	5 poeng
	Tilbakehopp	5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Fremadsending - 10 poeng

En kommando for hver av momentene «FREMAD», «DEKK» OG «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning.

Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF brt til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «oppsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transporttrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

8. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

En kommando for hver av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre

hunden viser øvelsene 1 til 6. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på Ds anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 3 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 3 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 1 GRUPPE C

Øvelse 1:	Rundering	5 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	20 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	35 poeng
Øvelse 5:	Motprøve under bevegelse	30 poeng
<u>Totalt:</u>		<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: På en egnet plass settes det opp 6 skjul, 3 på hver langsida, i et bestemt forhold til hverandre (se skisse). De nødvendige markeringene skal være godt synlige for HF, D og Fig.

Figurant: Figuranten skal være utrustet med beskyttelsesdrakt, beskyttelsesarm og softstokk. Beskyttelsesarmen må være utstyrt med bitestykke og trekket skal være av naturfarget jute. Hvis det er nødvendig for fig. å holde øyekontakt med hunden, trenger han ikke absolutt å stå stille i bevoktningsfasen. Fig. kan allikevel ikke innta en truende holdning eller gjøre avvergende bevegelser. Han skal dekke kroppen med beskyttelsesarmen. Måten HF tar stokken fra fig. overlates HF. (Se også «Generell del» under «Figurantbestemmelser»).

På prøver kan det i alle klasser benyttes en fig., men fra og med 6 hunder i en klasse skal det benyttes to fig. For alle HF i en klasse skal det benyttes den samme/de samme fig.

Bedømmelse: Hunder som ikke adlyder HF, som etter forsvarsøvelsene ikke slipper, eller bare gjennom aktiv påvirkning fra HF slipper og hunder som griper i andre kroppsdeler enn beskyttelsesarmen skal diskvalifiseres. Det gis da ingen DSB - bedømmelse.

For hunder som mislykkes i en forsvarsøvelse eller som lar seg presse / trenge vekk / skremme skal gruppe C avbrytes. Det gis ingen poengbedømmelse, men det skal gis DSB-bedømmelse.

Det er lov å gi kommando for «slipp» en gang for hver forsvarsøvelse. For bedømmelse av slipp, se i trekktabellen under.

Nølede slipp	0,5 - 3,0 poeng
1. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	3,0 poeng
1. ekstra komm. med nølede slipp	3,5 - 6,0 poeng
2. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	6,0 poeng
2. ekstra komm. med nølede slipp	6,5 - 9,0 poeng
Slipper ikke hunden etter 2. ekstra .komm. eller andre/flere påvirkninger	= Diskvalifikasjon

1. Rundering - 5 poeng

En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HER» (Kommando for «her» kan også sies i forbindelse med hundens navn)

Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. HF og hund som går fri ved foten tar oppstilling mellom fjerde og femte skjul, slik at det kan utføres to (side)slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm,

som kan gjentas skal hunden raskt og målrettet løpe ut til og tett og oppmerksomt runde femte skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot HF som med en ny kommando for «runder» sender den til sjette skjul(fig. skjul). HF beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som HF ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjette skjul skal HF bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

2. Standhals og bevoktning - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene: «HER» og «FOT»

Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte fig. og halse vedvarende. Hunden får verken hoppe opp på eller gripe tak i fig. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går HF på dommerens anvisning til et punkt 5 skritt fra skjulet. På dommerens anvisning kommanderes hunden i GST. Alternativt kan hundefører gå inn til hunden, kommandere den i GST og deretter følger fri ved foten ut av skjulet til anvist punkt, 5 skritt fra skjulet.

Begge alternativer blir likt verdsatt.

Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende halsingen og pågående bevoktningen, HF gir kommando uten dommerens anvisning eller går i mot hunden gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten å halse trekkes 5 poeng.

Belastes fig. ved f.eks støting, hopping på fig. osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved sterk tygging i armen inntil 9 poeng. Går hunden fra fig. før HF får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til fig. på nytt. Forblir hunden nå hos fig. kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning». Vil hunden ikke gå inn igjen til fig. eller den går i fra på nytt avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til HF før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. - 20 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK» og «SLIPP».

Utførelse: På Ds anvisning ber HF Fig om å forlate skjulet.

Fig. går i normalgang til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. HF med hunden fri ved fot går på Ds anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Avstand mellom fig. og hund skal være 5 skritt. HF dekker av den bevoktende hunden sin og går til skjulet. HF har blikkontakt med hund, fig. og dommer. På Ds anvisning gjør fig. et fluktforsøk. Hunden skal selvstendig uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På Ds anvisning stopper fig. opp. Etter at fig. står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, gå etter fig. med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et fullt og rolig grep til den skal slippe og ha tett, oppmerksom bevoktning. Blir hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindre flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre karakterer. Forlater hunden fig., eller HF gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Avverging av overfall fra bevoktningsfasen. - 35 poeng.

En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar fig. på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. På dommerens anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På dommerens anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra fig.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre karakterer. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

5. Motprøve under bevegelse. - 30 poeng

En kommando for hvert av momentene «SITT», «AVVERG OVERFALL», «SLIPP», «FOT» og «PLASS».

Utførelse: HF og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1. skjul. Hunden kan holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På Ds anvisning går fig. som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og går i normalgang til midtlinjen. På høyde med midtlinjen dreier Fig seg mot HF og går over i løpeskritt. Etter å ha overhørt HF's advarende tilrop løper fig. mot HF og hunden og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at fig. har kommet på en avstand av 30- 40 m fra HF og hund, slipper HF på Ds anvisning hunden, med kommando for «avverg overfall». Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i fig. avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. HF kan ikke forlate utgangspunktet. På dommerens anvisning innstiller fig. aktiviteten. Hunden skal da straks slippe taket. HF kan innenfor en rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden.. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra fig. Så følger en sidetransport av fig. på ca 20 skritt bort til D. En kommando for «fot» er tillatt. Hunden skal gå på figs høyre side, sånn at den befinner seg mellom HF og fig. Hunden skal under transporten oppmerksomt iakta fig. men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på fig. eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir D softstokken og melder at gruppe C er avsluttet. Før begynnelsen av den åpne bedømmelsen og på Ds anvisning settes line på hunden.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelses- kriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevokning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre karakterer. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

12. IPO 2

Inndeles i:	Gruppe A	100 poeng
	Gruppe B	100 poeng
	Gruppe C	100 poeng
	<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

IPO 2 GRUPPE A - SPOR

Fremmed spor, minst 400 skritt langt, 3 langsider, 2 vinkler (90 grader), 2 gjenstander, minst 30 min. gammelt, søketid 15 min.

Sporsøket	80 poeng
Gjenstandene (10 + 10)	20 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: Prøvens dommer trekker lodd om startrekkefølgen etter at sporene er lagt. Dommeren eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenge som foreligger. Sporene må legges forskjellig. Det skal ikke skje at f. eks de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet må være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Sporleggeren må vise gjenstandene til prøveleder eller sporansvarlig før sporet legges. En får bare bruke gjenstander med god egenreting. Sporlegger må ha gjenstandene utlevert min 30 minutter før sporet skal legges. Hundeføreren (HF) oppholder seg kort ved sporstart og går så med normale skritt i den anviste retning. Også vinklene skal gås i normal gangart. Den første gjenstanden legges etter minst 100 skritt på den 1. eller 2. langside, den siste gjenstanden legges i sporslutt. Gjenstandene må legges ned under bevegelse. Etter å ha lagt ned den siste gjenstanden går sporleggeren enda noen skritt i samme retning. Det skal benyttes ulike gjenstander i sporet. (Material: f. eks lær, tekstil, tre) Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5 - 1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget. Alle gjenstandene skal være påført et nummer som skal stemme overens med nummeret på startskiltet. Under sporleggingen skal HF og hund være ute av syne. D og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen (hund og fører) har lov å søke.

Kommando: Kommandoen for «SØK» er tillatt ved start og etter den 1. gjenstanden.

Utførelse: HF gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan søke løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som kvelerhalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder HF med hund seg i GST hos D. HF melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. En skal avstå fra enhver tvang så vel før sporet som ved påsett og under sporets utarbeidelse. På anvisning fra dommer føres hunden langsomt og rolig til sporstart og settes på sporet. Hunden skal ved sporstart rolig og med dyp nese ta opp vitringen. Deretter skal hunden med dyp nese intensivt utarbeide sporet i regelmessig tempo. HF følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand.

Sporlina kan henge løst hvis hundeføreren ikke slipper den. Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner en gjenstand må den, uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til HF. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående (også vekslende mellom disse). Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger HF sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser HF at hunden har gjort et funn. Deretter tar HF sporlinen opp igjen og fortsetter sporet med hunden. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises D.

Bedømmelse: Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratrekk gis ved «tøysing», høy nese, naturbehov, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis HF forlater sporet med mer enn en linelengde (10 m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og holdes igjen av HF skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal dommeren avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 15 minutter etter påsett skal dommeren avbryte søket. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes. Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for de gjenstandene som finnes i samsvar med HF's melding ved start. Feilpåvisning bedømmes sammen med gjeldende langside. For gjenstander som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng. Poengene for sporarbeidet på langsiden må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad. Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes selv om hunden befinner seg i sporet.

IPO 2 GRUPPE B – LYDIGHET

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for start av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holdter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse.

Utfra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen).

HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis.

Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden.

Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra.

Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklissikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 1000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggivning. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til dommeren, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. Det står dommeren fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På

kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Stå under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ» og «SITT».

Utførelse: HF og går fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i marsjretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På Ds anvisning går HF direkte tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. På Ds anvisning og etter ca 3 sek skal hunden sette seg raskt og rett på kommando for «sitt»

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, forholder seg urolig når fører kommer tilbake, setter seg langsomt ved avslutningen av øvelsene gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. Apportering - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 1000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	=5 poeng
	Tilbakehopp	=5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP», «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og

stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «opsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til

Hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på Ds anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 2 GRUPPE C

Øvelse 1:	Rundering	5 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	10 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Øvelse 5:	Ryggtransport	5 poeng
Øvelse 6:	Overfall etter ryggtransport	30 poeng
Øvelse 7:	Motprøve under bevegelse	20 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: På en egnet plass settes det opp 6 skjul, 3 på hver langside, i et bestemt forhold til hverandre (se skisse). De nødvendige markeringene skal være godt synlige for HF, dommer og Fig.

Figurant: Figuranten skal være utrustet med beskyttelsesdrakt, beskyttelsesarm og softstokk. Beskyttelsesarmen må være utstyrt med bitestykke og trekket skal være av naturfarget jute. Hvis det er nødvendig for fig. å holde øyekontakt med hunden, trenger han ikke absolutt å stå stille i bevoktningsfasen. Fig. kan allikevel ikke innta en truende holdning eller gjøre avvergende bevegelser. Han skal dekke kroppen med beskyttelsesarmen. Måten HF tar stokken fra fig. overlates HF. (Se også «Generell del» under «Figurantbestemmelser»).

På prøver kan det i alle klasser benyttes en fig., men fra og med 6 hunder i en klasse skal det benyttes to fig. For alle HF i en klasse skal det benyttes den samme/de samme fig.

Bedømmelse: Hunder som ikke adlyder HF, som etter forsvarsøvelsene ikke slipper, eller bare gjennom aktiv påvirkning fra HF slipper og hunder som biter i andre kroppsdeler enn beskyttelsesarmen skal diskvalifiseres. Hund som ikke slipper beskyttelsesarmen etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir diskvalifisert. Det gis da ingen DSB - bedømmelse. For hunder som mislykkes i en forsvarsøvelse eller som lar seg presse / trenge vekk / skremme skal gruppe C avbrytes. Det gis ingen poengbedømmelse, men det skal gis DSB-bedømmelse.

Det er lov å gi kommando for «slipp» en gang for hver forsvarsøvelse. For bedømmelse av slipp, se i trekktabellen under.

Nølede slipp	0,5 - 3,0 poeng
1. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	3,0 poeng
1. ekstra komm. med nølede slipp	3,5 - 6,0 poeng
2. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	6,0 poeng
2. ekstra komm. med nølede slipp	6,5 - 9,0 poeng

Slipper ikke etter 2. ekstra komm. eller andre/flere påvirkninger = Diskvalifikasjon

1. Rundering. 5 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HER» (Kommando for «her» kan også sies sammen med hundens navn)

Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. HF og hund som går fri ved foten tar oppstilling mellom andre og tredje skjul, slik at det kan utføres fire (side) slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm, som kan gjentas skal hunden raskt og målrettet løpe ut til og tett og oppmerksomt runde det anviste skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot HF som med en ny kommando for «runder» sender den til neste skjul. HF beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som HF ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjette skjul skal HF bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

2. Standhals og bevoktning. 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene: «HER» og «FOT»

Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte fig. og halse vedvarende. Hunden får verken hoppe opp på eller gripe tak i fig. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går HF på Ds anvisning til et punkt 5 skritt fra skjulet. På Ds anvisning kommanderes hunden i GST.

Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende halsingen og pågående bevoktningen, HF gir kommando uten Ds anvisning eller går i mot hunden gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten på halse trekkes 5 poeng. Belastes fig. ved f.eks støting, hopping på fig. osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved kraftig biting i armen inntil 9 poeng. Går hunden fra fig. før HF får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til fig. på nytt. Forblir hunden nå hos fig. kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning». Vil hunden ikke gå inn igjen til fig. eller den går i fra på nytt avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til HF før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK» og «SLIPP».

Utførelse: På dommerens anvisning ber HF Fig om å forlate skjulet.

Fig. går i normalgang til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. HF med hunden fri ved fot går på Ds anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Avstand mellom fig. og hund skal være 5 skritt. HF dekker av den bevoktende hunden sin og går til skjulet. HF har blikkontakt med hund, fig. og dommer. På Ds anvisning gjør fig. et fluktforsøk. Hunden skal selvstendig uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På Ds anvisning stopper fig. opp. Etter at fig. står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, gå etter fig. med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et fullt og rolig grep til den skal slippe og ha tett, oppmerksom bevoktning. Blir hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindret flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig., eller HF gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Overfall under bevoktning. - 20 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar fig. på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsearmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. På dommerens anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra fig.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

5. Ryggtransport. - 5 poeng

Kommando: En kommando for «FOT».

Utførelse: Umiddelbart etter øvelse 4 følger en ryggtransport av Fig over en distanse på ca 30 skritt. Dommer bestemmer transportens forløp. HF oppfordrer fig. til å gå foran seg og går selv med hunden fri ved foten 5 skritt bak Fig. Hunden skal oppmerksomt iaktta fig. Avstanden til fig skal beholdes under hele ryggtransporten.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene gis et passende trekk: hundens oppmerksomme iakttagelse av fig., korrekt plassering ved HF's side, korrekt avstand til fig.

6. Overfall etter ryggtransport. - 30 poeng

Kommando: En kommando for «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: Under ryggtransporten og uten å stoppe opp overfaller fig. på dommerens anvisning hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF og uten å nøle forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsearmen. Når hunden har fått tak skal HF øyeblikkelig bli stående. På Ds anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved Fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra fig. Så følger en sidetransport av Fig. på ca 20 skritt bort til D. En kommando for «plass» er tillatt. Hunden skal gå på Figs høyre side, slik at den befinner seg mellom HF og Fig. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta

Fig., men den får ikke lov til å utøve påtrykk på, hoppe opp på Fig. eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir D softstokken og melder at del 1 av gruppe C er avsluttet.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelses- kriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det en karakter. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to karakterer. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre karakterer. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

7. Motprøve under bevegelse - 20 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «SITT», «AVVERG OVERFALL», «SLIPP», «FOT» og «FOT».

Utførelse: HF og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1.skjul. Hunden kan holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På Ds anvisning kommer fig. som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og løper til midtlinjen.. Etter å ha overhørt HF's advarende tilrop løper fig. mot HF og hunden og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at fig. har kommet på en avstand av 40 - 50 m fra HF og hund, slipper HF på Ds anvisning hunden med kommando for «avverg overfall». Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i fig. avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. HF kan ikke forlate utgangspunktet. På dommerens anvisning innstiller fig. aktiviteten. Hunden skal da straks slippe taket. HF kan innenfor en rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra fig. Så følger en sidetransport av fig. på ca 20 skritt bort til D. En kommando for «FOT» er tillatt. Hunden skal gå på fig.s høyre side, sånn at den befinner seg mellom HF og fig. Hunden skal under transporten oppmerksomt iaktta fig., men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på fig. eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir dommeren softstokken og melder at gruppe C er avsluttet. Før begynnelsen av den åpne bedømmelsen og på Ds anvisning settes line på hunden.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelses- kriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

13. IPO - 3

Inndeles i:	Gruppe A	100 poeng
	Gruppe B	100 poeng
	Gruppe C	100 poeng
	<u>Totalt</u>	<u>300 poeng</u>

IPO 3 GRUPPE A – SPOR

Fremmed spor, minst 600 skritt langt, 5 langsider, 4 vinkler (90 grader), 3 gjenstander, minst 60 min. gammelt, søketid 20 min.

Sporsøket	80 poeng
Gjenstandene (7+7+6)	20 poeng
<u>Totalt</u>	<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: Prøvens dommer trekker lodd om startrekkefølgen etter at sporene er lagt. Dommeren eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenge som foreligger. Sporene må legges forskjellig. Det skal ikke skje at f. eks de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet må være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Sporleggeren må vise gjenstandene til prøveleder eller sporansvarlig før sporet legges. En får bare bruke gjenstander med god egenreting. Sporlegger må ha gjenstandene utlevert min 30 minutter før sporet skal legges. Hundeføreren (HF) oppholder seg kort ved sporstart og går så med normale skritt i den anviste retning. Også vinklene skal gås i normal gangart. Den første gjenstanden legges etter minst 100 skritt på den 1. eller 2. langside, den andre på 2. eller 3. langside, og den siste gjenstanden legges i sporsluttet. Gjenstandene må legges ned under bevegelse. Etter å ha lagt ned den siste gjenstanden går sporleggeren enda noen skritt i samme retning. Det skal benyttes ulike gjenstander i sporet. (Material: f. eks lær, tekstil, tre) Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5 - 1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget. Alle gjenstandene skal være påført et nummer som skal stemme overens med nummeret på startskiltet. Under sporleggingen skal HF og hund være ute av syne. Dommer og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen(hund og fører) har lov å søke.

Kommando: En kommando for: «SØK »

Kommandoen for «søk» er tillatt ved start og etter den 1. og den 2. gjenstanden.

Utførelse: HF gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan søke løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som strupehalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder HF med hund seg i GST hos D. HF melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene. En skal avstå fra enhver tvang så vel før sporet som ved påsett og under sporets utarbeidelse. På anvisning fra dommer føres hunden langsomt og rolig til sporstart og settes på sporet. Hunden skal ved sporstart rolig og med dyp nese ta opp vitringen. Deretter skal hunden med dyp nese intensivt utarbeide sporet i regelmessig tempo. HF følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand.

Sporlina kan henge løst hvis hundeføreren ikke slipper den. Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner en gjenstand må den, uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til HF. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående (også vekslende mellom disse). Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger HF sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser HF at hunden har gjort et funn.

Deretter tar HF sporlinen opp igjen og fortsetter sporet med hunden. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises dommeren.

Bedømmelse: Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratrekk gis ved «tøysing», høy nese, naturbehov, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis HF forlater sporet med mer enn en linelengde (10 m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og holdes igjen av HF skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal D avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 20 minutter etter påsett skal dommer avbryte søket. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes.

Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for de gjenstandene som finnes i samsvar med HF's melding ved start.

Feilpåvisning bedømmes sammen med gjeldende langside. For gjenstander som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng. Poengene for sporarbeidet på langsidene må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad. Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes selv om hunden befinner seg i sporet.

IPO 3 GRUPPE B – LYDIGHET

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
<u>Totalt:</u>		<u>100 poeng</u>

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holdter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Utfra GST følger den såkalte framførelsen

(transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra.

Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på

mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm. Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 2000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggiving. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten. - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «fot» freidig, oppmerksomt og rett følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holdter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. det står D fritt å forlange en gjentagelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse (gjelder for alle gangarter): Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, hending, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gir et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt endrer HF gangart til springmarsj, og etter ytterligere 10-15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter

ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, Feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Stå under springmarsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ», «HER» og «FOT»

Utførelse: HF løper i springmarsj fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i gangretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På dommerens anvisning roper HF hunden til seg med kommando for «her». Hunden skal komme raskt, freidig og direkte til HF og sette seg rett og tett foran denne. På kommando for «FOT» skal så hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i hans knehøyde.

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, kommer langsomt eller blir tregere underveis, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt eller avslutning av øvelsen gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. Apportering - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 2000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil i GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF,

feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder

Framhopp	5 poeng
Apportering	5 poeng
Tilbakehopp	5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=	15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=	10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=	10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm). - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg på HFs venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne

Framhopp	5 poeng
Apportering	5 poeng
Tilbakehopp	5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=	15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=	10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=	10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så

å bli stående. Hunden skal løpe målrettet fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «grunnstilling» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på dommerens anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

IPO 3 GUPPE C

Øvelse 1:	Rundering	10 poeng
Øvelse 2:	Standhals og bevoktning	10 poeng
Øvelse 3:	Fluktforsøk av figuranten	10 poeng
Øvelse 4:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Øvelse 5:	Ryggtransport	5 poeng
Øvelse 6:	Overfall etter ryggtransport	15 poeng
Øvelse 7:	Motprøve under bevegelse	10 poeng
Øvelse 8:	Overfall under bevoktning	20 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: På en egnet plass settes det opp 6 skjul, 3 på hver langside, i et bestemt forhold til hverandre (se skisse). De nødvendige markeringene skal være godt synlige for HF, dommer og Fig.

Figurant: Figuranten skal være utrustet med beskyttelsesdrakt, beskyttelsesarm og softstokk. Beskyttelsesarmen må være utstyrt med bitestykke og trekket skal være av naturfarget jute. Hvis det er nødvendig for fig. å holde øyekontakt med hunden, trenger han ikke absolutt å stå stille i bevoktningsfasen. Fig. kan allikevel ikke innta en truende holdning eller gjøre avvergende bevegelser. Han skal dekke kroppen med beskyttelsesarmen. Måten HF tar stokken fra fig. overlates HF. (Se også «Generell del» side 6- 9 «Figurantbestemmelser»). På prøver kan det i alle klasser benyttes en fig., men fra og med 6 hunder i en klasse skal det benyttes to fig. For alle HF i en klasse skal det benyttes den samme/de samme fig.

Bedømmelse: Hunder som ikke adlyder HF, som etter forsvarsøvelsene ikke slipper, eller bare gjennom aktiv påvirkning fra HF slipper og hunder som biter i andre kroppsdeler enn beskyttelsesarmen skal diskvalifiseres. Hund som ikke slipper beskyttelsesarmen etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir diskvalifisert. Det gis da ingen DSB - bedømmelse. Hund som forlater plassen/banen og ikke lar seg kalle inn etter tre tilrop blir diskvalifisert. For hunder som mislykkes i en forsvarsøvelse eller som lar seg presse / trenge vekk / skremme skal gruppe C avbrytes. Det gis ingen poengbedømmelse, men det skal gis DSB-bedømmelse. Det er lov å gi kommando for «slipp» en gang for hver forsvarsøvelse. For bedømmelse av slipp, se i trekktabellen under.

Nølede slipp	0,5 - 3,0 poeng
1. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	3,0 poeng
1. ekstra komm. med nølede slipp	3,5 - 6,0 poeng
2. ekstra komm. med øyeblikkelig slipp	6,0 poeng
2. ekstra komm. med nølede slipp	6,5 - 9,0 poeng

Slipper ikke etter to . ekstra komm. eller andre/flere påvirkninger = Diskvalifikasjon

1. Rundering. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «RUNDER» og «HER» (Kommando for «her» kan også sies i forbindelse med hundens navn)

Utførelse: Figuranten befinner seg i siste skjul, usynlig for hunden. HF og hund som går fri ved foten tar oppstilling foran første skjul, slik at det kan utføres seks (side) slag. Gruppe C starter på anvisning fra dommer. På en kort kommando for «runder» og med tegn med høyre eller venstre arm, som kan gjentas skal hunden raskt og målrettet løpe ut til og tett og oppmerksomt runde det anviste skjul. Når hunden har utført slaget ropes den med en kommando for «her» inn mot HF som med en ny kommando for «runder» sender den til neste skjul. HF beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som HF ikke kan forlate under runderingen. Hunden må hele tiden befinne seg foran føreren. Når hunden kommer til sjette skjul skal HF bli stående, kommando og tegn er da ikke tillatt mer.

Bedømmelse: Innskrenkninger i førbarhet, ved ellers rask og målrettet løp til, og tett og oppmerksom runding av skjul gis et passende trekk.

2. Standhals og bevoktning. -10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene: «HER» og «FOT»

Utførelse: Hunden skal aktivt og oppmerksomt bevokte fig. og halse vedvarende. Hunden får hverken hoppe opp på eller gripe tak i fig. Etter å ha halset i ca. 20 sek. går HF på dommerens anvisning til et punkt 5 skritt fra skjulet. På Ds anvisning kommanderes hunden i GST.

Bedømmelse: Innskrenkninger i den vedvarende halsingen og pågående bevoktningen, HF gir kommando uten Ds anvisning eller går i mot hunden gis et passende trekk. For en vedvarende halsende hund tildeles 5 poeng. Halser den svakt trekkes 2 poeng. Forblir hunden oppmerksomt i bevoktning, men uten på halse trekkes 5 poeng.

Belastes fig. ved f. eks støting, hopping på fig. osv. skal det trekkes inntil 2 poeng, ved kraftig biting i armen inntil 9 poeng. Går hunden fra fig. før HF får beskjed om å forlate midtlinja, kan hunden sendes til fig. på nytt. Forblir hunden nå hos fig. kan gruppe C fortsette, men hunden tildeles mangelfull på «Standhals og bevoktning». Vil hunden ikke gå inn igjen til fig. eller den går i fra på nytt avbrytes gruppe C. Kommer hunden i mot fører når han nærmer seg skjulet, eller kommer den til HF før kommando gis en delbedømmelse i mangelfull.

3. Fluktforsøk av figuranten. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK» og «SLIPP».

Utførelse: På Ds anvisning ber HF Fig om å forlate skjulet.

Fig. går i normalgang til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. HF med hunden fri ved fot går på Ds anvisning til avdekningspunktet for fluktforsøk. Avstand mellom fig. og hund skal være 5 skritt. HF dekker av den bevoktende hunden sin og går til skjulet. HF har blikkontakt med hund, fig.

og dommer. På Ds anvisning gjør fig. et fluktforsøk. Hunden skal selvstendig uten å nøle forhindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. På dommerens anvisning stopper fig. opp. Etter at fig. står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innen rimelig tid selvstendig gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene skal gis et passende trekk: Hunden skal reagere raskt og energisk, gå etter fig. med et kraftfullt grep, vise en virksom fluktforhindring, ha et fullt og rolig grep til den skal slippe og ha tett, oppmerksom bevoktning. Blir hunden liggende eller har hunden etter ca. 20 skritt ikke forhindre flukten ved å gripe og holde fast blir gruppe C avbrutt. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevokningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig., eller HF gir en kommando slik at hunden blir der avbrytes gruppe C.

4. Overfall under bevoktning. - 20 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Etter en bevokningsfase på ca. 5 sek foretar fig. på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og mankeområdet. På dommerens anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippen skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal ikke tas i fra fig.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevokningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

5. Ryggtransport. 5 poeng

Kommando: En kommando for «FOT».

Utførelse: Umiddelbart etter øvelse 4 følger en ryggtransport av Fig over en distanse på ca 30 skritt. Dommer bestemmer transportens forløp. HF oppfordrer fig. til å gå foran seg og går selv med hunden fri ved foten 5 skritt bak Fig. Hunden skal oppmerksomt iakta fig. Avstanden til fig skal beholdes under hele rygg- transporten.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene gis et passende trekk: hundens oppmerksomme iakttagelse av fig., korrekt plassering ved HF's side, korrekt avstand til fig.

6. Overfall etter ryggtransport. 15 poeng

Kommando: En kommando for «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: Under ryggtransporten og uten å stoppe opp overfaller fig. på Ds anvisning hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF og uten å nøle forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har fått tak skal HF øyeblikkelig bli stående. På dommerens anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir

kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra fig. Så følger en sidetransport av fig. på ca 20 skritt bort til D. En kommando for «plass» er tillatt. Hunden skal gå på figs høyre side, slik at den befinner seg mellom HF og fig. Hunden skal under transporten oppmerksomt iakttas fig., men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på fig. eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir D softstokken og melder at del 1 av gruppe C er avsluttet

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig. før Ds anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

7. Motprøve under bevegelse. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «SITT», «AVVERG OVERFALL» og «SLIPP».

Utførelse: HF og hund blir henvist til et markert sted på midtlinjen på høyde med 1.skjul. Hunden kan holdes i halsbåndet, men får ikke stimuleres gjennom det. På dommerens anvisning kommer fig. som er utstyrt med softstokk ut av skjulet og løper til midtlinjen. Etter å ha overhørt HF's advarende tilrop dreier fig. mot HF og hunden og angriper frontalt med provoserende tilrop og truende bevegelser med softstokken. Etter at fig. har kommet på en avstand av ca. 60 m fra HF og hund, slipper HF på dommerens anvisning hunden med kommando for «avverg overfall». Hunden skal uten å nøle med energisk og kraftig grep i fig. avverge overfallet. Den får kun gripe i beskyttelsesarmen. HF kan ikke forlate utgangspunktet. På Ds anvisning innstiller fig. aktiviteten. Hunden skal da straks slippe taket. HF kan innenfor en rimelig tid gi en kommando for «slipp». Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Energisk forsvar med kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippet. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikater. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikater. Forlater hunden fig. eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig., avbrytes gruppe C.

8. Overfall under bevoktning. - 20 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sek foretar fig. på dommeranvisning et overfall på hunden. Hunden skal uten påvirkning fra HF forsvare seg ved et energisk og kraftig grep i fig. Den har kun lov til å gripe i beskyttelsesarmen. Når hunden har grepet armen tildeles den 2 slag. Det er bare tillatt med slag mot skuldrene og manke området. På dommerens anvisning stopper fig. opp og står stille. Etter at fig står stille skal hunden straks slippe armen. HF kan innenfor rimelig tid gi en kommando for «slipp».

Slipper ikke hunden etter den første tillatte kommando får HF dommeranvisning for inntil to ekstra kommandoer. Slipper ikke hunden etter tre kommandoer (en tillatt og to ekstra) blir den diskvalifisert. Når HF gir kommando for «slipp» skal han stå rolig uten å påvirke hunden. Etter slippet skal hunden forbli tett ved fig. og bevokte ham oppmerksomt. På Ds anvisning går HF i normalgang direkte bort til hunden og får den i GST med en kommando for dette. Softstokken skal tas i fra fig. Så følger en sidetransport av fig. på ca 20 skritt bort til D. En kommando for «fot» er tillatt. Hunden skal gå på fig sin høyre side, sånn at den befinner seg mellom HF og fig. Hunden skal under transporten oppmerksomt iakttas fig., men den får ikke lov til å øve påtrykk på, hoppe opp på fig. eller gripe armen. De stopper foran dommer, HF gir D softstokken og melder at gruppe C er

avsluttet. Før begynnelsen av den åpne bedømmelsen og på dommerens anvisning settes line på hunden.

Bedømmelse: Innskrenkninger i de viktige bedømmelseskriteriene trekkes passende: Raskt og kraftig grep, fullt og rolig grep til hunden skal slippe, oppmerksom, tett bevoktning etter slippen. Er hunden lett uoppmerksom og/eller belaster fig. lett i bevoktningsfasen trekkes det et predikat. Bevokter hunden svært uoppmerksomt og/eller belaster fig. sterkt trekkes det to predikat. Bevokter hunden ikke, men blir ved fig. trekkes det tre predikat. Kommer hunden imot føreren ved dennes innkomst, blir øvelsen bedømt som mangelfull. Forlater hunden fig. før dommerens anvisning om å gå inntil den, eller HF gir en kommando slik at hunden blir hos fig. avbrytes gruppe C.

13. SPORHUNDPRØVE SPH 1 OG 2

GENERELT OM SPORARBEIDE I SPH 1

sporlegger	lengde i skritt	alder i min	avledninger	langsider
fremmed	1000-1400	180	3	7

ant. vinkler	ant. gjenstander	poeng pr. gjenstand	Kommando	Terrengkrav
6	4	5+5+5+5	Søk	Vekslende + vei

Adgangsbestemmelser: For å kunne avlegge en SPH 1 prøve kreves en bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 16 mnd.

Sporet: Et 1000-1400 skritt langt, minst 3 timer gammelt fremmedspor med terrengskifte og en veipassering. I sporet skal det være 6 stk 90° vinkler og på 3 punkter passe langt fra hverandre krysses sporet vinkelrett av et annet ferskere fremmedspor. I sporet i uregelmessig avstand legges 4 bruksgjenstander, som er godt forsynt med sporleggerens fert. Disse gjenstander skal finnes av hunden og enten påvises eller apporteres. Sporet skal være gjennomført i løpet av 30 min.

Sporunderlag: Eng, landbruksjord, skogbunn og annen naturlig jord. Synlige spor skal om mulig unngås. Det skal forekomme terrengskifter.

Sporgjenstander: Forskjellige typer gjenstander skal benyttes, og fargen skal ikke avvike for mye fra underlaget. Må være av materialet lær, kunsthår, tekstiler og tre. Såkalte sporpakker skal ikke benyttes. Sporlegger skal ha båret gjenstandene i minst 30 min. før sporet legges.

Gjenstandene må ikke overskride størrelsen av en lommebok/pengebok.

Sporlegging: D skal ha godkjent gjenstandene samt sporets gjennomføring, før sporet legges. Ved legging av sporet skal både hund og HF være ute av syne. Antallet langsider er bestemt i de enkelte prøver. Vinklene skal gjennomføres i normal gangart, og de skal legges slik at hunden sikres et naturlig søk inn på neste langside.

Avledninger: Avledningene legges 30 min. etter sporet er lagt. De skal legges av en for hunden annen fremmed person og skal krysse sporet vinkelrett 3 steder.

Legging av gjenstander: Gjenstandene skal legges under bevegelse i sporet. Etter legging av siste gjenstand skal sporleggeren fortsette enda noen skritt i sporets retning.

Første gjenstand legges tidligst etter 250 skritt (1. eller 2. Langside), 2. og 3. gjenstand legges på Ds anvisning. Siste gjenstand legges i enden av sporet.

Sporline/sporsele: Sporet kan gjennomføres – med sporlinen i halsbåndet, i sporsele eller ved frisøk. Med sporlinen i halsbåndet – kan linen føres over ryggen, langs siden av hunden eller inn mellom for og /eller bakben. Halsbåndet skal ikke benyttes som strupehalsbånd.

Med sporlinen i sporsele – som sporsele kan følgende benyttes: Brystsele eller Böttchersele.

Brystsele: Sporlinen skal festes i dertil egnede festepunkt(er), som ikke må ha forbindelse med halsbåndet. Böttchersele: Det overnevnte gjelder ikke for denne sele, her skal D forsikre seg om at ikke brystspennet er anbrakt slik at det kan sjenere hundens mer følsomme deler.

Sporlinen: Skal være minst 10 m. lang. Flexiliner er ikke tillatt.

Ved Frisøk: Skal avstanden mellom hund og HF være ca. 10 m. og den skal holdes.

D kan etterprøve linens lengde, halsbånd og sporsele før sporets start.

Gjennomføring og bedømming av SPH 1 sporet.

Ved større prøver og konkurranser skal det trekkes lodd om rekkefølgen, etter at sporene er lagt.

Legging av sporet: Sporet start skal være godt merket med et sporflagg, som skal være stukket i jorden til venstre for sporet. Det er ikke tillatt å legge gjenstandene i umiddelbar nærhet av vinklene. Det skal innskjerpes, at sporet skal gå over vekslende terreng og over en beferdet vei med fast dekke. Det skal unngås at sporene legges etter et fast mønster.

Klarmelding: HF melder seg til D med sporklar hund ved å innta GST og meddele D sitt navn, hundens navn og om hunden påviser eller apporterer.

Påsett: Hunden føres rolig til sporets start, og med kommandoen "SØK" skal hunden ved påsett intensivt og rolig oppta ferten. Dette gjelder også ved start etter en gjenstand. Påsett skal skje uten hjelp fra HF, den er ikke tidsavhengig, men hunden skal begynne sin søkeadferd umiddelbart etter opptak av ferten. Dersom hunden ikke har begynt sporgangen etter det 4. påsett forsøket skal sporet avbrytes. Et nytt påsett er tillatt innenfor de 15 første skritt. For dette trekkes det 4 poeng. Når hunden har begynt sporgangen, skal HF bli stående ved starten inntil enden av sporlinen, aller de 10 m. er nådd, deretter følger HF etter hunden. Det betraktes som en feil, dersom HF går for tidlig etter hunden.

Søkeprestasjonen: Hunden skal følge sporet intensivt med en ensartet hastighet og et dypt søk. Et hurtig eller langsomt søk, er ikke et kriterium for bedømmelse, dersom sporet blir regelmessig og overbevisende gjennomført. Sporlinen må gjerne være løsthengende, men det skal ikke oppstå noen vesentlig forkortelse av avstanden mellom hund og HF. Det er ikke en feil dersom sporlinen berører marken. Dersom hunden under sporgangen gir etter for sin "jakt drift" og begynner å jage, kan HF med kommandoen "DEKK" forsøke å få hunden under kontroll. Dommeren gir deretter tegn når sporarbeidet skal fortsette. Dersom HF ikke får hunden under kontroll igjen, avbrytes sporet.

Gjennomføring av sporet: Hunden skal ved sporets begynnelse grundig oppta ferten. Den skal være så godt utdannet, at den rolig, helst uten HF inngripen, grundig avsøker utgangsstedet. HF må under ingen omstendighet vise hunden hvilken retning, han formoder sporet ligger, og dermed vekke hundens lyst til å rase fremover. Formoder, HF, at hunden ikke har opptatt ferten riktig, står det han fritt til å sette hunden på sporet nok en gang, dog kun dersom hunden ikke har fjernet seg mer enn 15 skritt fra utgangspunktet. For dette skal det trekkes 4 poeng. Sporet skal gjennomføres i et så rolig tempo, at HF kan følge etter i alminnelig gange. Dommer og sporlegger følger etter i passende avstand. Finner hunden en gjenstand, skal den straks apportere eller påvise. Dersom hunden støter på en gjenstand i sporet som ikke er utlagt av sporlegger skal hunden verken apportere eller påvise. Følger hunden avledningssporet skal sporet avbrytes etter at hunden har fulgt dette ca. 10 m. Hunden skal selvstendig og uten påvirkning fra HF passere veien.

Hunden forlater sporet: Holder HF bevisst hunden tilbake, dersom den er i ferd med å forlate sporet, skal D gi HF beskjed om å følge hunden. Gjør ikke HF dette skal sporsøket avbrytes. Dersom hunden kommer mer enn 10 m. vekk fra sporet, avbrytes prøven.

Vinkler: Skal utarbeides sikkert, det er ingen feil om hunder etterprøver uten å forlate sporet. Det er derimot en feil, hvis hunden sirkler. Etter utarbeidelse av vinkelen skal hunden fortsette i samme tempo.

Gjenstander: Når hunden har funnet en gjenstand, skal den straks uten påvirkning fra hundeføreren påvise eller plukke opp. Hundefører lar linen falle og begir seg straks frem til hunden, tar gjenstanden, stiller seg ved siden av hunden og rekker gjenstanden i været, og viser med dette dommeren at den er funnet. Hunden skal forholde seg rolig. Hundefører skal, når påvisningen eller oppsamlingen er ferdig, sette hunden på sporet fra påvisnings- eller oppsamlingsposisjonen. Påviser hunden en ikke utlagt gjenstand, eller avbryter den sporarbeidet ved å stå, sette eller legge seg, er dette feil, og medfører poengfradrag. Arbeider hunden på kommando fra hundeføreren videre på de foreskrevne 10m avstand, trekkes kun 2 poeng. Dette ansees ikke som en feilpåvisning. Plukker hunden opp, eller går hundefører mot hunden, oppfattes dette som en feilpåvisning/-oppsamling, og det trekkes 4 poeng.

Påvisning: En påvisning skal være direkte ved gjenstanden, og skal foregå i søkeretningen. En litt skrå påvisning er ingen feil, men ligger hunden svært skrått på gjenstanden, eller dreier seg mot hundeføreren, er dette en feil. Blir gjenstanden påvist med kraftig førerhjelp, kan der ikke gis poeng for gjenstanden. Påvisning av gjenstandene kan foregå stående, sittende eller liggende, og trenger ikke være likt ved alle gjenstandene.

Oppsamling: Plukker hunden opp, kan den bli stående, sette seg eller komme tilbake til hundeføreren. Hunden må dog ikke gå ut av sporet eller plukke opp liggende eller sittende. Hvis hunden kommer til hundeføreren, får denne ikke gå hunden i møte.

Ros: Leilighetsvis ros og avgivelse av kommandoen "Søk" er tillatt, dog ikke i vinkler og ved gjenstander.

Avmelding: Etter sporarbeidet skal HF straks melde fra til D ved å innta GST og vise gjenstandene som er funnet. Det er ikke tillatt å fore, gi godbiter eller leke med hunden, før HF har meldt fra til D.

Bedømmelse: Ved feilpåvisninger, eller hvis hunden plukker opp i stedet for å påvise, eller omvendt, trekkes inntil 4 poeng. For hver ikke funnet gjenstand trekkes 5 poeng. Maksimumspoeng kan kun gis til den hund som har utarbeidet det lagte spor fra start til slutt i et passende tempo, har plukket opp eller påvist alle 4 gjenstander og sikkert utarbeidet alle vinklene. Hunden får ikke la seg distrahere av avledningssporene.

Bestått prøve: For å oppnå utdannelsesbetegnelsen SPH 1 (FH 1) skal hunden ha oppnådd minst 70 poeng.

GENERELT OM SPORARBEIDE I SPH 2

To fremmedspor, hvert på ca. 1800 skritt, 8 langsider, 7 vinkler, 7 gjenstander, ca. 180 minutter gamle, med krysninger, 45 minutters søkstid.

Poenginndeling:	1. dag	2. dag	Totalt
Sporsøket	80 p	80 p	160 p
Gjenstander 6 x 3 + 1 x 2	20 p	20 p	40 p
Totalt	100 p	100 p	200 p

Generelle bestemmelser: Dommeren eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenge som foreligger. Sporene må legges forskjellig på de to dagene. Det skal ikke skje at f. eks de enkelte vinkler og gjenstander ligger på samme sted henholdsvis i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Startpunktet for sporet må være godt merket med et ”sporflagg”, som skal stikkes ned i jorden umiddelbart til venstre for starten. Begge sporene til en deltager skal på to påfølgende dager legges på forskjellige steder og av ulike sporleggere. Prøvens dommer trekker lodd om startrekkefølgen etter at sporene er lagt. Sporleggeren må vise gjenstandene til prøveleder eller sporansvarlig før sporet legges. En får bare bruke gjenstander med god (minst 30 min. lang) egenreting. Sporleggeren gjør en kort stopp ved starten, og går så med normale skritt i anvist retning. Langsider og vinkler skal også utarbeides i normal gangart. Den første gjenstanden legges etter minst 100 skritt, på 1. eller 2. langside. De neste gjenstandene kan legges etter ønske, også to på samme langside er tillatt, mens den siste gjenstande legges i enden av sporet. Langsidene i sporet skal tilpasses terrenget. En langside skal formes som en halv- sirkel med minst tre linelengder (ca. 30 m) i radius. Halvsirkelen begynner og slutter med en rett vinkel. De 7 vinklene skal gås opp i normalgang og være tilpasset terrenget; minst to av dem skal være spisse. Spisse vinkler må legges mellom 30 og 60 grader. De forskjellige gjenstandene (materiale: f. eks lær, tekstiler, tre) kan legges uregelmessig på alle langsidene, den siste gjenstanden skal legges i enden av sporet. Gjenstandene skal legges ned under bevegelse. Etter å ha lagt ned den siste gjenstanden går sporlegger ytterligere noen skritt i samme retning. Gjenstandene skal ha en lengde på ca. 10 cm, en bredde på 2-3 cm, en tykkelse på 0,5 - 1 cm og må ikke skille seg vesentlig ut i farge fra underlaget. Alle gjenstandene skal være påført et nummer som skal stemme overens med nummeret på sporet. Under sporleggingen skal HF og hund være ute av syne. En halv time før sporstart skal en annen sporlegger legge et forledningsspor som skal krysse to av langsidene med 60 grader eller mer. Forledningssporet skal ikke krysse første eller siste langside, eller krysse en langside to ganger. D og ledsagere skal ikke oppholde seg i det området hvor ekvipasjen(hund og fører) har lov å søke.

Kommando: En kommando for «SØK». Kommandoen for «søk» er tillatt ved start og etter hver gjenstand. Det er også lov til av og til å rose og gi kommando for «søk», men ikke i vinkler eller ved gjenstander.

Utførelse: HF gjør hunden klar til sporsøk. Hunden kan søke løs eller føres i en 10 m lang line. Sporlina kan gå over ryggen på hunden, langs siden eller mellom for- og/eller bakbena. Den kan enten festes direkte på halsbåndet, som ikke må benyttes som kvelerhalsbånd, eller på festeanordningen på sporselen (tillatt er brystsele eller Böttchersele uten ekstra reimer). Etter opprop melder HF med hund seg i GST hos D. HF melder fra om hunden tar opp eller påviser gjenstandene.

På dommerens anvisning føres hunden langsomt og rolig til startpunktet og satt på sporet. Hunden må på startpunktet intensivt, rolig og med dyp nese ta opp vitringen. Deretter må den med dyp nese, og med ensartet tempo, følge sporforløpet.

HF følger hunden på 10 m avstand i enden på sporlina. Ved frisøk skal en likeledes holde 10 m avstand. Sporlina kan henge løst hvis hundeføreren ikke slipper den. Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Etter vinkelen skal hunden søke videre i samme tempo. Så snart hunden finner en gjenstand må den, uten påvirkning fra hundefører, straks ta den opp eller påvise den på en overbevisende måte. Tar hunden opp gjenstanden kan den enten bli stående, sette seg eller komme til HF. Å gå videre med gjenstanden eller å legge seg med den er feil. Påvisningen kan skje liggende, sittende eller stående (også vekslende mellom disse). Når hunden har påvist eller tatt opp gjenstanden, legger HF sporlina ned og går bort til hunden. Ved å holde gjenstanden i været viser HF at hunden har gjort et funn. Deretter tar HF sporlinen opp igjen og fortsetter sporet med hunden. Etter sporets slutt skal gjenstandene forevises D. Det er ikke lov til å gi hunden næring/for under sporsøket. Hundefører kan i samråd med dommer ta en kort pause hvis han tror at han eller hunden trenger det, enten pga. fysisk tilstand eller vitringsforhold (f. eks sterk varme). Denne selvvalgte pausen må tas innenfor den tid som totalt står til rådighet. HF har lov til å rense hundens hode, øyne eller nese i en pause eller ved en gjenstand. Til dette bruk kan HF ha med seg en våt klut eller svamp. Disse hjelpemidlene skal forevises dommer før sporstart. Andre hjelpemidler er ikke tillatt.

Bedømmelse: For å oppnå en utdanningsbetegnelse må det oppnås minimum 70 poeng på hvert av sporene. Det tas ved bedømmelse ikke hensyn til søk og funn av id-gjenstand. Bedømmelsen starter ved opptak av sporet. Søkstempoet er ikke et kriterium for bedømmelsen hvis sporet er utarbeidet intensivt, regelmessig og overbevisende og hvis hunden viser en positiv søksadferd. En kontroll uten å forlate sporet er ikke feil. Passende fratreck gis ved vimsing, høy nese, naturbehov, kretsing i vinkler, vedvarende oppmuntringer, line- eller verbal hjelp under sporforløpet eller ved gjenstandene, feilaktig opptak eller påvisning av gjenstander eller gal påvisning. Hvis HF forlater sporet med mer enn en linelengde (10 m), blir sporsøket avbrutt. Forlater hunden sporet og holdes igjen av HF skal denne anvises om å følge hunden. Blir denne anvisningen ikke fulgt skal D avbryte sporsøket. Er sporets slutt ikke nådd i løpet av 45 minutter etter påsett skal dommer avbryte søket, med mindre hunden befinner seg på siste langside. Da kan søket ikke avbrytes på grunn av overtredelse av tid. Arbeidet fram til avbruddet skal bedømmes. Hvis en hund ved gjenstanden både tar den opp og påviser, er dette feil. Det gis kun poeng for de gjenstandene som finnes i samsvar med HF's melding ved start.

Feil påvisning bedømmes sammen med gjeldende langside. HF skal ikke vises gjenstander som er gått over. For gjenstander som ikke påvises eller tas opp gis ikke poeng.

Poengene for sporarbeidet på langsidene må fordeles etter lengde og vanskelighetsgrad. Bedømmelsen av den enkelte langside følger predikat og poenger. Søker ikke hunden lenger (den oppholder seg lenge på et sted uten å søke) kan søket avbrytes selv om hunden befinner seg i sporet.

14. RIK BRUKSHUNDPRØVER RSP 1, 2, 3 OG RRP 1, 2, 3.

Brukshundprøve – spor (RSP) og brukshundprøve – rundering (RRP)

Generelle regler for disse prøvene: Under rundering og feltsøk skal hunden være iført tjenestetegn. Under påvisning av funn i rundering skal hunden føres i en 5 meter line. Dersom en ekvipasje får ødelagt en øvelse, og dommeren anser at det skjer av årsaker som verken hund eller fører kan klandres for, kan dommeren la øvelsen utføres på nytt. Bedømmelsen skjer etter internasjonale bedømmelseskriterier.

Hund som har startet i høyere klasse (RSP 2 og 3, RRP 2 og 3) kan ikke senere starte i en lavere klasse.

Premiering: Arrangøren står fritt til å dele ut så mange premiegjenstander de ønsker, men det skal minst være 1/3 premiering. Ved poenglikhet skal den med høyest poengsum i spesialøvelsen rangeres foran. Ekvipasjer som har oppnådd Cert, opprykk eller godkjent karakter, skal rangeres i premierekkefølgen etter poengsum. Kun ekvipasjer som har oppnådd tilstrekkelig (T) i poeng skal premieres.

Poengskala:

Predikater	Fork.	Gruppe A 200-poeng skala	Gruppe B 100-poeng skala
Fremragende	F	191 – 200	096 – 100
Særdeles god	SG	180 – 190	090 – 095
God	G	160 – 179	080 – 089
Tilstrekkelig	T	140 – 159	070 – 079
Mangelfullt	M	000 – 139	000 – 069

Poengtabell :

Høyest oppnåelig	Fremragende	Svært god	God	Tilstrekkelig	Mangelfullt
5	5	4,5	4	3,5	3 - 0
10	10	9,5 - 9	8,5 - 8	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15	15 - 14,5	14 - 13,5	13,0 - 12	11,5 - 10,5	10 - 0
20	20 - 19,5	19 - 18	17,5 - 16	15,5 - 14	13,5 - 0
30	30 - 29	28,5 - 27	26,5 - 24	23,5 - 21	20,5 - 0
35	35 - 33	32,5 - 31,5	30,5 - 28	27,5 - 24,5	24 - 0
40	40 - 38,5	38 - 36	35,5 - 32	31,5 - 28	27,5 - 0
60	60 - 57,5	57 - 54	53 - 48	47,5 - 42	41,5 - 0
70	70 - 66,5	66 - 63	62,5 - 56	55,5 - 49	48,5 - 0
80	80 - 76	75,5 - 72	71,5 - 64	63,5 - 56	55,5 - 0
100	100 - 96	95,5 - 90	89,5 - 80	79,5 - 70	69,5 - 0
110	110 - 105,5	105 - 99	98,5 - 88	87,5 - 77	76,5 - 0
120	120 - 115	114,5 - 108	107,5 - 96	95,5 - 84	83,5 - 0
140	140 - 134,5	134 - 126	125,5 - 112	111,5 - 98	97,5 - 0

Adgangsregler/Opprykksregler:

Hunden må være fylt 12 måneder senest første prøvedag for å kunne delta på RIK Bruksprøve. Hunden må være fylt 18 måneder for å kunne starte i RIK Brukshundprøve kl. 2. Hund som har oppnådd predikatet Tilstrekkelig i RIK Brukshundprøve (gruppe A, inkl feltsøk i RSP/RRP 2, og gruppe B) kan umiddelbart rykke opp til neste klasse, men *kan* fortsette i klassen i inntil 12 måneder etter opprykk.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER – SPOR

Sporgjenstander: Sporgjenstandene skal kodemerkes. De skal ikke legges nærmere vinkel enn 20 skritt og heller ikke legges ut før etter 100 skritt fra oppsøksområdet. For at gjenstandene skal ha egenlukt fra sporleggeren må de holdes i naken hånd under utleggingen av sporet. Dette kan gjøres slik at sporleggeren griper første gjenstanden idet han begynner å gå ut sporet, og at han deretter griper en ny gjenstand umiddelbart etter at den forrige er lagt ned. Sporgjenstandene skal ikke gjemmes, men heller ikke legges ut på en iøynefallende måte. Sluttapporten skal ikke ligge nærmere vei enn 20 skritt. Sporslutt merkes synlig 10 skritt etter sluttapporten. Stopper fører før sluttsløyfa, har fører mulighet til å la hunden søke tilbake i linas lengde, dette gjelder i sporøvelsen kl. 2 og 3. Alle gjenstandene skal være 10 – 12 cm lange og ca. 2 cm tykke. Gjenstandene skal utleveres av arrangøren og skal ikke skille seg ut ved farge eller form som kan bryte for mye med gjenstander som forefinnes på bakken.

Avstand mellom spor: I Sporprøve 1 i samme område bør ikke sporet ligge nærmere hverandre enn ca. 25 meter. I sporprøve 2 og 3 i samme område bør ikke oppsøkene og sporene ligge nærmere hverandre enn 75 meter.

Sporet: Spor eller tilbakegang får ikke legges nærmere oppsøksområdet eller utgangspunktet enn ca. 60 meter.

Skadede gjenstander: Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er vanskelig å lese, underkjennes gjenstanden. Gjenstandene skal forevises dommer (D).

Omspor: Hvis hunden blir forstyrret av personer eller dyr under sporsøket bør dette kun i helt spesielle tilfeller føre til nytt spor. Om sporoppsøket er bedømt før forstyrrelsen, utføres og bedømmes sporet (direkte påsett).

Forevisning (RIK Brukshundprøve – spor kl. 2 og 3).

Da sporøvelsen begrenses av en maksimaltid skal en funksjonær være i tilknytning til sporets slutt, men det må understrekes at denne ikke får være plassert på en slik måte at han forstyrrer hunden i dens arbeide. Føreren skal levere gjenstanden som er funnet til denne. Slutt tiden skal tas når ekvipasjen passerer sluttsløyfa. Føreren skal før øvelsen begynner informeres om hvordan det skal skje.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER - FELTSØK

Feltet skal være 50 x 50 meter, ikke nødvendigvis i skogsområde. Feltet skal i forveien merkes tydelig opp og være så oversiktlig at hunden bare unntaksvis er utenfor synshold. Området skal gåes over av hund og funksjonærer før øvelsen starter.

Feltgjenstander: Det skal legges ut 4 gjenstander (hanske, lommebok e.l.) ikke tilhørende fører. apportbukk, bringkobbelt og gjenstander av metall må ikke nyttes, eller gjenstander som i størrelse og form avviker for mye fra de eksemplene som er nevnt i reglene.

Gjenstandene får ikke legges nærmere hverandre enn ca. 10 meter. Dommeren anviser feltansvarlig hvor gjenstandene skal plasseres. Gjenstandene skal plasseres på samme sted for alle hundene i klassen. Dersom en gjenstand blir skadet (ved for eksempel kraftig tygging) skal denne byttes ut med en liknende gjenstand før neste hund.

Anvisning: Hunden parkeres klargjort med tjenestetegn ca. 10 meter fra søksområdet, mens føreren blir anvist feltets ytergrenser. Deretter hentes hunden og føres fritt men under kontroll frem til startlinen. Dommeren avgjør fra hvilken side det skal søkes fra, og det skal være samme side for alle hunder i klassen.

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 1. (RSP) - GRUPPE A.

Krav for deltagelse: Bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 12 mnd.

Bestått RSP 1 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Spørsøk. 3 gjenstander, 2 vinkler, 300 skritt langt.

Kommando: Søk spor eller liknende.

Utførelse: Etter anvisning fra dommer eller funksjonær går føreren, eller en person denne har valgt ut et ca. 300 skritt langt spor med 2 rette vinkler og legger igjen 3 gjenstander i sporet. Hunden skal være ute av syne når sporet legges. Vinklene bør legges etter 100 og 200 skritt. Første gjenstanden legges før første vinkelen, 2. gjenstand mellom 1. og 2. vinkel og den siste ved sporets slutt. Sporstart merkes. Sporlegger får ikke stanse lenger enn hva som er nødvendig for å legge ned gjenstandene. Etter å ha lagt ned siste gjenstanden går fører/sporlegger tilbake til utgangspunktet. Hunden settes på sporet når dette er ca. 20 min. gammelt, og skal føres i sporline på minst 10 meters lengde. Føreren velger selv hvordan hunden skal slippes på sporet, og han skal la linen løpe ut minst 10 meter og deretter følge hunden, uten å dirigere denne med linen. Fører har anledning til å slippe linen eller korte ned avstanden i uoversiktig terreng, buskas og lignende. Hunden skal selvstendig arbeide seg gjennom sporet og apportere eller påvise gjenstandene.

Anvisning: Dommeren følger ekvipasjen i hele sporets lengde. Hund som for eksempel slår i en vinkel uten å avbryte sitt arbeide og tar sporet ved første kontakt med det, bør ikke få nedsatt predikat av den grunn.

Bedømmelse: Hver funnet gjenstand teller 20 poeng. Hundens arbeide i sporet teller 140 poeng. Hovedfokus skal legges på hundens forståelse av sporarbeidet og i hvilken grad hunden har utarbeidet sporet. Øvelsen begynner når hunden slippes på sporet og er slutt når siste gjenstand er funnet. Tygging på gjenstandene medfører trekk, men slik at lett tygging trekkes mindre enn ved kraftig tygging.

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 1. (RSP) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RSP 1 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Appotering	10 poeng
Øvelse 5:	Appotering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Appotering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: D gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning. I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra. Ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal

hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov. HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven. Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST, eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (vekt 650 g). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal D be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggiving. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - - 20 poeng.

Kommando: «FOT» Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde, og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom, og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppen. Det står D fritt å forlange en gjentagelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra D går HF tilbake til hunden, og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Apportering - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF og skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken, eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

5. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» OG «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «HOPP» og «APPORT» (kommando for «APPORT» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «SLIPP» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

6. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, lekning med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. Poenginnndeling for Apportering over møne:

Framhopp	= 5 poeng
Apportering	= 5 poeng
Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Fremadsending - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» OG «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «oppsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

8. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST, og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 6. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på D's anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 3 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 3 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 2. (RSP) - GRUPPE A.

Krav for deltakelse: Bestått RSP 1.

Bestått RSP 2 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

1. Feltsøk 50x50 meter - 60 poeng

Kommando: "SØK APPORT" eller liknende.

Anvisning: Øvelsen starter når fører på dommers anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av en gjenstand innenfor maksimaltidens utløp, får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. Søketid er 5 min., dommer sier ifra når det gjenstår 1 min. Hunden skal søke opp og apportere gjenstandene og avlevere disse som i appelløvelsen apportering. Hunden skal gjennomføre området etter førerens dirigeringer (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Feltsøk).

Bedømmelse: Øvelsen begynner når føreren på dommerens anvisning setter hunden i søk, og er slutt når tiden er ute eller alle gjenstander er funnet. Hund som har påbegynt apportering av gjenstand innenfor maksimumstidens utløp får fullføre og avlevere gjenstanden, først da er øvelsen slutt i dette tilfelle. For å få godkjent(T) i øvelsen kreves at hunden finner og apporterer minst 2 gjenstander.

Savnes 1 gjenstand kan ikke høyere predikat enn G tildeles, savnes 2 gjenstander kan høyst predikatet T tildeles.

For å oppnå høyeste predikat kreves det at hunden apporterer alle 4 gjenstander som ved apportering i lydighetsdelen.

Tyggning på gjenstand innebærer trekk, men dog ikke så meget at predikatet senkes.

Hunden skal avsøke området effektivt. Hundens konsentrasjon, freidighet og arbeidsglede skal vektlegges. Går hunden trett og begynner å klenge til føreren bør høyere predikat enn G ikke gis. Hunden skal være klargjort med tjenestetegn før øvelsen starter.

Hund som bytter gjenstand eller kommer inn med flere gjenstander samtidig, skal trekkes, men dog ikke så meget at predikatet senkes. Hund som vegrer å adlyde førerens dirigering eller tilrop, og kun med vanskelighet fås til å søke, bør også predikatet senkes.

2. **Sørsøk 800 skritt** med bedømt oppsøk – 140 poeng.

Sporoppsøk: = 30 poeng

Sporet: = 110 poeng

Oppsøkestid: 4 min., søketid sporet 30 minutter, 5 gjenstander

Sporoppsøk: 30 poeng

Kommando: ”Søk spor” eller lignende.

Utførelse: Sporet skal krysse en oppmerket linje på ca. 40 meter (oppsøksstrekning), og være minst 30 meter langt før krysningpunktet. Dette punktet skal ikke være nærmere startpunktet enn 10 meter. Fram til det tidspunktet hunden har tatt sporet, skal føreren være i tilknytning til oppsøksstrekningen (linjen). Hunden skal selvstendig ta opp sporet i løpet av 4 min, men om den misslykkes skal føreren anvises et punkt utenfor området der sporet passerer.

Anvisning: Oppmerkingen av oppsøksstrekningen skal skje 24 timer før beregnet tid for øvelsen. Påvisningspunktet skal om mulig være naturlig (stein, buske eller lignende) og ligge ca. 20 meter fra området. Er det benyttet spesiell oppmerking for påvisningspunktet skal den være usynlig for føreren fra oppsøksstrekningen. Føreren får ikke forlate oppsøksstrekningen uten for å følge hunden som sporer rett spor i riktig retning. Går hunden bakspor mer en 20 meter skal dommeren gi beskjed med kommando ”bakspor”. I motsatt tilfelle kommanderes ”tilbake til oppsøksstrekningen” når føreren går utenfor linjen. Dommeren gir beskjed når et er igjen 1 minutt av maksimaltiden.

Bedømmelse: Øvelsen starter når føreren etter anvisning fra dommeren sender hunden ut for å søke opp sporet, og er slutt når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning eller når tiden er gått ut. Føreren får først følge hunden når denne har gått ut ca. 10 meter. Hvis ekvipasjen innen maksimaltidens utløp ikke har forlatt oppsøksområdet på rett spor i riktig retning, underkjennes øvelsen. Tar ikke hunden opp sporet ved første anledning senkes predikatet en enhet, går hunden over sporet 3 ganger underkjennes øvelsen. Tar hunden bakspor mer en 20 meter og ekvipasjen av den grunn kalles tilbake til oppsøksområdet, kan ikke høyere predikat enn God (G) gis. Hund som baksporer, men som snur selvstendig før tilbakekallingen skjer skal ikke ha poengtrekk av denne grunn. For hund som misslykkes i å finne sporet innen maksimaltiden, er det en forutsetning at hunden har vist interesse for å finne sporet at den får det påvist.

Spor: - 110 poeng.

Kommando: ”Søk spor” eller lignende.

Utførelse: Sporet skal være 800 skritt langt og 75 minutter gammelt utlagt av funksjonær. Det skal gå i et flertall vinkler og gjennom vekslende terreng. Sporleggeren skal legge ut 5 gjenstander i sporet derav en ved sporets slutt. Tid til rådighet er 30 minutter.

Anvisning: Tiden regnes fra når føreren forlater oppsøksområdet, eller ved påvisning når hunden settes på sporet.

Bedømmelse: Øvelsen og tidtakingen begynner når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning, eller ved påvisning når hunden settes på sporet ved anvist punkt. Øvelsen er slutt når hunden passerer sluttmerket, eller maksimaltiden er gått ut. Bedømmelsen baserer seg utelukkende på foreviste gjenstander og deres tilstand, og at maksimaltiden ikke er overskredet. For å oppnå høyeste predikat Fremragende (F) må samtlige gjenstander forevises for D. Savnes 1 gjenstand kan høyeste predikat Særdeles god (SG) tildeles.

For å oppnå Tilstrekkelig (T) kreves at hunden har funnet 3 gjenstander.

Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er vanskelig å lese, underkjennes gjenstanden.

Gjenstandene skal forevises dommer (D).

Poengtabell:

Foreviste gjenstander	Poeng	Predikat
5 gjenstander	110 – 105	F
4 gjenstander	104,5 - 95	SG – G
3 gjenstander	87 - 77	T
2 gjenstander	76,5 - 39	M
1 gjenstand	38,5 - 0	M

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 2. (RSP) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RSP 2 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for start av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse.

Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen).

HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra.

Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov. HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønnet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 1000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggiving. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til dommeren, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom, og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. Det står dommeren fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Stå under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ» og «SITT».

Utførelse: HF går fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i marsjretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På Ds anvisning går HF direkte tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. På D's anvisning og etter ca 3 sek skal hunden sette seg raskt og rett på kommando for «sitt».

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, forholder seg urolig når fører kommer tilbake, setter seg langsomt ved avslutningen av øvelsene gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. Apportering - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 1000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF, skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hundens skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP», «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om, eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «oppsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til H og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på D's anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 3. (RSP) - GRUPPE A

Krav til deltakelse: Bestått RSP 2. Bestått RSP 3 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

1. Felt 50x50 meter – 60 poeng

Utføres og bedømmes som felt i RSP 2

(Se også generelle bestemmelser for RIK brukshundprøver – feltsøk).

2. Sporsøk 2000 skritt, 2 timer gammelt, bedømt oppsøk – 140 poeng.

Sporoppsøk = 20 poeng

Sporet: = 140 poeng

Oppsøkestid: 4 minutter, søketid sporet 60 minutter, 8 gjenstander.

Sporoppsøk: - 20 poeng

Kommando: ” Søk spor” eller lignende.

Utførelse: Sporet skal krysse en oppmerket linje på ca. 50 meter (oppsøksstrekning), og være minst 30 meter langt før krysningspunktet. Dette punktet skal ikke være nærmere startpunktet enn 10 meter. Fram til det tidspunktet hunden har tatt sporet, skal føreren være i tilknytting til oppsøksstrekningen (linjen). Hunden skal selvstendig ta opp sporet i løpet av 4 min. Misslykkes hunden i å finne sporet, får den ikke delta i øvelse – SPOR.

Anvisning: Oppmerking av oppsøksstrekningen skal skje senest 24 timer før beregnet tid for øvelsen. Føreren får ikke forlate oppsøksstrekningen (linjen) uten for å følge hunden som sporer rett spor i riktig retning. Går hunden bakspor mer enn 20 meter skal dommeren gi beskjed med kommandoen ”bakspor”. I motsatt tilfelle kommanderes ”tilbake til oppsøksstrekningen” når fører går utenfor linjen. Dommeren gir beskjed når det er 1 min. igjen av maksimaltiden.

Bedømmelse: Øvelsen starter når føreren etter anvisning fra dommeren sender hunden ut for å søke opp sporet og er slutt når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning, eller når maksimaltiden er gått ut. Føreren får først følge hunden når denne har gått ut ca. 10 meter.

Hvis ekvipasjen innen maksimaltidens utløp ikke har forlatt oppsøksområdet på rett spor i riktig retning underkjennes øvelsen. Tar ikke hunden opp sporet ved første anledning senkes predikatet en enhet, går hunden over sporet 3 ganger underkjennes øvelsen sporoppøk.

Hvis hunden selv finner sporet i løpet av tiden får ekvipasjen starte øvelsen spor, selv om den har fått mangelfullt/utilstrekkelig i sporoppøk. Tar hunden bakspor mer enn 20 meter og ekvipasjen av den grunn kalles tilbake til oppsøksområdet, kan høyere karakter en God (G) ikke gis. Hund som baksporer, men som snur selvstendig før tilbakekalling skjer skal ikke ha poengtrekk av denne grunn.

Spor: 120 poeng.

Kommando: "Søk spor" eller lignende

Sporet skal være 2000 skritt langt og 2 timer gammelt utlagt av funksjonær. Det skal gå gjennom vekslende terreng og i et flertall vinkler, hvorav en skal være spiss. Sporleggeren skal legge ut 8 gjenstander i sporet derav en ved sporets slutt.

Tid til rådighet er 60 minutter.

Anvisning: Tiden regnes fra når føreren forlater oppsøksområdet.

Bedømmelse: Øvelsen og tidtagningen begynner når ekvipasjen forlater oppsøksområdet på rett spor i riktig retning. Øvelsen er slutt når hunden har passert sluttmerket eller når maksimaltiden er ute. Bedømmelsen baserer seg utelukkende på foreviste gjenstander for D og deres tilstand og at maksimaltiden ikke er overskredet. For å oppnå høyeste predikat må samtlige gjenstander forevises.

Ved moderat tygging på gjenstandene senkes poengene innen predikatet. Ved kraftig tygging på gjenstanden, eksempelvis at kodingen er vanskelig å lese, underkjennes gjenstanden.

Gjenstandene skal forevises dommer (D).

Poengskala:

Foreviste gjenstander	Poeng	(predikat)
8 gjenstander	120 – 114,5	(F)
7 gjenstander	114 – 107,5	(SG)
6 gjenstander	107 – 95,5	(G)
5 gjenstander	95 – 83,5	(T)
4 gjenstander	83 – 60,5	(M)
3 gjenstander	60 – 40,5	(M)
2 gjenstander	40 – 20,5	(M)
1 gjenstand	20 - 0	(M)

RIK BRUKSHUNDPRØVE - SPOR 3. (R. SP) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RSP 3 krever minst Tilfredsstillende (T) i både spor, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøver - Spor).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra. Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm. Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 2000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggiving. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten. - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «fot» freidig, oppmerksomt og rett følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I

gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. det står D fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger, og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt endrer HF gangart til springmarsj, og etter ytterligere 10-15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Stå under springmarsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ», «HER» og «FOT»

Utførelse: HF løper i springmarsj fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i gangretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På dommerens anvisning roper HF hunden til seg med kommando for «her». Hunden skal komme raskt, freidig og direkte til HF og sette seg rett og tett foran denne. På kommando for «FOT» skal så hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i hans knehøyde.

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, kommer langsomt eller blir tregere underveis, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt eller avslutning av øvelsen gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. Apportering - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 2000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando

for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil i GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF, og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=	15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=	10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=	10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm). - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre

side. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=	15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=	10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=	10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «grunnstilling» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på dommerens anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

GENERELLE BESTEMMELSER FOR RIK BRUKSHUNDPRØVER – RUNDERING

Øvelsen skal gjennomføres i et kupert og vegetasjonsdekket terreng, i område som tydelig skal kunne avmerkes og hvor størrelsen angis for angjeldende klasse. Terrenget bør også være slik at det er mulig å se hundens evne til å finne figuranter under vanskelige forhold. Områdets grense kan vises med oppmerking ved hjelp av merkebånd e. l. Gjennom området skal det gå en naturlig vei eller merket vei som føreren skal bevege seg på under øvelsen. Innenfor området skal det være utplassert 3 figuranter som foreskrevet i de forskjellige klasser. Figurantene skal være utplassert på samme sted for samtlige hunder i klassen. Hunden skal være klargjort med dekken og evt. bringkobbler, og frikobles ca. 5 meter før start, og føres under kontroll frem til startpunktet. Fører velger selv om han vil gå frem for å se på starten. Dommeren møter ekvipasjen ca. 10 meter fra start, og gir de generelle opplysninger som føreren trenger å vite. Under øvelsen følges føreren på en slik avstand at hundens arbeide ikke forstyrres av figuranter den har funnet og de funksjonærer som er berettiget til å være tilstede. Utover disse skal ingen andre være tilstede uten dommerens tillatelse. På førerens kommando eller dirigeringer skal hunden gjennomføre området. Føreren bestemmer selv til hvilken side han vil begynne søket. Ønsket søksmønster i øvelsen er en hund som etter førerens anvisninger, søker i dybden, har fremdrift og flyt i søket. Det er valgfritt hvordan fører ønsker å disponere hunden på midtlinja. Hunden skal, når den har funnet en av figurantene, enten ved bringkobbler eller halsgiving melde til føreren at den har funnet figuranten. Bruker hunden halsgiving, skal hunden bli i figurantens umiddelbare nærhet til føreren kommer til. Det er ikke selve halsen som skal bedømmes, men den skal være veiledende for fører, dvs. at føreren uten vansker skal kunne lokalisere hund og figurant. Dersom bringkobbler brukes, skal hunden apportere bringkobbelen til føreren. Føreren kobler så hunden i en ca. 5 meter lang line, og lar hunden på kommando påvise figuranten. Hunden skal ikke vise noen form for aggresjon rettet mot figuranten. Figuranten skal stille og taust forbli i uforandret stilling til føreren er kommet til og har hunden under kontroll. Ved tilbakeføring til midtlinjen skal hunden føres fritt, men under kontroll. Hund og fører skal gå bak figuranten til midtlinjen. Hunden kan ikke sendes ut på nytt søk før funksjonæren er tilbake på stien. Hvis hunden ikke har funnet alle figurantene har føreren ikke anledning til å søke på tilbakeveien selv om han har tid til gode. Vanning av hund er tillatt.

Anvisning: Terrenget som velges til runderingsøvelsen bør legges til steder som muliggjør en prøve på hundens evne til å lokalisere figuranter under vanskelige forhold. Benyttes samme søksområde for flere klasser, begynner den høyeste klassen. Midtlinjen merkes for hver 100 meter. Dommeren sier ifra når det gjenstår 1 min. av maksimaltiden. Området skal tråkkes over av personer og hunder før øvelsen starter. Det skal tråkkes over både på langs og på tvers. Området bør tråkkes over for hver 5. hund, men det er ikke nødvendig å benytte hund til dette. Dommeren skal på forhand forvise seg om at figurantene kjenner sin oppgave. Dommeren bør forhåndsinformere figurantene om hva de skal observere. Det regnes ikke som feilmelding hvis hunden påviser jakke eller lignende. Slike ting, samt forstyrrelse fra bærplukkere eller lignende skal tidskompenseres.

Bedømmelse: Øvelsen og tidtakingen starter idet føreren sender hunden ut på søk. Øvelsen er slutt når maksimaltiden er ute eller når siste figurant er ført tilbake til midtlinjen eller når fører passerer sluttmerket. Ved predikatsettingen skal det legges stor vekt på om hunden søker i henhold til føreren dirigeringer. Dette betyr at det er føreren som bestemmer hvor hunden skal søke og hvor lang tid hunden skal bruke i de enkelte deler av terrenget. Hvis helheten bærer preg av total mangel på søksmønster, medfører dette kraftig trekk ved karaktersettingen. Hvis en hund påbegynner melding før tidsfristens utløp, har fører rett til å foreta påvisning. Ved funn av figurant i dette tilfelle regnes funnet som tellende. På samme måte skal det trekkes for eventuelle feilmeldinger. Feilmeldinger, dvs. at hunden melder funn andre steder enn hos figurant, skal trekkes. Gjentas feilen skal øvelsen underkjennes. Som feilmelding regnes også de tilfeller der hunden ikke kan påvise figurant. Har hunden tydelig vært hos figurant og ikke avgitt melding, medfører dette karaktersenking. Gjentas feilen underkjennes øvelsen. Her må man være klar over

at værforholdene kan være slik at hunden løper nær figuranten uten å få fært av denne. Dommeren må i disse tilfeller stille figuranten konkrete spørsmål om hunden virkelig har vært hos denne. Vanskelig tilgjengelige figuranter bør ligge slik at dommeren kan observere skjulet fra midtlinjen. Forlater hunden figuranten uten å melde og senere kommer tilbake og melder på figuranten, senkes karakteren med inntil et predikat. Aggressive hunder skal bortvises (se generelle bestemmelser). Enhver truende adferd skal medføre poengtrekk. Overdrevne sosiale hunder som slikker m.m. bør bedømmes mildere. For å oppnå høyeste predikat er det en betingelse at fører ikke benytter halsring eller tar tak i hunden for å styre eller dirigere den under øvelsen.

RIK BRUKSHUNDPRØVE - RUNDERING 1. (RRP) - GRUPPE A.

Krav for deltagelse: Bestått FP eller høyere, og at hunden er fylt 12 mnd.

Bestått RRP1 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

1. Rundering 200m, 3 figuranter, 200 poeng.

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning: Søksområdet skal være 100m bredt og 200m langt. I området utplasseres 3 figuranter. En skal være helt skjult og de 2 andre skal være så skjult at de ikke er fullt synlige. Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 15 minutter.

(Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Bedømmelse: Hver figurant teller 20 poeng (20+20+20) og hundens arbeide teller inntil 140 poeng Øvelsen og tidtakingen stater når føreren sender hunden ut på søk og er slutt når maksimaltiden er ute eller når alle figuranter er ført tilbake til midtlinjen eller når fører har passert sluttmerket. Den frimodige og arbeidsglade hund skal premieres.

Se også generelle bestemmelser for rundering.

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING 1. (RRP) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 1 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Øvelse 1:	Fri ved foten	20 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Apportering	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 6:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 7:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 8:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: D gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning. I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra. Ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal

hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov. HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven. Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (vekt 650 g). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal D be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av et ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggivning. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - Kommando «FOT» - 20 poeng.

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyses to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppen. det står D fritt å forlange en gjentagelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra D går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Apportering - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF, skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

5. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» OG «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «HOPP» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

6. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

En kommando for hver av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, lekning med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. Poenginnndeling for Apportering over møne:

Framhopp	= 5 poeng
Apportering	= 5 poeng
Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Fremadsending - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» OG «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF brt til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «oppsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

8. Dekk med forstyrrelser - 10 poeng

En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 6. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på D's anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 3 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 3 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING 2. (RRP) - GRUPPE A.

Krav for deltakelse: Bestått RRP 1.

Bestått RRP2 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

1. Feltsøk 50x50 meter - 60 poeng

Utføres og bedømmes som felt under RSP 2.

2. Rundering 300 m, 3 figuranter, 140 poeng.

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning: Søkingsområdet skal være 100m bredt og 300m langt. I området utplasseres 3 figuranter. En skal være helt skjult og de andre skal være så skjult at de ikke er fullt synlige.

Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 20 minutter (se også generelle bestemmelser for rundering).

Bedømmelse: Bedømmes som under rundering RRP 1

(Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING 2. (RRP 2) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 2 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under marsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for start av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse.

Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen).

HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis.

Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra.

Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklissikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm.

Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 1000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av ett ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggivning. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til dommeren, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «plass» oppmerksomt, rett og med glede følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom, og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og

hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. Det står dommeren fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «dekk» straks legge seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. Stå under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ» og «SITT».

Utførelse: HF og går fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i marsjretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På D's anvisning går HF direkte tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. På D's anvisning og etter ca 3 sek skal hunden sette seg raskt og rett på kommando for «sitt»

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, forholder seg urolig når fører kommer tilbake, setter seg langsomt ved avslutningen av øvelsene gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. Apportering - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 1000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF, skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek.

Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre

side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil ved GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. Apportering over hinder (100 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leking med eller tygging på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm) - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP», «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre

side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet, fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «oppsitt» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT»

Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til Hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på D's anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING 3. (RRP) - GRUPPE A.

Krav for deltakelse: Bestått RRP 2.

Bestått RRP3 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

1. Feltsøk 50x50 meter - 60 poeng

Utføres og bedømmes som under RSP 2.

2. Rundering 400m – 3 figuranter

Kommando: "Runder" eller lignende

Anvisning: Søksområdet skal være 100m bredt og 400m lang. I området utplasseres 3 figuranter, 2 skal være helt skjult og den tredje skal være så skjult at den ikke er fullt synlig.

Øvelsen skal være avsluttet i løpet av 25 minutter.

Bedømmelse: Bedømmes som rundering RRP 1

(Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

RIK BRUKSHUNDPRØVE – RUNDERING 3. (RRP) - GRUPPE B LYDIGHET

Bestått RRP 3 Bestått RRP3 krever minst Tilfredsstillende (T) i både rundering, feltsøk (gruppe A) og gruppe B (Se også generelle bestemmelser for RIK Brukshundprøve - Rundering).

Øvelse 1:	Fri ved foten	10 poeng
Øvelse 2:	Sitt under marsj	10 poeng
Øvelse 3:	Dekk under marsj med innkalling	10 poeng
Øvelse 4:	Stå under springmarsj	10 poeng
Øvelse 5:	Apportering	10 poeng
Øvelse 6:	Apportering over hinder	15 poeng
Øvelse 7:	Apportering over møne	15 poeng
Øvelse 8:	Fremadsending med dekk	10 poeng
Øvelse 9:	Dekk med forstyrrelser	10 poeng
Totalt:		100 poeng

Generelle bestemmelser: Dommeren gir anvisning for starten av øvelsen. Alt etter dette så som vendinger, holter, skifting av gangart osv. utføres uten anvisning.

I GST sitter hunden tett og rett på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med førerens kne. Alle øvelsene begynner og slutter med GST. Ved begynnelsen av en øvelse er det bare lov å innta GST en gang. En kort ros av hunden er kun tillatt ved avslutningen av hver øvelse og bare i GST. Etterpå kan HF innta ny GST. Uansett må det være en tydelig tidsdifferanse (ca. 3 sek.) mellom ros og starten på en ny øvelse. Ut fra GST følger den såkalte framførelsen (transportstrekningen). HF må gå minst 10, høyst 15 skritt før kommando for utførelse av moment/hovedøvelse gis. Mellom deløvelsen «innsitt foran» og avslutningen skal det være en tydelig pause (ca. 3 sek.) før kommando gis, likeledes ved inngang til den sittende, stående eller liggende hunden. Ved avhenting av hunden kan HF gå inntil hunden forfra eller bakfra. Også ved de eventuelle strekningene mellom øvelsene skal hunden gå fri ved foten. Også ved henting av apportbukk skal hunden gå ved HF's side. Oppmuntring eller lek er ikke lov.

HF skal utføre helomvendingene til venstre. Hunden kan enten gå bak og rundt føreren eller rygge ved siden av. Det må utføres likt gjennom hele prøven.

Etter innsitt foran kan hunden enten gå rundt føreren for å komme i GST eller direkte forfra.

Hinderet er 100 cm høyt og 150 cm bredt.

Mønet er 180 cm høyt og består av to klatrevegger som er festet sammen i øvre del. Klatreveggene er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakkenivå skal avstanden mellom veggene være slik at

høyden på mønet blir 180 cm. Hele overflaten til mønet må ha et sklisikkert belegg. På den øvre halvdel av veggene settes det på 3 lister på 24/48 mm. Alle hundene på en prøve skal benytte det samme hinderet og mønet.

Ved apportøvelsene er det bare lov å bruke apportbukker (på flatmark 2000 g, på hopp eller møne 650 g vekt). Arrangørens apportbukker skal benyttes av alle. Hunden har ikke ved noen apportøvelser lov til å ha apportbukken i munnen før øvelsens start.

Skulle HF glemme en øvelse skal dommeren be vedkommende vise denne øvelsen uten at det fører til poengtrekk.

Kommando: Kommandoene er forankret i prøvereglene. Kommandoene er uttalte, korte befalinger bestående av ett ord. Et hvert språk kan benyttes, men kommandoene må være like for en og samme øvelse/utførelse. Har en hund etter tredje kommando ikke utført en øvelse eller deløvelse, skal denne øvelsen avbrytes uten bedømmelse/poenggivning. Ved innkalling kan også navnet til hunden benyttes i stedet for kommando for «innkalling». Hundens navn sammen med enhver kommando regnes som dobbelkommando.

1. Fri ved foten. - 10 poeng

Kommando: En kommando for «FOT»

Kommando kan bare gis ved start og ved skifte av gangart.

Utførelse: HF går med sin hund fri ved foten bort til D, setter hunden og presenterer seg. Hunden skal, ut fra rett GST, på kommando «fot» freidig, oppmerksomt og rett følge HF på venstre side. Skulderbladet skal hele tiden være i HF's knehøyde og ved holter skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Ved øvelsens start går HF og hund 50 skritt rett fram uten å stoppe, deretter er det helomvending og 10 til 15 skritt i motsatt retning, hvoretter HF viser springmarsj og langsom marsj (minst 10 skritt i hver av gangartene). Overgangen fra springmarsj til langsom marsj skal være direkte og utføres uten noen mellomskritt. De ulike gangartene skal skille seg klart fra hverandre i hurtighet. I normalgang skal det utføres minst en høyre-, en venstre- og en helomvending, likeledes skal minst en holdt vises fra normalgang. Mens HF går den første rette strekningen skal det avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med 5 sekunders mellomrom, og på minst 15 skritts avstand. Hunden skal vise seg likegyldig til skuddene. På slutten av øvelsen går HF og hund, på anvisning fra dommer inn i en gruppe på minst fire personer. Gruppen beveger seg. I gruppen må HF og hund runde en person til høyre og en til venstre samt gjøre holdt minst en gang i gruppa. det står D fritt å forlange en gjentakelse. HF og hund forlater gruppa og inntar GST.

Bedømmelse: Trenging/sperring, sideveis avstand til fører, henging, langsom eller nølende sitt, ekstra kommandoer, bruk av kroppsspråk, uoppmerksomhet i alle gangarter og vendinger og/eller trykkethet hos hunden gir et passende trekk.

2. Sitt under marsj. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT» og «SITT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved foten rett fram. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for «sitt» straks sette seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangarten eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal sitte rolig. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, langsom sitt, urolig og uoppmerksom sitt gis et passende trekk. Hvis hunden i stedet for å sitte, legger seg eller står, trekkes det 5 poeng.

3. Dekk under marsj med innkalling. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «DEKK», «HER» og «FOT».

Utførelse: Fra rett GST går HF med hunden fri ved fot rett fram. Etter 10 til 15 skritt endrer HF gangart til springmarsj, og etter ytterligere 10-15 skritt skal hunden på kommando for «dekk»

straks legge seg i marsjretning, uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper HF og snur seg straks mot hunden som skal ligge rolig. På anvisning fra dommer kaller HF hunden inntil seg med kommando for «her» eller med navnet til hunden. Hunden skal komme freidig, raskt og direkte og sette seg tett og rett foran HF. På kommando for «FOT» skal hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Bedømmelse: Feil ved framføringen/transportstrekningen, langsom dekk, hunden ligger urolig, langsom innkalling, eller at hunden gradvis kommer langsommere, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende trekk. Sitter eller står hunden etter kommando for «dekk» trekkes det 5 poeng.

4. **Stå under springmarsj.** - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FOT», «STÅ», «HER» og «FOT»

Utførelse: HF løper i springmarsj fra rett GST rett fram med hunden fri ved foten. Etter 10-15 skritt skal hunden på kommando for «stå» straks bli stående i gangretning. Det skal skje uten at HF avbryter eller endrer gangart eller snur seg mot hunden. Etter ytterligere 30 skritt stopper hundefører og snur seg straks mot hunden som skal stå rolig. På dommerens anvisning roper HF hunden til seg med kommando for «her». Hunden skal komme raskt, freidig og direkte til HF og sette seg rett og tett foran denne. På kommando for «FOT» skal så hunden raskt og rett sette seg ved HF's venstre side med skulderbladet i hans knehøyde.

Bedømmelse: Feil på transportstrekningen, hunden tar skritt etter kommando, står urolig, kommer langsomt eller blir tregere underveis, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt eller avslutning av øvelsen gir et passende trekk. Setter eller legger hunden seg ved kommando for «stå» trekkes 5 poeng.

5. **Apportering** - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: Fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 2000 g) ca 10 skritt ut. Kommandoen for «apport» kan først gis når apportbukken ligger stille. Hunden som skal sitte rolig og fri ved siden av HF skal på kommando for «apport» raskt og direkte løpe ut til apportbukken, straks gripe den og bringe den raskt og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF gir kommando for «slipp» etter ca 3 sek. Apportbukken skal etter avlevering holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden sette seg raskt og rett på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. HF får ikke forlate utgangspunktet under øvelsen.

Bedømmelse: Feil i GST, hunden er langsom ut, feil ved opptak, langsom innkomst, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og avslutning gis et passende trekk. Likeledes trekkes det for et for kort kast av apportbukken eller at HF gir hjelp uten å forlate utgangspunktet. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er avsluttet skal det gis «Mangelfullt» for øvelsen. Om hunden ikke apporterer gis det 0 poeng i øvelsen.

6. **Apportering over hinder (100 cm)** - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT»

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran hinderet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 100 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) hoppe i fritt sprang over hinderet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, hoppe tilbake over hinderet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF, og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned

langs kroppens høyre side. På kommando for «grunnstilling» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk. For berøring av hinderet skal det for hver gang trekkes 1 poeng, tar hunden ansats på hinderet trekkes 2 poeng.

Poenginnndeling for apportering over hinder:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført minst to av disse momentene.

Hopp og apportering feilfritt	=	15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	=	10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert	=	10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for hinderet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende. HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

7. Apportering over møne (180 cm). - 15 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «HOPP», «APPORT», «SLIPP» og «FOT».

Utførelse: HF og hund inntar GST minst 5 skritt foran mønet. Ut fra rett GST kaster HF en apportbukk (vekt 650 g) over et 180 cm høyt hinder. Kommando for «hopp» kan først gis etter at apportbukken ligger rolig. Hunden, som skal sitte rolig og fritt ved siden av HF, skal på kommandoene «hopp» og «apport» (kommando for «apport» skal først gis når hunden hopper) klatre over mønet og løpe raskt og direkte ut til apportbukken. Hunden skal straks gripe den, klatre tilbake over mønet og bringe apportbukken hurtig og direkte til HF. Hunden skal sette seg tett og rett foran HF og holde apportbukken rolig i munnen til HF kommanderer «slipp» etter ca 3 sek. Etter avlevering skal apportbukken holdes rolig med armen utstrakt ned langs kroppens høyre side. På kommando for «fot» skal hunden raskt og rett sette seg på HF's venstre side med skulderbladet i knehøyde. Hundefører kan under øvelsen ikke forlate utgangspunktet.

Bedømmelse: Feil i GST, langsom hopping og løping ut, feil ved opptaket, langsomt tilbakehopp, hunden slipper apportbukken, leker med eller tygger på apportbukken, skrevende benstilling hos HF, feil ved innsitt foran og ved avslutningen gis et passende fratrekk.

Poenginnndeling for apportering over møne:	Framhopp	= 5 poeng
	Apportering	= 5 poeng
	Tilbakehopp	= 5 poeng

En delbedømmelse er kun mulig hvis hunden har utført:

Hopp og apportering feilfritt	= 15 poeng
Fram- eller tilbakehopp ikke utført, feilfri apportering	= 10 poeng
Fram- og tilbakehopp feilfritt, ikke apportert minst to av disse momentene.	= 10 poeng

Lander apportbukken veldig til siden for mønet eller lite synlig for hunden kan HF enten spørre om eller på anvisning fra dommer kaste på nytt, uten å få poengtrekk. Hunden må bli sittende.

HF-hjelp uten å forlate GST gir et passende trekk. Forlater HF utgangspunktet før øvelsen er over gis det «Mangelfullt».

8. Fremadsending. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «FREMAD», «DEKK» og «OPPSITT».

Utførelse: Ut fra rett GST går hundefører med hunden fri ved foten rett fram i den anviste retning. Etter 10 -15 skritt gir føreren kommandoen for «fremad» og kan samtidig heve armen en gang for så å bli stående. Hunden skal løpe målrettet fram i høyt tempo minst 30 skritt i den anviste retning. På dommeranvisning gir HF kommando for «dekk». Hunden skal straks legge seg. HF kan holde armen oppe for å angi retning til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommer går HF bort til hunden og stiller seg ved dens høyre side. Etter ca. 3 sek skal hunden på HF's kommando for «grunnstilling» sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Feil i framføringen/transportstrekningen, hundefører tar ekstra skritt etter kommando for «fremad», hunden løper langsomt ut eller trekker sterkt til en side, for kort avstand, nølende eller for tidlig avdekning, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg opp for tidlig ved avhenting gis et passende fratrekk.

9. Dekk med forstyrrelser. - 10 poeng

Kommando: En kommando for hvert av momentene «DEKK» og «OPPSITT».

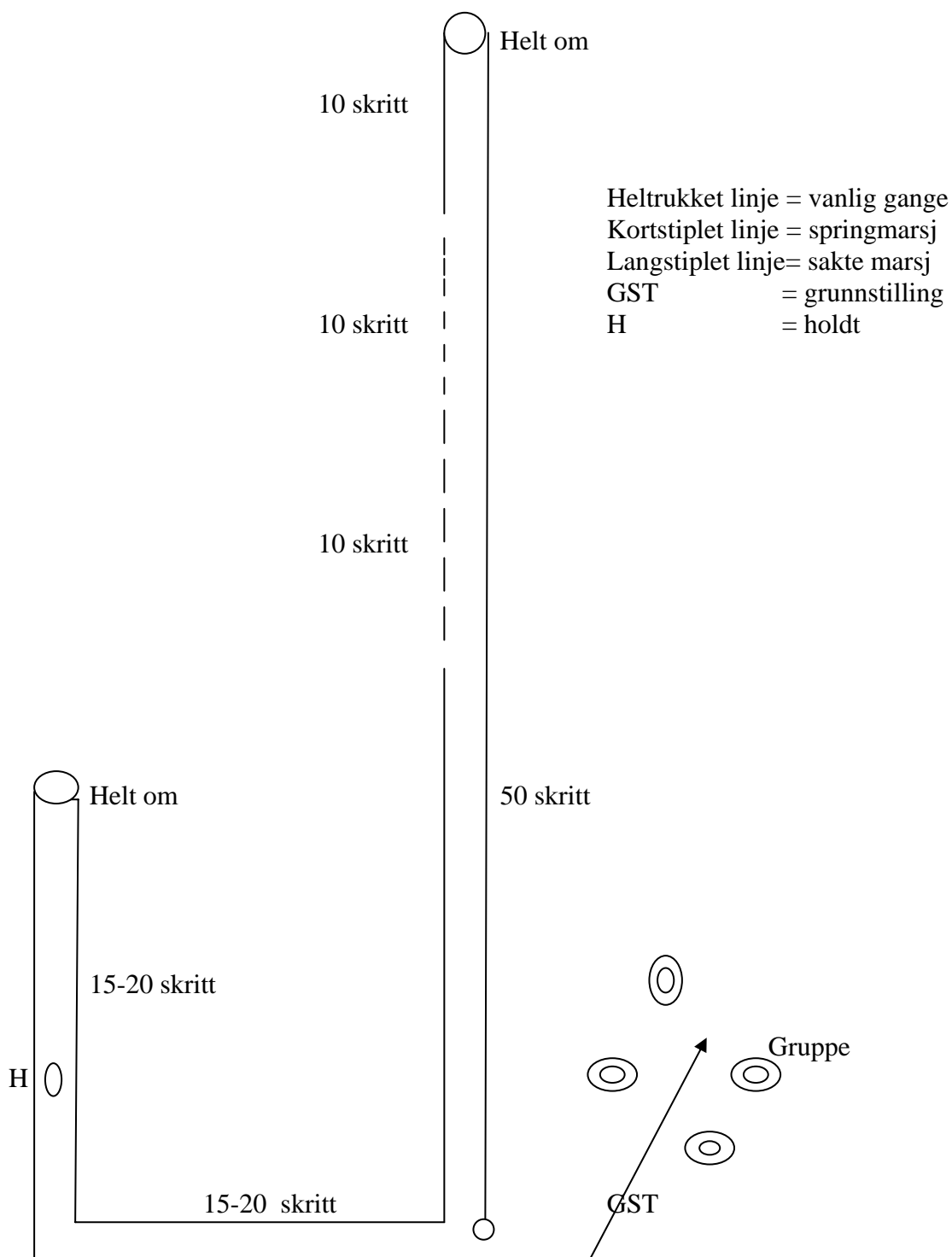
Utførelse: Når den andre hunden starter sin Gruppe B legger HF sin hund på kommando for «dekk» på et dommeranvist sted. Hunden legges fra rett GST og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. HF går uten å snu seg minst 30 skritt vekk fra hunden, men på prøveplassen og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal uten påvirkning fra fører ligge rolig mens den andre hunden viser øvelsene 1 til 7. På anvisning fra dommer går HF tilbake til hunden og stiller seg på dennes høyre side. Etter ca 3 sek, på dommerens anvisning og HF's kommando skal hunden sette seg raskt og rett i GST.

Bedømmelse: Urolig opptreden av HF og andre skjulte hjelpemidler, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse. Forlater hunden stedet med mer enn 3 meter før den andre hunden har fullført øvelse 4 gis det 0 poeng i øvelsen. Forlater den stedet etter øvelse 4 skal det gis en delbedømmelse. Kommer hunden imot føreren ved avhenting skal det gis et fratrekk på inntil 3 poeng.

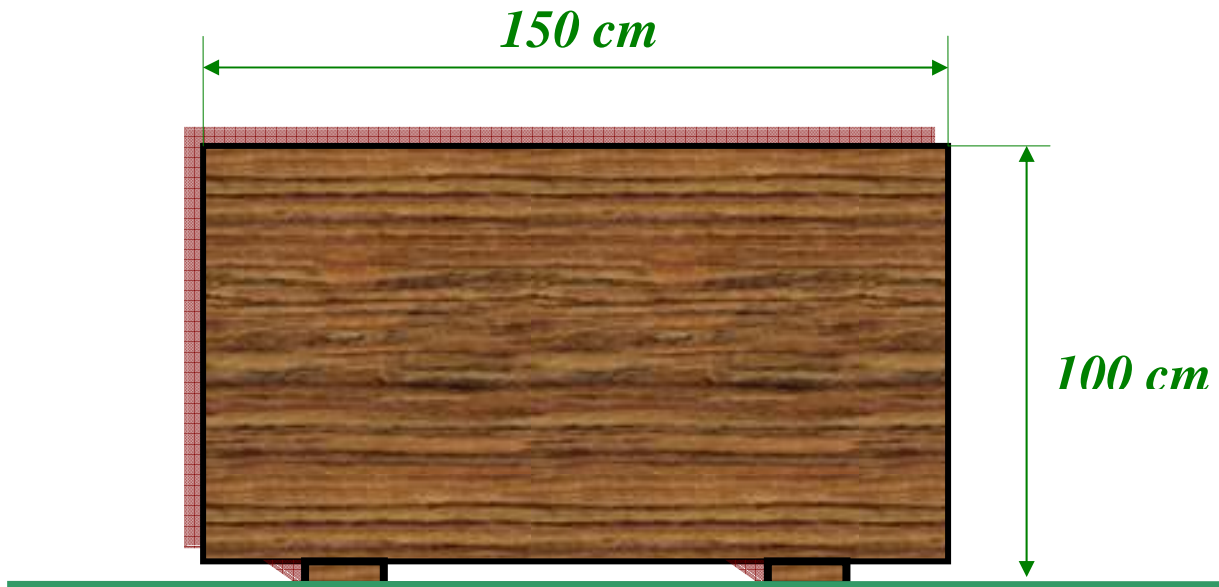
15. SKISSER OG TEGNINGER

LINEFØRINGSSKJEMA

Oversikt over lineføring og fri ved fot.

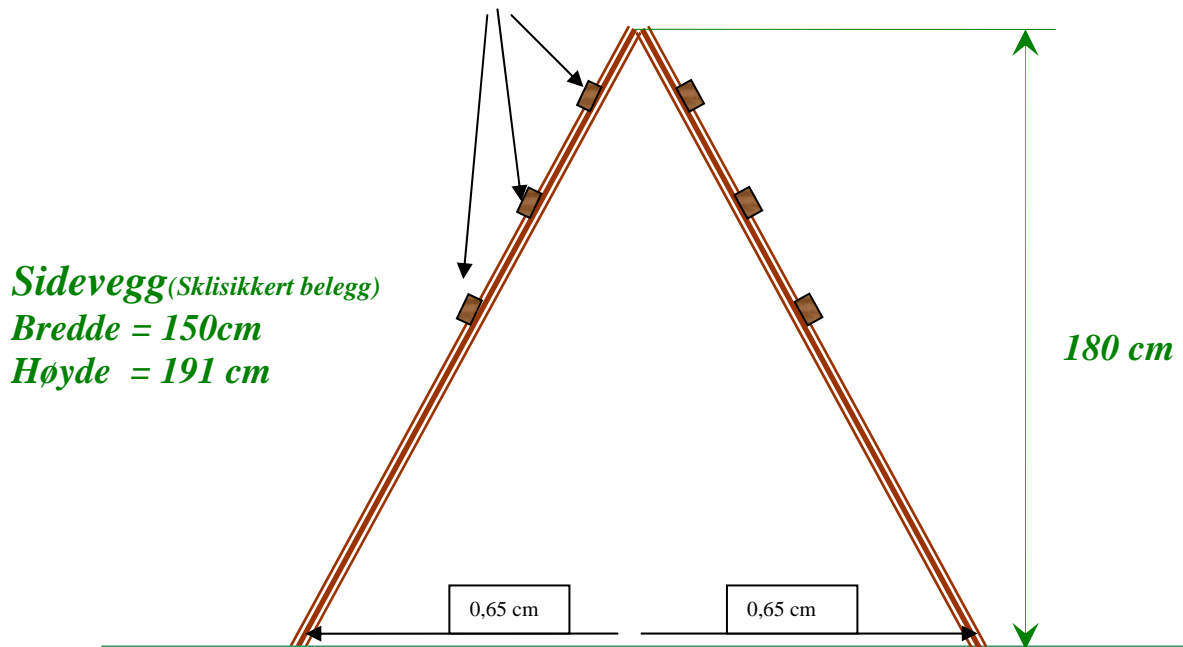

HOPPESTATIVETS UTFØRELSE

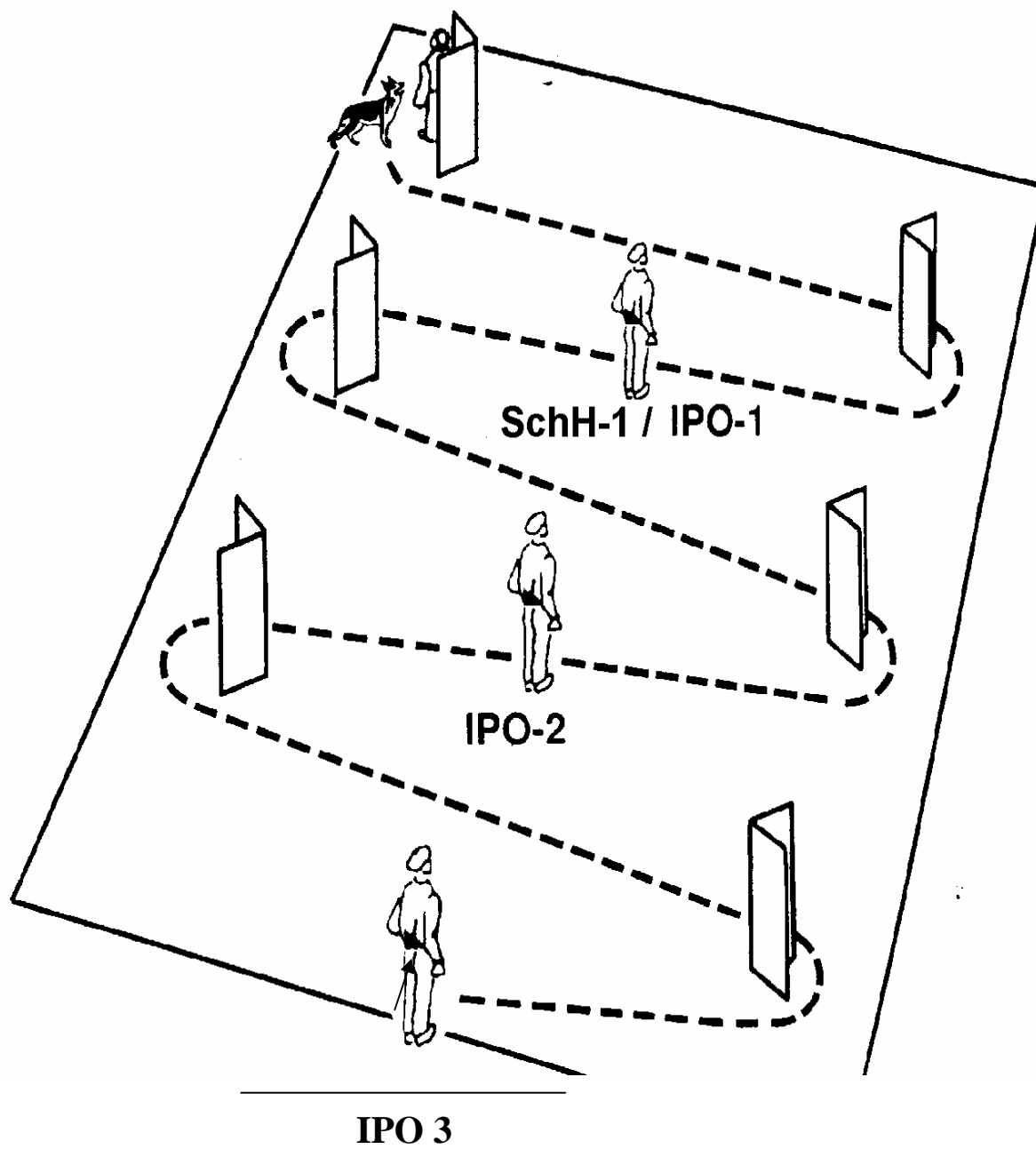
KLATRESTATIVETS UTFØRELSE

TRINNLISTER 24X48 MM PÅ DEN ØVRE HALVDEL

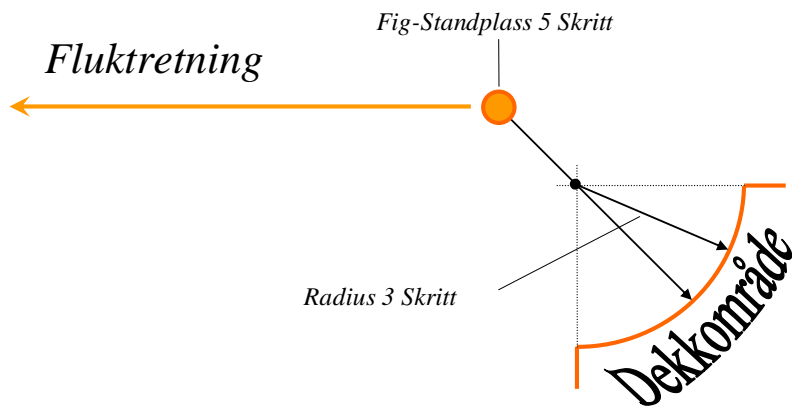

RUNDERINGSBANEN I GRUPPE C.

Forslag til Markering

Standplass Figurant - Dekkplass Hund

HR11/03

16. UTDANNING

PROSEDYRE VED UTDANNING AV DOMMER FOR FERDSELSPRØVER

- Egnede kandidater anmodes av klubben om å utdanne seg til dommer når de nødvendige kvalifikasjoner er tilstede.
- Klubben oversender kandidatens søknad til NKK v/Fagkomiteen for RIK sammen med en innstilling fra klubben.
- Klubbens anbefaling bør bygge på at vedkommende har lang erfaring i praktisk arbeide med hund og at kandidaten har en personlighet som gjør vedkommende egnet som dommer. Vedkommende må også ha sunne tanker om generell hundeorganisasjon.

INNTAKSKRITERIER

Kandidaten skal være instruktør trinn I i NKK eller autorisert som dommer innen andre grener av brukshundesport.

- Vedkommende må ha praksis med egen hund og skal minimum ha utdannet og ført frem hund til godkjenning i IPO I, Sch H I, SL I, RSP/ RRP I eller tilsvarende.

UTDANNINGENS INNHOLD

1. Dommerens etiske retningslinjer
2. NKKs organisasjon
3. Det organiserte hundearbeide for øvrig
4. Adferdslære/Vesensbedømmelse
5. Teoretisk gjennomgang av reglene for Ferdseleksprøve
6. Bedømmelseskriterier /Praktisk bedømmelse
7. Godkjent elevarbeid for to forskjellige dommere, med minst 8 ekvipasjer på minst 2 prøver
8. Ett godkjent aspirantarbeide, med minst åtte ekvipasjer
9. Eksamen, praktisk og teoretisk prøve

ELEVARBEIDET

For å bli antatt som elev må søkeren:

- Tilfredsstillende inntakskravene
- Ha gjennomgått praktisk og teoretisk kurs godkjent/holdt av NKK v/FK for RIK i løpet av siste år.

Dommerelev som ønsker å gå som elev på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for angjeldende prøve er utløpt, anmode arrangerende klubb om dette.

ASPIRANTARBEIDET

Etter endt elevtjeneste søker eleven NKK om aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som elev på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for gjeldende prøve er utløpt, anmode arrangerende klubb om dette.

Elev- og aspirantfunksjon kan ikke utføres samtidig for samme dommer på samme prøve. Bare en elev og en aspirant kan fungere samtidig for samme dommer.

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest to år etter innvilget elevstatus.

Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter

avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/FK for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE

Etter godkjenning fra NKK v/FK for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter FK for RIK sine instruksjoner, og med FK for RIK eller den de bemyndiger som sensorer.

AUTORISERING

Etter endt aspirantarbeid med tilfredsstillende resultat, gir FK for RIK sin anbefaling om å autorisere vedkommende som dommer for Ferdseksprøver.

PROSEDYRE VED UTDANNING AV RIK-DOMMER

Utdanningen deles i to for de som ønsker å starte med kun RIK uten Gruppe C. Disse vil kunne autoriseres for en treårsperiode, men skal innen denne er over ha startet på sitt aspirantarbeide som RIK-dommer.

Andre vil kunne velge å ta hele utdanningen fortløpende, for å kunne bli autorisert RIK-dommer direkte.

UTDANNING

- Egnede kandidater anmodes av klubben om å utdanne seg til dommer når de nødvendige kvalifikasjoner er tilstede.
- Klubben oversender kandidatens søknad til NKK sammen med en innstilling fra klubben.
- Klubbens anbefaling bør bygge på at vedkommende har lang erfaring i praktisk arbeide med hund og at kandidaten har en personlighet som gjør vedkommende egnet som dommer. Vedkommende må også ha sunne tanker om generell hundeorganisasjon.

INNTAKSKRITERIER

- Kandidaten skal være instruktør trinn I i NKK, eller autorisert som dommer for Ferdseksprøver, eller som dommer innen innenfor andre grener av brukshundesport.
- Kandidaten skal ha praksis med egen hund, minimum ha ført hund fram til godkjenning i RSP/RRP III, SL III, IPO II, SchH II eller tilsvarende.
- Være medlem i en av NKKs medlemsklubber, som sender sin anbefaling.
- Ved særlige tilfeller kan det dispenseres fra overnevnte kriterier.

UTDANNINGENS INNHOLD

Teori:

1. Dommerens etiske retningslinjer
2. NKK organisasjon
3. Det organiserte hundearbeidet for øvrig
4. Adferdslære/Vesensbedømmelse
5. Teoretisk gjennomgang av RIK reglene
6. Bedømmelseskriterier

Praktisk bedømmelse

- Elevantjeneste
- Aspiranttjeneste
- Eksamen med praktisk og teoretisk prøve

ELEVARBEIDET

For å bli antatt som elev må søkeren:

- Tilfredsstillende inntakskravene
- Ha gjennomgått praktisk og teoretisk kurs godkjent/holdt av NKK v/FK for RIK i løpet av siste år.

Dommerelev som ønsker å gå som elev på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for gjeldende prøve er utløpt, anmode arrangerende klubb om dette.

Elev- og aspirantfunksjon kan ikke utføres samtidig for samme dommer på samme prøve. Bare en elev og en aspirant kan fungere samtidig for samme dommer.

SPESIELT FOR DOMMERE RIK UTEN GRUPPE C:

ELEVARBEIDET FOR DOMMERE RIK UTEN GRUPPE C

Elevarbeide må avlegges ved minst 4 prøver og for minst 3 forskjellige dommere. Til sammen må disse prøvene utgjøre minst 30 bedømmelsesenheter i hver av gruppene A og B, hvor felt og rundering skal inngå i minimum 5 av enhetene. Videre skal elevarbeidet omfatte minst 5 ferdselsprøver. Dommerne sender en bekreftelse med sin anbefaling til NKK v/FK for RIK. Disse danner grunnlaget for eventuelt opptak av eleven som dommeraspirant.

ASPIRANTARBEIDET FOR DOMMERE RIK UTEN GRUPPE C

Etter endt elevtjeneste søker eleven NKK om aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som elev på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for gjeldende prøve er utløpt, anmode arrangerende klubb om dette.

Elev- og aspirantfunksjon kan ikke utføres samtidig for samme dommer på samme prøve. Bare en elev og en aspirant kan fungere samtidig for samme dommer.

Dommeraspiranten skal avlegge følgende aspirantarbeider:

- 5 hunder i Ferdelsprøve
- 10 hunder i SL/RSP/RRP I (hvorav 3 i SL)
- 5 hunder i SL/RSP/RRP II (hvorav 3 i RSP/RRP)
- 5 hunder i SL/RSP/RRP III (hvorav 3 i RSP/RRP)
- 3 hunder i Sporhundprøve

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest to år etter innvilget elevstatus.

Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/FK for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE DOMMER RIK UTEN GRUPPE C.

Etter godkjenning fra NKK v/FK for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter FK for RIK sine instruksjoner, og med FK for RIK eller den de bemyndiger som sensorer.

AUTORISERING DOMMER RIK UTEN GRUPPE C

Dersom den teoretisk/praktiske prøven avlegges med tilfredsstillende resultat, gir FK for RIK sin anbefaling om å autorisere kandidaten til DOMMER RIK UTEN GRUPPE C, gjeldende for de påfølgende tre år i påvente av at kandidaten fullfører sin RIKdommer utdanning.

For å fullføre utdannelsen, skal en Dommer RIK uten gr. C gå videre fra punktet "Aspirantarbeidet" under.

Elevarbeidet må avlegges ved minst 4 prøver, og for 3 forskjellige dommere. En av disse prøvene må være i RRP. Til sammen skal disse prøvene utgjøre minst 50 bedømmelsesenheter i gruppe C, pluss minst 30 bedømmelsesenheter i hver av gruppene B og A. Kandidaten skal dessuten ha fått med seg 5 bedømmelsesenheter av Ferdelsprøver og Sporhundprøver.

Dommerne sender en bekreftelse med sin anbefaling til NKK v/ FK for RIK. Disse danner grunnlaget for eventuelt opptak av eleven som dommeraspirant

ASPIRANTARBEIDET

Etter endt elevtjeneste søker eleven NKK om aspirantstatus.

Dommeraspirant som ønsker å gå som aspirant på en prøve, skal innen påmeldingsfristens utløp for angjeldende prøve er utløpt, anmode arrangerende klubb om dette.

Elev- og aspirantfunksjon kan ikke utføres samtidig for samme dommer på samme prøve. Bare en elev og en aspirant kan fungere samtidig for samme dommer.

Dommeraspiranten skal avlegge følgende aspirantarbeider:

1. 5 ekvipasjer i Ferdelsprøve
2. 10 ekvipasjer i IPO / SchH 1
3. 10 ekvipasjer i IPO / SchH 2
4. 10 ekvipasjer i IPO / SchH 3
5. 3 ekvipasjer i Sporhundprøve

Aspirantarbeidet skal forelegges dommeren(e) til begrunnet innstilling om godkjenning eller ikke. Aspirantarbeidet skal være avsluttet senest tre år etter innvilget elevstatus.

Aspirantens bedømmelse skal utføres som en selvstendig bedømmelse skrevet på egne skjemaer, predikat samt poengsum skal være utfylt.

Aspiranten skal ikke konferere med andre under bedømmelsen. Aspiranten noterer sin bedømmelse, og foreviser denne til dommeren før denne offentliggjør sin egen bedømmelse. Etter avsluttet bedømmelse leverer dommeren aspirantens arbeid, sammen med sin anbefaling i en lukket konvolutt til prøvens ledelse, som sender denne til NKK v/FK for RIK.

TEORETISK/PRAKTISK PRØVE

Kandidaten må, sammen med sin søknad om å få gå opp til Teoretisk/Praktisk Prøve, godtgjøre at han/hun har ført fram hund til godkjent IPO/SchH 1.

Etter godkjenning fra NKK v/FK for RIK avholdes den teoretiske/praktiske prøven etter FK for RIK sine instruksjoner, og med FK for RIK som sensorer.

AUTORISERING

Etter endt aspirantarbeid med tilfredsstillende resultat, gir FK for RIK sin anbefaling om å autorisere vedkommende som dommer for RIK.

FIGURANTLEDER

Formelle krav

Autorisert instruktør trinn 2 - RIK
Har fungert som figurant minimum 5 år.
Ha vist gode pedagogiske evner
Plettfriandel innen NKK

Generelt

Raseklubb søker for kandidatene til NKKs FK for RIK
-FK for RIK vurderer kandidaten og behovet i aktuell region, og innstiller evt til HS om bemyndigelse

Dersom punkt 1. ikke er tilfredsstillt, kan NKK dispensere fra dette kravet. Forutsatt at vedkommende kan dokumentere særdeles gode evner og anlegg som figurant, og vært aktiv figurant i 6 år, samt tjenestegjort som figurant på minst ett av våre regionale mesterskap.

Figurantlederen inngår i en sentral gruppe av figuranter, som i felleskap har ansvar for at all figurering skjer i henhold til PO.

Denne gruppa har ansvar for sentrale samlinger for alle godkjente figuranter. Disse samlingene med instruktører skal godkjennes av NKK, og vil erstatte dagens figurantmønstring.

Figurantleder har ansvar for:

- at det utdannes tilstrekkelig antall figuranter i sitt område
- rekruttering av nye figuranter
- følge opp lokale figuranter
- tilrettelegge videreutvikling av lokale figuranter
- godkjenne figuranter til prøver i eget område
- innstille lokale figuranter til sentral godkjenning i NKK
-

Figurantleder har ansvar for lokale figuranter.

Figurantleder bestemmer også hvem som skal figurere på lokale prøver.

Når en lokal figurant har opparbeidet seg nok kunnskap og erfaring, kan figurantlederen sette ham inn til å figurere på prøve i eget område.

Deretter kan han innstilles til sentral godkjenning.

Ved regionale mesterskap, fastsetter lokal figurantleder hvem som skal figurere ved mesterskapet og hva de enkelte skal utføre. Del 1 eller del 2.

Norge deles inn i regioner.

1. Nord-Norge
2. Midt-Norge, Møre, Nord- og Sør Trøndelag
3. Vestlandet, Bergen, Sogn og Haugaland
4. Sørlandet + Rogaland - Fra Grenland og vestover til og med Rogaland
5. Østland-Nord - Hedmark, Oppland
6. Sentrale Østland - til og med Grenland
7. Østlandet Øst - Akershus Øst, Østfold

Alle utøvende figuranter, skal inneha sentral godkjenning.

Hver region besettes av en figurantleder.

Formelle kvalifikasjonskrav fastsettes av FK – RIK, og inngår i RIK-regelverket

17. SØKNADSRUTINER FOR AVHOLDELSE AV PRØVER

Ang. søknadsrutiner: Se www.nkk.no

REF.NR :	PRØVEKATEGORI	FRIST RASEKLUBB / FORBUND	FRIST NKK
20	Jaktprøve for retrievere	01.06	31.10
21	Anleggsprøve blodspor		31.10
25	Blodsporprøve – ordinær / samlet		31.10
26	Blodsporprøve – bevegelig		31.10
27	Fersksporprøve – ordinær / samlet		31.10
28	Fersksporprøve – bevegelig		31.10
29	Bruksprøve for Schweisshunder		31.10
30	Elghundprøve – 1 dags samlet løshund	15.01	31.01
31	Elghundprøve – 2 dags samlet løshund	15.01	31.01
32	Elghundprøve – 1 dags separat løshund	15.01	31.01
33	Elghundprøve – 1 dags samlet bandhund	15.01	31.01
34	Elghundprøve – 2 dags samlet bandhund	15.01	31.01
35	Elghundprøve – 1 dags separat bandhund	15.01	31.01
36	Elghundprøve – 2 dags separat løshund	15.01	31.01
37	Elghundprøve – 2 dags separat bandhund	15.01	31.01
42	Harehundprøve – RR rådyrrenhet	15.12	31.01
43	Harehundprøve – ÅP åpen prøve - samlet	15.12	31.01
44	Harehundprøve – ÅP åpen prøve - separat	15.12	31.01
45	Harehundprøve – SP småhundprøve	15.12	31.01
46	Harehundprøve – EP eliteprøve	15.12	31.01
50	Fuglehundprøve – høyfjell vinter		31.10
51	Fuglehundprøve – høyfjell høst		31.01
52	Fuglehundprøve – lavland vinter		31.10
53	Fuglehundprøve – lavland høst		31.01
54	Fuglehundprøve – skogsfugl høst		31.01
55	Fuglehundprøve – kombinert		31.01
56	Fuglehundprøve – fullkombinert		31.01
57	Fuglehundprøve – skogsfugl vinter		31.10
60	Jaktprøve for halsende fuglehund		31.01
61	Jaktprøve for halsende fuglehund - spredt		31.01
64	Jaktanleggsprøve for spanielrasene - bevegelig		31.10
65	Jaktanleggsprøve for spanielrasene		31.10
66	Jaktprøve for spanielrasene		31.10
67	Kombinertprøve for spanielrasene del I – apport		31.10
68	Kombinertprøve for spanielrasene del II – felt		31.10
69	Kombinertprøve for spanielrasene del I – apport – bevegelig		31.10
70	Kunsthiprøve		31.10
75	Drevprøve for dachshunder – ordinær / samlet		31.10
76	Drevprøve for dachshunder – bevegelig		31.10
77	Drevprøve for bassets – ordinær / samlet		31.10
78	Drevprøve for bassets – bevegelig		31.10
80	Karaktertest		31.10
81	Funksjonsanalyse		31.10
82	Kåringsprøve		31.10
83	Brukshundprøve (Nordisk brukshundprøveprogram)		31.10
84	RIK og RIK - Brukshundprøve		31.10
87	Mentalbeskrivelse Hund (MH)		31.10
90	Sporprøve for blodhund		31.10
95	Vannprøve for newfoundlandshund		31.10
96	Lure-coursing for mynder		31.10